

18

ຂໍ້ເທຍື້ອ: ການປ່ຽນແປງຄວາມສ່ຽງທາງ ດ້ານສຸຂະພາບເປັນຊັບພະຍາກອນ

ໃນພາກນີ້ປະກອບດ້ວຍ:

ໜ້າທີ

ເລື່ອງ: ວິທີຂອງທ້າວອີເຊັງທີ່ເຮັດໃຫມີສຸຂະພາບດີຂຶ້ນ ແລະ ຍັງເຮັດໃຫ້ຜູ້ຄົນມີຄວາມເຄົາລົບນັບຖືລາວອີກດ້ວຍ	476
ຂໍ້ເທຍື້ອບາງຊະນິດທີ່ຍ່ອຍສະຫຼາຍບໍ່ໄດ້	477
ການຈັດການຂໍ້ເທຍື້ອທີ່ບໍ່ໄດ້ຮັບຜົນດີ ແລະ ການປະປົນກັນຂອງຂໍ້ເທຍື້ອ	478
ອະນາໄມຊຸມຊົນ ແລະ ການຟື້ນຟູແຫຼ່ງຊັບພະຍາກອນ	480
ກົດຈະກຳ: ຍ່າງເກັບຂໍ້ເທຍື້ອໃນຊຸມຊົນ	480
ເລື່ອງ: ຊຸມຊົນສາມາດເຮັດໃຫ້ຂາຍຂໍ້ເທຍື້ອກາຍເປັນເງິນ	485
ໂຄງການ ທຳລາຍຂໍ້ເທຍື້ອຂອງຊຸມຊົນ	486
ການຫຼຸດຈຳນວນຂໍ້ເທຍື້ອ	487
ເລື່ອງ: ການປະກາດຫ້າມໃຊ້ຖົງຢາງ	488
ແຍກຂໍ້ເທຍື້ອຕາມແຫຼ່ງທີ່ມາ	489
ການເຮັດຝຸ່ນບົມ: ການປ່ຽນຂໍ້ເທຍື້ອຊີວະພາບໃຫ້ເປັນຝຸ່ນ	491
ເລື່ອງ: ຊຸມຊົນເຮັດຝຸ່ນບົມ ແລະ ການປ່ຽນຮູບຂໍ້ເທຍື້ອກັບມາໃຊ້ຄືນໃໝ່	492
ນຳກັບມາໃຊ້ອີກຖ້າເຮັດໄດ້	496
ການປ່ຽນຮູບຂໍ້ເທຍື້ອມາເປັນຊັບພະຍາກອນ	497
ການເກັບຂໍ້ເທຍື້ອ, ການນຳສົ່ງຂໍ້ເທຍື້ອ ແລະ ການຈັດເກັບຂໍ້ເທຍື້ອ	499
ການເລີ່ມຕົ້ນສູນຟື້ນຟູແຫຼ່ງຊັບພະຍາກອນຊຸມຊົນ	501
ເລື່ອງ: ສູນຟື້ນຟູຊັບພະຍາກອນ	502
ການກຳຈັດຂໍ້ເທຍື້ອຢ່າງປອດໄພ	503
ຂໍ້ເທຍື້ອທີ່ເປັນພິດ	504
ບ່ອນຖິ້ມຂໍ້ເທຍື້ອທີ່ສະອາດຖືກສຸຂະອະນາໄມ	506
ການເຮັດໃຫ້ຂໍ້ເທຍື້ອໝົດໄປ	511
ເລື່ອງ: ຄວາມພະຍາຍາມຂອງເມືອງໃນການກຳຈັດຂໍ້ເທຍື້ອ ແລະ ການເອົາຊະນະມັນ	511
ຂໍ້ເທຍື້ອ ແລະ ກົດໝາຍ	512
ເລື່ອງ: ປະເທດຟິລິບປິນໄດ້ອອກກົດໝາຍຫ້າມຈູດຂໍ້ເທຍື້ອ ແລະ ເຮັດໃຫ້ກົດໝາຍກ່ຽວກັບຂໍ້ເທຍື້ອເຄັ່ງຄັດຂຶ້ນ	513

ຂີ້ເຫຍື້ອ: ການປ່ຽນແປງຄວາມສ່ຽງທາງ ດ້ານສຸຂະພາບເປັນຊັບພະຍາກອນ

ຂີ້ເຫຍື້ອທີ່ເປັນຂອງແຂງແມ່ນບໍ່ເປັນສາເຫດຂອງບັນຫາສຸຂະພາບ. ເຖິງແມ່ນວ່າມັນກາຍເປັນແຫຼ່ງຂອງລາຍໄດ້ ແລະ ເປັນແຫຼ່ງຂອງຊັບພະຍາກອນສໍາລັບການສ້າງຜະລິດຕະພັນໃໝ່ໆ. ແຕ່ວ່າເມື່ອຂີ້ເຫຍື້ອເຫຼົ່ານີ້ບໍ່ໄດ້ຖືກເກັບໄວ້ທີ່ປອດໄພ, ການແຍກທີ່ປອດໄພ, ການນໍາໃຊ້ຄືນໃໝ່ທີ່ປອດໄພ, ການປ່ຽນຮູບໃຫ້ສາມາດກັບມາໃຊ້ໃໝ່ ຫຼື ການທຳລາຍທີ່ບໍ່ໄດ້ດີເທົ່າທີ່ຄວນ, ມັນອາດຈະເປັນສິ່ງທີ່ເປື້ອນ, ມີກິນເພັ່ນ ແລະ ເປັນສາເຫດທາງດ້ານບັນຫາທາງສຸຂະພາບຕ່າງໆ.

ຫຼາຍໆຄົນຖືມື້ສິ່ງຕ່າງໆ ສົມມຸດວ່າມີຄົນຈຳນວນໜ້ອຍດູແລຂີ້ເຫຍື້ອທີ່ຖິ້ມໄປນັ້ນ. ມີຫຼາຍເທື່ອ, ມັນແມ່ນຜູ້ຄົນທີ່ທຸກຍາກທີ່ສຸດຖືກບັງຄັບໃຫ້ອາໄສຢູ່ກັບຂີ້ເຫຍື້ອທີ່ໄດ້ສ້າງຂຶ້ນໂດຍຂອງເຫຼືອຈາກສັງຄົມ. ແລະ ໂດຍປົກກະຕິແລ້ວ ມັນກໍ່ແມ່ນຄົນທຸກຍາກທີ່ສຸດນັ້ນເປັນຜູ້ທີ່ເຮັດວຽກເກັບມ້ຽນ, ແຍກ, ເຮັດຄວາມສະອາດ ແລະ ນຳຂີ້ເຫຍື້ອນັ້ນກັບມາໃຊ້ເປັນຊັບພະຍາກອນທີ່ສາມາດໃຊ້ໄດ້ (ການຟື້ນຟູຊັບພະຍາກອນ). ໃນຂະນະທີ່ທຸກຄົນເຫັນດີເຫັນພ້ອມກັນແລ້ວ ນີ້ມັນກໍ່ແມ່ນເປັນວຽກທີ່ສຳຄັນ ແລະ ຈຳເປັນຫຼາຍທີ່ຈະປ່ອງກັນສຸຂະພາບຂອງພວກເຮົາ ແລະ ສະພາບແວດລ້ອມ, ໜ້ອຍຄັ້ງທີ່ຈະແມ່ນຄົນຜູ້ທີ່ຮັບຄ່າຈ້າງໃນລາຄາສູງ ຫຼື ໄດ້ຮັບການຍອມຮັບດ້ວຍຄວາມເຄົາລົບ.

ເພື່ອຈັດການກັບຂໍ້ເທຍ້ອເພື່ອບໍ່ໃຫ້ມັນເປັນໄພອັນຕະລາຍຕໍ່ບຸກຄົນ ຫຼື ຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ, ພວກເຮົາຈຳເປັນຕ້ອງຫຼຸດຈຳນວນຂອງຂໍ້ເທຍ້ອທີ່ພວກເຮົາສ້າງຂຶ້ນ ແລະ ປ່ຽນໃນສິ່ງທີ່ເຮົາສາມາດເຮັດໄດ້ກັບມາເປັນວັດຖຸ ແລະ ຊັບພະຍາກອນທີ່ມີປະໂຫຍດ. ທຸກໆຄົນໂດຍສະເພາະອຸດສະຫະກຳ ແລະ ລັດຖະບານຕ້ອງຮັບຜິດຊອບກ່ຽວກັບຂໍ້ເທຍ້ອທີ່ພວກເຮົາສ້າງຂຶ້ນ ແລະ ເພື່ອເປັນການປົກປັກຮັກສາຂໍ້ເທຍ້ອໃນສະຖານທີ່ເບື້ອງຕົ້ນ ໂດຍການປະດິດ ແລະ ຊົມໃຊ້ຜະລິດຕະພັນທີ່ສາມາດນຳກັບມາໃຊ້ອີກ, ຫຼື ການເອົາໄປຍ່ອຍສະຫຼາຍ..

ວິທີຂອງທ້າວອີເຊັງທີ່ເຮັດໃຫ້ມີສຸຂະພາບດີຂຶ້ນ ແລະ ຍັງເຮັດໃຫ້ຜູ້ຄົນມີຄວາມເຄົາລົບນັບຖືລາວອີກດ້ວຍ

ທຸກໆມື້, ທ້າວ ອີເຊັງ ໄດ້ເດີນທາງເຂົ້າຕົວເມືອງບັນດຸງ, ປະເທດອິນໂດເນເຊຍ, ເພື່ອເກັບຂໍ້ເທຍ້ອ. ເພາະວ່າເຮືອນຂອງລາວຢູ່ຫ່າງຈາກເພືອນບ້ານ ຢູ່ກັບຂໍ້ເທຍ້ອທີ່ດີທີ່ສຸດຂອງລາວ. ລາວໃຊ້ເວລາສ່ວນໃຫຍ່ຂອງລາວທັງໝົດ ຢ່າງແບບກະເປົາໜັກໄປໆມາໆ.

ທຸກໆຄືນ, ທ້າວ ອີເຊັງ ໄດ້ແບ່ງແຍກຂໍ້ເທຍ້ອເພື່ອຂາຍໃຫ້ແກ່ພໍ່ຄ້າໃນຕອນເຊົ້າຂອງມື້ຕໍ່ມາ. ພໍ່ຄ້າບາງຄົນໄດ້ຊື້ແກ້ວ, ບາງຄົນຊື້ເສດໂລຫະ ແລະ ບາງຄົນຊື້ເຈ້ຍ. ແຕ່ວ່າສິ່ງຕ່າງໆທີ່ບໍ່ມີພໍ່ຄ້າຄົນໃດຈະຊື້ແມ່ນກອງຂໍ້ເທຍ້ອທີ່ຢູ່ອ້ອມເຮືອນຂອງ ທ້າວ ອີເຊັງ. ເດີນບ້ານຂອງລາວແມ່ນຮຶກເຮື້ອ, ເປັນກອງຂໍ້ເທຍ້ອທີ່ເປັນອັນຕະລາຍ ແຕ່ວ່າບໍ່ມີບ່ອນໃດທີ່ທ້າວ ອີເຊັງຈະກຳຈັດຂໍ້ເທຍ້ອຂອງລາວໄດ້. ບາງຄັ້ງລາວຕິດເຊື້ອເປັນເດືອນໆ ແລະ ເຮັດໃຫ້ລາວມີຄວາມຫຍຸ້ງ

ຍາກໃນການເຮັດວຽກ. ປັດຈຸບັນນີ້ ແລະ ກໍ່ເປັນອີກເທື່ອໜຶ່ງທີ່ລາວເປັນໄຂ້ຫວັດທີ່ຮ້າຍແຮງ ແລະ ເປັນໄຂ້ສິ້ນຈາກໂລກມາ

ລາເລຍທີ່ເກີດຈາກລູກຍຸງໃນໂກນຕິນລິດເກົ່າຕາມເດີນບ້ານຂອງລາວ. ເຖິງແມ່ນວ່າວຽກຂອງລາວຈະໜັກໜາສາຫັດພຽງໃດກໍ່ຕາມ, ຕຳຫຼວດກໍ່ຍັງມາລົບກວນລາວເລື້ອຍໆເມື່ອພວກເຂົາພົບລາວກຳລັງແຍກຂໍ້ເທຍ້ອຕາມຖັງຂໍ້ເທຍ້ອຢູ່ໜ້າຮ້ານຂາຍເຄື່ອງ ແລະ ຢູ່ຕາມຖະໜົນທິນທາງຕ່າງໆ.

ທ້າວ ອີເຊັງ ແລະ ຄົນເກັບຂໍ້ເທຍ້ອຜູ້ອື່ນໆ ໄດ້ພາກັນຕັດສິນໃຈເພື່ອຈັດຕັ້ງສູນໜຶ່ງຂຶ້ນເພື່ອຊ່ວຍພວກເຂົາຂາຍໃນສິ່ງທີ່ພວກເຂົາສາມາດເກັບມາໄດ້ ແລະ

ເພື່ອສະໜອງທາງດ້ານຜົນປະໂຫຍດອື່ນໆໂດຍການແລກປ່ຽນຄວາມຮູ້, ເຄື່ອງມື ແລະ ຂໍ້ມູນຕ່າງໆນຳກັນ. ພວກເຂົາໄດ້ເດີນທາງໄປຫາອົງການຈັດຕັ້ງທ້ອງຖິ່ນໜຶ່ງທີ່ເຮັດວຽກກ່ຽວກັບສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສິດຂອງຜູ້ອອກແຮງງານ ແລະ ໂດຍການຮ່ວມກັນນັ້ນພວກເຂົາໄດ້ເກີດແນວຄວາມຄິດເພື່ອພັດທະນາໂຄງການຟື້ນຟູຊັບພະຍາກອນທີ່ສົມບູນກ່ວາເກົ່າ.

ພະນັກງານຈາກອົງການຈັດຕັ້ງທາງສະພາບແວດລ້ອມໄດ້ຂໍຮ້ອງໃຫ້ເຈົ້າເມືອງສະໜັບສະ

ໝູນໂຄງການພື້ນຟູຊັບພະຍາກອນນີ້ ແລະ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ຕຳຫຼວດ ແລະ ບັນດາເຈົ້າຂອງຮ້ານຕ່າງໆ ປະຕິບັດຕໍ່ຄົນເກັບຂີ້ເຫຍື້ອໃຫ້ດີກ່ວາເກົ່າ ແລະ ເຈົ້າເມືອງກໍໄດ້ເຫັນດີນຳ ແລະ ສູນດັ່ງກ່າວນັ້ນກໍໄດ້ ກຳເນີດຂຶ້ນໃນບ່ອນທີ່ທ້າວ ອີເຊັງ ແລະ ຄົນເກັບຂີ້ເຫຍື້ອຜູ້ອື່ນໆສາມາດແຍກຂີ້ເຫຍື້ອທີ່ພວກເຂົາ ເກັບມາໄດ້. ຄົນເກັບຂີ້ເຫຍື້ອແຕ່ລະຄົນຈະໄດ້ຮັບລ້ອນໜຶ່ງ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ການເກັບຂີ້ເຫຍື້ອເປັນໄປ ສະດວກຂຶ້ນກ່ວາເກົ່າ ແລະ ກໍສາມາດນຳເອົາຂີ້ເຫຍື້ອເຫຼົ່ານັ້ນໄປແຍກຢູ່ສູນ ຫຼື ນຳຂີ້ເຫຍື້ອໄປຂາຍ ໃຫ້ຜູ້ຮັບຂີ້ເຫຍື້ອໂດຍກົງໄດ້ເລີຍ.

ສູນຟື້ນຟູຊັບພະຍາກອນນີ້ໄດ້ສະໜອງຖົງມື ແລະ ເກັບໂບກເພື່ອປ້ອງກັນຄົນເກັບຂີ້ເຫຍື້ອ ຈາກສິ່ງຂອງທີ່ແຂງ ແລະ ສິ່ງຂອງທີ່ມີຄືມ ແລະ ຊ່ວຍປ້ອງກັນຈາກຂີ້ເຫຍື້ອທີ່ມີເຊື້ອໂລກພະຍາດ ໄດ້. ເມື່ອພະນັກງານຈາກອົງການຈັດຕັ້ງທາງສິ່ງແວດລ້ອມຄັ້ງໜຶ່ງໄດ້ຮຽນຮູ້ກ່ຽວກັບການຕິດເຊື້ອໄ ຂ້າມາລາເລຍຂອງທ້າວ ອີເຊັງ, ພວກເຂົາໄດ້ຊ່ວຍລາວໃຫ້ໄດ້ຮັບການປິ່ນປົວຢູ່ສູນປິ່ນປົວສຸຂະພາບ.

ທ້າວ ອີເຊັງຍັງຄົງເຮັດວຽກໜັກກັບການເກັບຂີ້ເຫຍື້ອ, ແຕ່ວ່າສຸຂະພາບຂອງລາວແມ່ນໄດ້ ຮັບການປັບປຸງໃຫ້ດີຂຶ້ນ ແລະ ເຮືອນຂອງລາວກໍເບິ່ງບໍ່ເປັນກອງຂີ້ເຫຍື້ອຄືແຕ່ເກົ່າອີກແລ້ວ. ຕຳຫຼວດ ແລະ ບັນດາເຈົ້າຂອງຮ້ານຕ່າງໆໄດ້ໃຫ້ຄວາມເຄົາລົບນັບຖືລາວ ແລະ ນັບຖືຄົນເກັບຂີ້ເຫຍື້ອຜູ້ອື່ນໆ ນຳໃນຖານະທີ່ເຮັດໃຫ້ຊຸມຊົນສະອາດ. ແລະ ຕົວເມືອງກໍມີຄວາມພູມໃຈຕໍ່ກັບການມີສູນຟື້ນຟູຊັບ ພະຍາກອນ ແລະ ໄດ້ມີຕົວເມືອງທີ່ສະອາດຂຶ້ນ.

ຂີ້ເຫຍື້ອບາງຊະນິດທີ່ຍ່ອຍສະຫຼາຍບໍ່ໄດ້

ຂີ້ເຫຍື້ອແມ່ນເປັນບັນຫາອັນໜຶ່ງທີ່ມີເກືອບທຸກແຫ່ງທຶນ ເພາະວ່າພວກເຮົາຜະລິດມັນອອກ ມາຫຼາຍ. ແລະ ດັ່ງທີ່ພວກເຮົາເຫັນໄດ້ຢູ່ອ້ອມຂ້າງຂອງພວກເຮົາ, ຂີ້ເຫຍື້ອທີ່ເຮັດຈາກຢາງ, ແກ້ວ, ແລະ ວັດຖຸອື່ນໆບໍ່ສາມາດຍ່ອຍສະຫຼາຍໄດ້.

ອາຫານ ແລະ ສິນຄ້າອື່ນໆຄັ້ງໜຶ່ງມັນໄດ້ຖືກທຸ້ມທໍດ້ວຍວັດຖຸທາງທຳມະຊາດ ຫຼື ເປັນວັດຖຸທີ່ສາມາດນຳກັບມາໃຊ້ ໃໝ່ໄດ້ອີກ ເຊັ່ນ ໃບຕອງກ້ວຍ ຫຼື ໜັງສືພິມ. ພາຊະນະ ແລະ ສິ່ງຂອງທີ່ເປັນປະໂຫຍດອື່ນໆແມ່ນຖືກຜະລິດຂຶ້ນມາຈາກດິນໜຽວ, ໄມ້ ແລະ ວັດຖຸ ອື່ນໆແມ່ນຖືກສ້າງຂຶ້ນໂດຍກົງຈາກໂລກຂອງພວກເຮົາ. ເມື່ອຂີ້ເຫຍື້ອເຫຼົ່ານັ້ນຖືກທຳລາຍ ຖິ້ມ. ວັດຖຸອຸປະກອນເຫຼົ່ານີ້ບໍ່ໄດ້ກາຍເປັນຂີ້ເຫຍື້ອ ເພາະວ່າ ພວກມັນຖືກເນົາເປື້ອຍຢ່າງ ໄວວາ ແລະ ຈະກັບກາຍມາເປັນໂລກຂອງພວກເຮົາ.

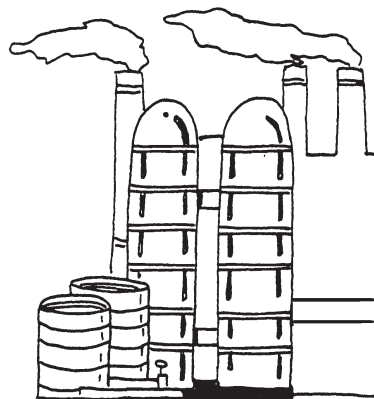
ປັດຈຸບັນນີ້, ຕໍ່ກັບອຸດສະຫະກຳທີ່ພວມໃຊ້ວັດຖຸຕ່າງໆເຊັ່ນ: ຢາງ, ໂລຫະ ແລະ ສານເຄມີຕ່າງໆ, ຜະລິດຕະພັນທີ່ຜະລິດຈາກໂຮງງານໄດ້ກາຍເປັນຂີ້ເຫຍື້ອເມື່ອພວກເຮົາ ໃຊ້ພວກມັນແລ້ວ. ທຸກໆສິ່ງຈາກກວດແກ້ວ, ຈາກຄູ ແລະ ກະເປົາ, ກັບ, ລົດ ແລະ ຄອມພິວ ເຕີຊິງຜະລິດຈາກວັດຖຸທີ່ແຂງ ແລະ ເບົາ, ແຕ່ວ່າມັນຈະໃຊ້ເວລາດົນໃນການຍ່ອຍສະຫຼາຍ. ການທີ່ສິ່ງຕ່າງໆ ເປັນແກ້ວກະປ່ອງ, ແກ້ວແກ້ວ ແລະ ຖືງຢາງຕ່າງໆແມ່ນຂົນສົ່ງງ່າຍ ແລະ ຂາຍງ່າຍນຳອີກ ແຕ່ວ່າມັນກໍຍັງສ້າງຂີ້ເຫຍື້ອໃຫ້ຫຼາຍຂຶ້ນຕື່ມ.

ວົງຈອນຂອງຖົງຢາງ

ຄົນເຮົາເຄີຍໃຊ້ກະຕ່າ ແລະ ຖົງຜ້າເພື່ອໃສ່ເຄື່ອງຕ່າງໆ. ປັດຈຸບັນນີ້ພວກເຮົາໃຊ້ຖົງຢາງ, ຊຶ່ງເຮັດໃຫ້ມັນເປັນໜຶ່ງໃນຜະລິດຕະພັນຢາງທີ່ຖືກນຳໃຊ້ກັນແຜ່ຫຼາຍທີ່ສຸດ. ຖົງຢາງເປັນລ້ານໆໄດ້ຖືກຜະລິດຂຶ້ນມາ ແລະ ກໍ່ໂຍນຖິ້ມເມື່ອໃຊ້ແລ້ວໃນແຕ່ລະປີ.

ນ້ຳມັນດິບໄດ້ຖືກຂຸດເຈາະລົງພື້ນດິນ ຫຼື ພື້ນມະຫາສະມຸດ.

ນ້ຳມັນດິບໄດ້ຜ່ານຂະບວນການທຳຄວາມສະອາດ ແລະ ຖືກປະສົມດ້ວຍສານເຄມີອື່ນໆເພື່ອສ້າງເປັນຢາງ. ຢາງດິບສາມາດສ້າງເປັນຜະລິດຕະພັນອື່ນໆໄດ້ຫຼາຍຢ່າງ ແລະ ໃນນັ້ນ ແມ່ນລວມໄປເຖິງການຜະລິດຖົງຢາງນຳ.

ສະຖານທີ່ສຸດທ້າຍຂອງຖົງຢາງແມ່ນຢູ່ຕາມຖະໜົນຫິນທາງ, ໃນໄຮ່ນາຮົ່ວສ່ວນ ແລະ ຢູ່ສະຖານທີ່ຖິ້ມຂີ້ເຫຍື້ອ. ຖົງຢາງເຫຼົ່ານັ້ນໄດ້ກົດຂວາງທາງນ້ຳໄຫຼ ແລະ ທໍ່ລະບາຍນ້ຳ ແລະ ມັນໄດ້ເຂົ້າໄປກົດຂວາງລະບົບຫາຍໃຈຂອງສັດ ແລະ ເຮັດໃຫ້ສັດຕາຍເປັນຈຳນວນຫຼວງຫຼາຍ. ການຈູດເຜົາທຳລາຍມັນຈະປ່ອຍແກັດພິດອອກມາ. ການຖິ້ມມັນແມ່ນບໍ່ມີໃຜຮູ້ວ່າດິນປານໃດມັນຈຶ່ງຈະຍ່ອຍສະຫຼາຍ.

ເນື່ອງຈາກວ່ານ້ຳມັນລາຄາຖືກ ແລະ ຢາງແມ່ນສະດວກສະບາຍກວ່າ, ຖົງຢາງແມ່ນໄດ້ຖືກນຳໃຊ້ຢູ່ທົ່ວໂລກ. ພວກເຂົາໃຊ້ມັນພຽງແຕ່ໄລຍະເວລາສັ້ນໆເທົ່ານັ້ນກ່ອນທີ່ພວກເຂົາຈະໂຍນມັນຖິ້ມໄປ.

ການຈັດການຂີ້ເຫຍື້ອທີ່ບໍ່ໄດ້ຮັບຜົນດີ ແລະ ການປະປົນກັນຂອງ ຂີ້ເຫຍື້ອ

ເມື່ອຂີ້ເຫຍື້ອກອງຂຶ້ນສູງ ຫຼື ມັນກະແຈກກະຈາຍໄປທົ່ວຊຸມຊົນຂອງພວກເຮົາ, ມັນເປັນສິ່ງທີ່ເປັນອັນຕະລາຍ ແລະ ສົ່ງຜົນເພິ່ນ, ເປັນສິ່ງທີ່ບໍ່ເພິ່ງປະສົງ ແລະ ກໍ່ເປັນສິ່ງທີ່ບໍ່ດີຕໍ່ກັບສຸຂະພາບ

ອີກດ້ວຍ. ເມື່ອຂໍ້ເທຍ້ອບໍ່ຖືກແຍກໄປທາງອື່ນຈຳນວນຂອງຂໍ້ເທຍ້ອ ແລະ ບັນຫາທີ່ຕາມມາ ກໍ່ຍິ່ງເປັນສາເຫດອັນໃຫຍ່ຫຼວງກວ່າສິ່ງທີ່ມັນເປັນຢູ່ອີກ. ເມື່ອ ຂໍ້ເທຍ້ອທີ່ເປັນອັນຕະລາຍເຊັ່ນໝໍ້ໄຟເກົ່າ ແລະ ຂໍ້ເທຍ້ອທາງ ການແພດມັນໄດ້ລວມກັນກັບຂໍ້ເທຍ້ອເຊັ່ນ ເຈ້ຍ ແລະ ເສດອາຫານ ການປະສົມກັນແບບນີ້ແມ່ນໄດ້ກາຍ ເປັນສິ່ງທີ່ຍາກ ແລະ ອັນຕະລາຍໄປຕື່ມອີກທີ່ ຈະຈັດການກັບມັນ.

ເມື່ອຂໍ້ເທຍ້ອຖືກທຳລາຍໂດຍບໍ່ຖືກ ວິທີ ຂໍ້ເທຍ້ອຈະເປັນສາເຫດໃຫ້ເກີດບັນຫາ ທາງສຸຂະພາບ.

ຂໍ້ເທຍ້ອບາງຊະນິດສາມາດນຳກັບມາໃຊ້ໄດ້ ອີກ. ບາງຊະນິດໃຊ້ເວລາດົນທີ່ຈະຍ່ອຍສະ ຫຼາຍໄດ້. ແຕ່ບາງຊະນິດພັດບໍ່ສາມາດຍ່ອຍ ສະຫຼາຍໄດ້.

- ເປັນການເປີດກອງຂໍ້ເທຍ້ອໃຫ້ມີການເພາະ ພັນໝູ, ແມງວັນ, ຍຸງ, ແມງສາບ ແລະ ແມງ ໄມ້ອື່ນໆທີ່ເປັນພາຫະນະນຳເຊື້ອໂລກ ເຊັ່ນ: ໂລກໄຂ້ມາລາເລຍ, ໂລກໄຂ້ເລືອກອອກ, ໂລກຕັບອັກເສບ, ໄຂ້ໄທພັດ ແລະ ໂລກພະ ຍາດອື່ນໆ.
- ບ່ອນຖິ້ມຂໍ້ເທຍ້ອ ແລະ ກອງຂໍ້ເທຍ້ອກໍ່ໃຫ້ເກີດເຊື້ອໂລກຕ່າງໆ. ເຊື້ອໂລກຕ່າງໆ ເຫຼົ່ານີ້ສາມາດຕິດຕໍ່ໃສ່ເດັກຜູ້ທີ່ຫຼິ້ນຢູ່ສະຖານທີ່ແຫ່ງນັ້ນ ແລະ ຕິດຕໍ່ໃສ່ຄົນຜູ້ຄົນເອົາ ສິ່ງທີ່ໃຊ້ໄດ້ ຫຼື ສິ່ງທີ່ຂາຍໄດ້ໃນກອງຂໍ້ເທຍ້ອນັ້ນ. ເຊື້ອພະຍາດໃນຂໍ້ເທຍ້ອເປັນສາ ເຫດໃຫ້ເກີດບັນຫາທາງສຸຂະພາບເຊັ່ນ: ໂລກຖອກທ້ອງ, ໂລກອະຫິວາ, ໂລກຂີ້ທິດ, ໂລກບາດທະຍັກ, ໂລກເຊື້ອລາ ແລະ ໂລກຜິວໜັງ ແລະ ໂລກຕາຕິດເຊື້ອອື່ນໆ.
- ຂໍ້ເທຍ້ອໄດ້ຕົ້ນທາງນ້ຳ ແລະ ຕົ້ນຄອງລະບາຍນ້ຳຊຶ່ງມັນເຮັດໃຫ້ນ້ຳຍິ່ງຂຶ້ນ. ນີ້ສາ ມາດກໍ່ໃຫ້ເກີດໜອງນ້ຳອື່ນໆທີ່ເຕັມໄປດ້ວຍຂໍ້ເທຍ້ອທີ່ເປັນບ່ອນທີ່ແມງໄມ້ມາເພາະ ພັນ ແລະ ເປັນສາເຫດໃຫ້ນ້ຳຖ້ວມເມື່ອຝົນຕົກ. ຄອງລະບາຍນ້ຳຖ້ວມໄດ້ນຳເອົາຂີ້ຄົນ, ຂີ້ສັດມານຳນ້ຳ ແລະ ເຮັດໃຫ້ລະບົບນ້ຳປະປາ ແລະ ພື້ນດິນຕິດເຊື້ອ.
- ເມື່ອກອງຂໍ້ເທຍ້ອໃຫຍ່ມັນລົ້ມສະຊາຍ ພວກມັນເປັນອັນຕະລາຍຕໍ່ຄົນຜູ້ທີ່ເຮັດວຽກ ກຸ່ງວກັບມັນ ແລະ ຜູ້ຄົນທີ່ອາໄສຢູ່ໃນບໍລິເວນໃກ້ຄຽງ.
- ສານພິດເຄມີໃນຂໍ້ເທຍ້ອໄດ້ໄຫຼຊົມລົງໃນແຫຼ່ງຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ແລະ ດິນ ແລະ ເປັນພິດຕໍ່ກັບຄົນເຮົາໃນໄລຍະເວລາດົນຫຼາຍປີ. ບາງຄັ້ງກອງຂໍ້ເທຍ້ອປະກອບມີວັດ ຖຸທີ່ເປັນພິດໄດ້ລະເບີດ ແລະ ຕິດເປັນໄຟ.
- ເມື່ອຢາງ ແລະ ຂໍ້ເທຍ້ອທີ່ເປັນພິດອື່ນໆ ຖືກເຜົາໄໝ້ໃນສະຖານທີ່ມີລົມລ່ວງ ຫຼື ເຕົາເຜົາຂໍ້ເທຍ້ອສານເຄມີທີ່ເປັນອັນຕະລາຍຈະຖືກປ່ອຍອອກມາສູ່ອາກາດ ແລະ ເຖົ່າ ຖ່ານທີ່ເປັນພິດຈະເປັນມົນລະພິດຕໍ່ກັບພື້ນດິນ ແລະ ນ້ຳ. ໃນໄລຍະເວລາສັ້ນໆ, ສານ ພິດເຄມີນີ້ຈະເປັນສາເຫດໃຫ້ເກີດການຕິດເຊື້ອໃນຊ່ວງເອິກ, ເປັນໄອ, ບຸນທ້ອງ,

ປວດຮາກ ແລະ ໂລກກ່ຽວກັບຕາເກີດຂຶ້ນ. ໃນໄລຍະຍາວມັນໄດ້ເປັນສາເຫດກໍ່ໃຫ້ເກີດພະຍາດຊຳເຮື້ອເຊັ່ນໂລກມະເຮັງແລະໂລກເກີດລູກຍາກ. (ສຳລັບຂໍ້ມູນເພີ່ມເຕີມກ່ຽວກັບການຈູດຂໍ້ເທຍ້ອດ້ວຍເຕົ້າເຜົາ, ເບິ່ງໜ້າ 519.)

ເພື່ອປົ່ນປົວບັນຫາສຸຂະພາບຕ່າງໆທີ່ເປັນສາເຫດມາຈາກຂໍ້ເທຍ້ອ, ໃຫ້ເບິ່ງປຶ້ມທີ່ຊື່ວ່າຢູ່ໄກແພດ ຫຼື ປຶ້ມການປົ່ນປົວສຸຂະພາບທົ່ວໆໄປ. ການສວມໃສ່ຖົງມື, ໜ້າກາກ ແລະ ເກີບໂບກ ຫຼື ເກີບທີ່ປົກປິດສາມາດປ້ອງກັນຫຼາຍໆບັນຫາທາງສຸຂະພາບທີ່ເປັນສາເຫດມາຈາກການເຮັດວຽກກັບຂໍ້ເທຍ້ອ. (ສຳລັບການປ້ອງກັນໃນຂະນະເຮັດວຽກກັບຂໍ້ເທຍ້ອ, ເບິ່ງໜ້າ 450 ແລະ ສວນເພີ່ມເຕີມ ກ .)

ອານະໄມຊຸມຊົນແລະ ການຟື້ນຟູ ຊັບພະຍາກອນ

ການປ້ອງກັນຊຸມຊົນຂອງພວກເຮົາຈາກໄພອັນຕະລາຍຂອງຂໍ້ເທຍ້ອ ແລະ ການປ່ຽນຂໍ້ເທຍ້ອເປັນຊັບພະຍາກອນໃນການປັບປຸງສຸຂະພາບຊຸມຊົນ, ສະພາບແວດລ້ອມ ແລະ ກໍ່ຍັງຊ່ວຍຮັກສາເງິນໄວ້ໄດ້. ຕົວຢ່າງ ກຸ່ມຄົນເກັບຂໍ້ເທຍ້ອໃນປະເທດອາເຈນຕິນາໄດ້ຄົ້ນພົບວ່າເຈ້ຍເສດທີ່ເປັນຂໍ້ເທຍ້ອໃນເມືອງບູໂນດແອທີ່ເກັບມາໄວ້ ແລະ ນຳມາປ່ຽນຮູບໃຫ້ກັບມາໃຊ້ໃໝ່ແມ່ນປະຢັດເງິນໄດ້ປີລະ ສິບລ້ານໂດລາອາເມລິກາ. ຖ້າວ່າເງິນຈຳນວນນີ້ຖືກໃຊ້ຈ່າຍໃຫ້ແກ່ຄົນເກັບຂໍ້ເທຍ້ອໃນເມືອງ, ແຕ່ລະຄົນຈະສາມາດຫາເງິນໄດ້ຫຼາຍກ່ວາ 150 ໂດລາສະຫະລັດຕໍ່ເດືອນ.

ທຸກໆຄົນ ແລະ ທຸກໆຊຸມຊົນສາມາດສ້າງຄວາມຮັບຜິດຊອບຕໍ່ການຫຼຸດປະລິມານຂອງຂໍ້ເທຍ້ອ ແລະ ການກຳຈັດຂໍ້ເທຍ້ອ. ແຕ່ວ່າໃນຂະນະທີ່ຊຸມຊົນສາມາດເຮັດສິ່ງຕ່າງໆໄດ້ຫຼາຍກ່ວາດ້ວຍຕົວຂອງພວກເຂົາເອງ, ຂໍ້ເທຍ້ອແມ່ນບັນຫາທາງການເມືອງໜຶ່ງທີ່ພຽງແຕ່ຖືກແກ້ໄຂເມື່ອລັດຖະບານ, ອຸດສາຫະກຳ ແລະ ຊຸມຊົນຕ່າງໆເຮັດວຽກຮ່ວມກັນຕໍ່ກັບການປັບປຸງສຸຂະພາບຂອງຜູ້ຄົນໃຫ້ເປັນເປົ້າໝາຍໜຶ່ງ. ລັດຖະບານຕ້ອງລົງມືປະຕິບັດເພື່ອຫຼຸດພາລະທາງດ້ານຂໍ້ເທຍ້ອໃຫ້ແກ່ຜູ້ຄົນ ແລະ ສະພາບແວດລ້ອມໂດຍການຮຽກຮ້ອງໃຫ້ອຸດສາຫະກຳຜະລິດຜະລິດຕະພັນທີ່ມີຜົນເສຍໜ້ອຍເທົ່າທີ່ຈະໜ້ອຍໄດ້ (ເບິ່ງໜ້າ 502). ລັດຖະບານໄດ້ສະໜັບສະໜູນໂຄງການຕ່າງໆເພື່ອເປັນການຊຸກຍູ້ໃຫ້ຜູ້ຄົນເພື່ອນຳເອົາຂໍ້ເທຍ້ອກັບມາໃຊ້ໃໝ່, ປ່ຽນຮູບຂໍ້ເທຍ້ອໃຫ້ສາມາດນຳໃຊ້ໃໝ່ ແລະ ເປັນການຮັກສາບໍ່ໃຫ້ຂໍ້ເທຍ້ອແຜ່ຂະຫຍາຍ ແລະ ເປັນການປະຢັດເງິນ ແລະ ກໍ່ເປັນການສ້າງວຽກເຮັດງານທຳ ແລະ ເປັນການຊ່ວຍແກ້ໄຂບັນຫາຊຸມຊົນ (ເບິ່ງໜ້າ 485, 492, 502 ແລະ 511).

ກິດຈະກຳຢ່າງເກັບຂໍ້ເທຍ້ອໃນຊຸມຊົນ

ກິດຈະກຳຢ່າງເກັບຂໍ້ເທຍ້ອໃນຊຸມຊົນສະໜອງໂອກາດໃຫ້ແກ່ຜູ້ຄົນຫຼວງມາເບິ່ງ ແລະ ປຶກສາຫາລືກ່ຽວກັບບັນຫາຂໍ້ເທຍ້ອ. ຜູ້ຄົນສາມາດສະແດງສິດກ່ຽວຂ້ອງກັບຂໍ້ເທຍ້ອ ແລະ

ຄວາມຫວັງຂອງພວກເຂົາທີ່ຢາກໃຫ້ຊຸມຊົນມີຄວາມສະອາດ ແລະ ມີສຸຂະພາບດີຂຶ້ນ. ໃນໄລຍະການຍາງ ແລະ ຫຼັງຈາກການຍາງເກັບຂໍ້ເໜືອແລ້ວ, ກຸ່ມຈະໄດ້ປຶກສາຫາລືກັນ ເຖິງຂັ້ນຕອນທີ່ຈຳເປັນໃນການເຮັດຄວາມສະອາດໃນຊຸມຊົນ ແລະ ວາງແຜນການສຳລັບ ການຟື້ນຟູຊັບພະຍາກອນ.

ຈັດຕັ້ງກິດຈະກຳຍາງເກັບຂໍ້ເໜືອ

① ເຊື່ອເຊີນຜູ້ຄົນເຂົ້າຮ່ວມໃນກິດຈະກຳຍາງເກັບຂໍ້ເໜືອໃນຊຸມຊົນ.

ເພື່ອເຮັດໃຫ້ກິດຈະກຳນີ້ໄດ້ຮັບໝາກຜົນຫຼາຍທີ່ສຸດ, ບໍ່ແມ່ນແຕ່ເປັນບຸກຄົນທີ່ເປັນເພື່ອນບ້ານ ກັນເທົ່ານັ້ນແຕ່ມັນຍັງລວມໄປເຖິງບຸກຄົນທີ່ເຮັດວຽກກ່ຽວກັບຂໍ້ເໜືອ ແລະ ຕະຫຼອດຮອດຜູ້ທີ່ ມີອຳນາດໃນການປ່ຽນແປງໃຫ້ຂໍ້ເໜືອຖືກເກັບ, ຂົນສົ່ງ ແລະ ຈັດການກັບຂໍ້ເໜືອ. ຊຶ່ງມັນຈະ ລວມເອົາ:

- ຄົນງານໃນອຸດສະຫະກຳຂະໜາດນ້ອຍຕ່າງໆ.
- ພໍ່ຄ້າຊື້-ຂາຍເຄື່ອງມືສອງ ແລະ ຄົນຂົນສົ່ງຂໍ້ເໜືອ.
- ຜູ້ຊື້ຜູ້ທີ່ເກັບ ແລະ ສົ່ງຂໍ້ເໜືອໂດຍກົງຕາມເຮືອນຊານ ຫຼື ຕາມທິວໜ່ວຍທຸລະກິດຕ່າງໆ
- ຄົນເກັບຂໍ້ເໜືອຜູ້ທີ່ນຳເອົາວັດຖຸທີ່ເຂົາຖິ້ມຕາມທ້ອງຖະໜົນ ຫຼື ຢູ່ຕາມສະຖານທີ່ຖິ້ມຂໍ້ ເໜືອຕ່າງໆ.
- ພະນັກງານລັດ ຜູ້ທີ່ສະມາດສະໜັບສະໜູນໃນການເຮັດຄວາມສະອາດໃນຊຸມຊົນ.

② ຈັດກອງປະຊຸມກ່ອນຈະເຮັດກິດຈະກຳຍາງເກັບຂໍ້ເໜືອໃນຊຸມຊົນ

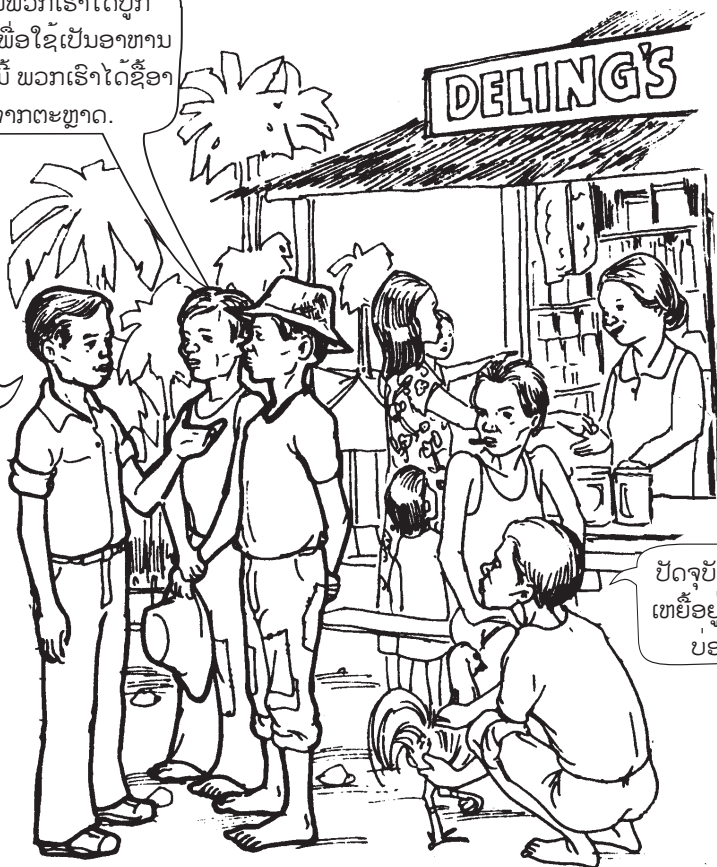
ການຈັດກອງປະຊຸມຈະເປັນປະໂຫຍດ ເພື່ອເວົ້າກ່ຽວກັບເຫດຜົນຂອງການຍາງເກັບຂໍ້ເໜືອ, ເບິ່ງໃນສິ່ງທີ່ຊອກຫາ ແລະ ເບິ່ງວ່າແຕ່ລະຄົນມີຄວາມຫວັງທີ່ຈະປະສົບຜົນສຳເລັດໂດຍການ ເຂົ້າຮ່ວມກິດຈະກຳຍາງເກັບຂໍ້ເໜືອນີ້. ມັນມີປະໂຫຍດຫຼາຍທີ່ຈະເຂົ້າໃຈວ່າສິ່ງໃດເປັນສິ່ງກະ ຕຸ້ນພວກເຂົາ. ບາງຄົນອາດຈະຫາລ້ຽງຊີບຈາກຊັບພະຍາກອນທີ່ເຂົາທ້ອນ ໂຮມມາໄດ້ຈາກການ ຖິ້ມຂອງຄົນອື່ນ. ບຸກຄົນຜູ້ອື່ນໆອາດຈະຕ້ອງການທີ່ຈະປັບປຸງສຸຂະພາບ ແລະ ຄວາມງາມຂອງ ຊຸມຊົນ.

(ຕໍ່ໜ້າຖັດໄປ)

ຈັດຕັ້ງກິດຈະກຳຢ່າງເກັບຂໍ້ເທຍ້ອ

30 ປີກ່ອນພວກເຮົາໄດ້ປູກ
ຝັງລ້ຽງສັດ ເພື່ອໃຊ້ເປັນອາຫານ
ແຕ່ປັດຈຸບັນນີ້ ພວກເຮົາໄດ້ຊື້ອາ
ຫານຈາກຕະຫຼາດ.

ທຸກສິ່ງທຸກຢ່າງທີ່ຊື້
ມາລ້ວນແລ້ວຕ້ອງ
ຫ້ດ້ວຍຖົງຢາງ
ທີ່ພວກເຮົາໄດ້
ໂຍນຖິ້ມຕາມຖະ
ໜົນຫົນທາງ.

ປັດຈຸບັນນີ້ມີຂໍ້
ເທຍ້ອຢູ່ທົ່ວທຸກ
ບ່ອນ.

3 ວາງແຜນໃນກິດຈະກຳຢ່າງເກັບຂໍ້ເທຍ້ອໃນຊຸມຊົນ

ຕັດສິນໃຈວ່າສະຖານທີ່ໃດທີ່ຈະຍ່າງໄປ ແລະ ຮ່ວມກັນສ້າງລາຍການສິ່ງຕ່າງໆທີ່ຈະໄດ້ເຫັນ
ເຊັ່ນ:

- ຂໍ້ເທຍ້ອຕົ້ນທີ່ລະບາຍນ້ຳ, ທາງນ້ຳໄຫຼ ແລະ ຕາມຖະໜົນຫົນທາງຕ່າງໆ.
- ຂີ້ຄິນ ແລະ ສັດທີ່ຢູ່ຕາມຖະໜົນຫົນທາງ ແລະ ທາງນ້ຳໄຫຼ.
- ຂໍ້ເທຍ້ອສານພິດ.
- ສັດກິນເສດອາຫານໃນກອງຂີ້ເທຍ້ອ.

ຂໍໃຫ້ສະມາຊິກຂອງຊຸມຊົນຜູ້ອາຈຸໂສອະທິບາຍເຖິງວິທີທາງເປັນໄປໃນ 20 ຫຼື 30 ປີກ່ອນ.
ວ່າມັນມີປະເພດຂີ້ເທຍ້ອແຕກຕ່າງກັນໜ້ອຍຫຼາຍປານໃດ? ແລະໃນເວລານັ້ນຜູ້ຄົນເຮັດແນວ
ໃດກັບຂີ້ເທຍ້ອເຫຼົ່ານັ້ນ? ໃຫ້ຄິດກ່ຽວກັບເລື່ອງນີ້ໃນຂະນະທີ່ຍ່າງ.

(ຕໍ່ໜ້າຖັດໄປ)

ຈັດຕັ້ງກິດຈະກຳຍ່າງເກັບຂໍ້ເທຍ້ອ

4 ການຍ່າງ

ແບ່ງແຍກການຍ່າງອອກເປັນກຸ່ມເພື່ອໃຫ້ໄປໄດ້ທົ່ວເຖິງທຸກບ່ອນຂອງຊຸມຊົນ ເພາະວ່າທຸກກຸ່ມຈະສາມາດສັງເກດເຫັນບັນຫາທີ່ແຕກຕ່າງກັນ. ພວກເຮົາອາດຈະສ້າງເປັນທີມ ເຊັ່ນ: ທີມຜູ້ຊາຍ ຫຼື ທີມຜູ້ຍິງ, ທີມຄົນໜຸ່ມນ້ອຍ ຍ່າງແຍກຈາກຜູ້ໃຫຍ່ ຫຼື ພວກເຮົາອາດເຮັດເປັນກຸ່ມປະສົມ.

ສັງເກດເບິ່ງບ່ອນເກັບຂໍ້ເທຍ້ອມາໄວ້ ແລະ ສັງເກດເບິ່ງວິທີກຳຈັດຂໍ້ເທຍ້ອທີ່ເຄີຍເຮັດມາເປັນບົກກະຕິ. ມີກະຕຶງຖິ້ມຂໍ້ເທຍ້ອຢູ່ຕາມສາຖານທີ່ສາທາລະນະບໍ່? ຜູ້ຄົນຈູດຂໍ້ເທຍ້ອຫຼື ຖິ້ມຂໍ້ເທຍ້ອຕາມສະຖານທີ່ທົ່ວໄປບໍ່? ໄດ້ນຳເອົາຂໍ້ເທຍ້ອໃສ່ບ່ອນຖິ້ມຂໍ້ເທຍ້ອ ຫຼື ໃສ່ໃນເຕົາຈູດຂໍ້ເທຍ້ອບໍ່? ຂໍ້ເທຍ້ອທີ່ເກັບມານັ້ນບາງອັນສາມາດນຳກັບມາໃຊ້ໄດ້ໃໝ່ບາງອັນກໍສາມາດປ່ຽນເປັນເຄື່ອງໃຊ້ອື່ນເຊັ່ນ ກວດແກ້ວ ຫຼື ໜັງສືພິມແມ່ນບໍ່? ຂໍ້ເທຍ້ອຈາກທຸລະກິດເປັນແນວໃດ?

ຈະມີຜູ້ໃດຜູ້ໜຶ່ງໃນແຕ່ລະທີມເກັບລາຍການ ຫຼື ຂຽນບັນຫາທີ່ໄດ້ພົບເຫັນໃນເວລາຍ່າງຊຶ່ງລວມໄປເຖິງປະເພດຂອງຂໍ້ເທຍ້ອທີ່ພວກເຮົາເຫັນ.

5 ເບິ່ງຂໍ້ເທຍ້ອຢູ່ຕາມເຮືອນຄົນ. ວ່າມັນມີຫຼາຍບໍ່ ແລະ ມີຈັກປະເພດ?

ໃນລາຍການໜຶ່ງຂອງກິດຈະກຳການຍ່າງ ແມ່ນຍ່າງໄປເບິ່ງເຮືອນຂອງອາສາສະໝັກເພື່ອໄປເບິ່ງປະເພດຂອງຂໍ້ເທຍ້ອ ແລະ ປະເພດຂອງຊັບພະຍາກອນທີ່ມີຢູ່ທີ່ນັ້ນ. ນຳກະຕຶງຂໍ້ເທຍ້ອທີ່ເຕັມຈາກການຍ່າງເກັບຂໍ້ເທຍ້ອນັ້ນ ແລະ ຖອກຂໍ້ເທຍ້ອລົງພື້ນ. ແບ່ງຂໍ້ເທຍ້ອອອກເປັນ 5 ກອງເຊັ່ນ:

- ກອງເສດອາຫານ ແລະ ຂໍ້ເທຍ້ອປຽກ, ຂໍ້ເທຍ້ອຈາກທຳມະຊາດ
- ກອງຂໍ້ເທຍ້ອປະເພດຢາງ
- ກອງຂໍ້ເທຍ້ອປະເພດເຈ້ຍ
- ກອງຂໍ້ເທຍ້ອປະເພດໂລຫະ
- ກອງຂໍ້ເທຍ້ອປະເພດອື່ນໆ

ແລ້ວສັງເກດເບິ່ງວ່າກອງຂໍ້ເທຍ້ອປະເພດ

ໃດໃຫຍ່ກວ່າໝູ່ ແລະ ກອງຂໍ້ເທຍ້ອປະເພດໃດນ້ອຍກວ່າໝູ່? ສິ່ງໃດທີ່ຖືກແຍກເປັນແຕ່ລະປະເພດຂອງຂໍ້ເທຍ້ອ ແລະ ສິ່ງໃດທີ່ຈະສາມາດຖືກແຍກປະເພດຫຼາຍກວ່າການໂຍນມັນຖິ້ມໃສ່ກະຕຶງຂໍ້ເທຍ້ອ? ນຳເອົາຂໍ້ເທຍ້ອຈຳນວນໜຶ່ງຈາກຄົວເຮືອນມາປຶກສາຫາລືກັນເປັນກຸ່ມທີ່ໄດ້ດຳເນີນຕາມບາດກ້າວຂ້າງເທິງ. ໃຫ້ຈື່ໄວ້ສະເໝີວ່າຂໍ້ເທຍ້ອທີ່ເຫຼືອແມ່ນໃຫ້ນຳກັບເຂົ້າກະຕຶງຂໍ້ເທຍ້ອຄືເກົ່າ.

(ຕໍ່ໜ້າຖັດໄປ)

ຈັດຕັ້ງກິດຈະກຳຍ່າງເກັບຂໍ້ເທຍ້ອ

6 ລວມກຸ່ມເພື່ອປຶກສາຫາລືກ່ຽວກັບສິ່ງທີ່ໄດ້ພົບເຫັນ

ພາຍຫຼັງຈາກການຍ່າງໃນມື້ດຽວກັນ (ຫຼື ໃນມື້ຕໍ່ມາ) ແມ່ນໃຫ້ນຳເອົາທຸກກຸ່ມມາລວມກັນເພື່ອປຶກສາຫາລືໃນສິ່ງທີ່ໄດ້ຮຽນຮູ້ຈາກກິດຈະກຳຍ່າງເກັບຂໍ້ເທຍ້ອ. ບອກໃຫ້ທຸກກຸ່ມເພື່ອໃຫ້ພວກເຂົາເຈົ້າສະແດງໃຫ້ໝູ່ຮູ້ໃນສິ່ງທີ່ພວກເຂົາເຫັນໃນຂະນະທີ່ຍ່າງເກັບຂໍ້ເທຍ້ອນັ້ນ. ໃຫ້ແຕ່ລະຄົນສະແດງຂໍ້ເທຍ້ອຕາມບານເຮືອນເປັນອັນ ແລະ ບອກພວກເຂົາເຈົ້າຖ້າພວກເຂົາສັງເກດເຫັນຂໍ້ເທຍ້ອປະເພດດຽວກັນຢູ່ສະຖານທີ່ອື່ນຢູ່ໃນຊຸມຊົນທີ່ສ້າງບັນຫາ ຫຼື ສາມາດນຳກັບມາໃຊ້ໄດ້ອີກ ຫຼື ສາມາດແປຮູບເປັນອັນໃໝ່ທີ່ສາມາດໃຊ້ສອຍໄດ້. ຜູ້ຄົນສາມາດເຫັນຄວາມເປັນໄປໄດ້ ຫຼື ບັນຫາທາງສຸຂະພາບໃນປັດຈຸບັນທີ່ນຳໄປສູ່ການທຳລາຍຂໍ້ເທຍ້ອທີ່ບໍ່ໄດ້ຜິດດີບໍ່? ແນວຄວາມຄິດທີ່ດີກວ່າໃດທີ່ກ່ຽວກັບການທຳລາຍຂໍ້ເທຍ້ອທີ່ບາງຄອບຄົວໄດ້ປະຕິບັດຢູ່.

7 ລາຍການຂອງສາເຫດ ແລະ ຜົນກະທົບຂອງບັນຫາຕ່າງໆ

ກິດຈະກຳຍ່າງເກັບຂໍ້ເທຍ້ອ

ສາເຫດ:

- ບໍ່ມີການຮວບຮວມຂໍ້ເທຍ້ອ
- ການຈູດຂໍ້ເທຍ້ອ
- ການມີກວດແກ້ວ ແລະ ກະປ່ອງຫຼາຍ

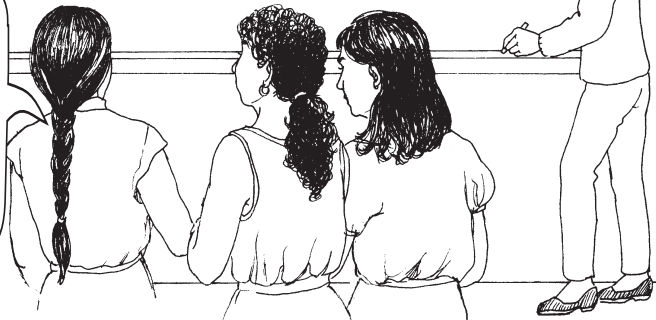
ບັນຫາ:

- ມີຄວັນ ແລະ ມີກິ່ນເໝັນ
- ມີກອງຂໍ້ເທຍ້ອ

ຜົນກະທົບຕໍ່ສຸຂະພາບ:

- ເປັນໄອ
- ເດັກນ້ອຍເປັນຫິດ
- ເກີດມົນລະພິດທາງນ້ຳ

ນັບຕັ້ງແຕ່ມີຮ້ານສັບພະສິນຄ້າມາເປີດໃໝ່ທຸກຢ່າງທີ່ພວກເຂົາຂາຍແມ່ນມາພ້ອມກັບຖົງຢາງສິ່ງນີ້ຄວນຈະຢູ່ໃນລາຍການຂອງສາເຫດຂອງບັນຫານຳ.

ສຳມະນາກອນອາດຈະຂຽນບັນຫາທີ່ຜູ້ຄົນມັກໃສ່ກະດານ ຫຼື ໃສ່ແຜ່ນເຈ້ຍໃຫຍ່ໆ. ໃຫ້ທຸກຄົນຄິດກ່ຽວກັບສາເຫດ ແລະ ບັນຫາຂໍ້ເທຍ້ອຂອງຊຸມຊົນ ແລະ ຂຽນບັນຫາຕ່າງໆເຫຼົ່ານີ້ເປັນຖັນທີ່ຖັດຈາກລາຍການບັນຫາ. ຈາກນັ້ນໃຫ້ຖາມເບິ່ງວິທີທາງທີ່ບັນຫານັ້ນມີຜົນສະທ້ອນຕໍ່ກັບສຸຂະພາບ ແລະ ຊຸມຊົນ. ຂຽນ ແລະ ແຕ້ມຜົນກະທົບທາງສຸຂະພາບທີ່ແຕກຕ່າງກັນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບແຕ່ລະບັນຫາໃນຖັນອື່ນໆ.

(ຕໍ່ໜ້າຖັດໄປ)

ຈັດຕັ້ງກິດຈະກຳຢ່າງເກັບຂໍ້ເທຍື້ອ

8 ການວາງແຜນໃນຂັ້ນຕອນຕໍ່ໄປ

ໃຫ້ແຕ່ລະກຸ່ມທວນຄືນເຖິງບັນຫາ ແລະ ຄິດກ່ຽວກັບການປະຕິບັດທີ່ອາດເປັນໄປໄດ້ທີ່ພວກເຂົາສາມາດຈະແກ້ໄຂພວກມັນໄດ້. ບາດກ້າວຕໍ່ໄປແມ່ນສາມາດເລີ່ມດ້ວຍວິທີທາງທີ່ຈະຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບທາງສຸຂະພາບທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບບັນຫາ ຫຼື ພະຍາຍາມທີ່ຈະທຳລາຍຂໍ້ເທຍື້ອໃຫ້ໝົດໄປ. ໃຫ້ຖາມຄຳຖາມເຊັ່ນ:

- ແຕ່ລະຄົວເຮືອນສາມາດຫຼຸດຜ່ອນຂໍ້ເທຍື້ອທີ່ພວກເຂົາສ້າງຂຶ້ນໄດ້ແນວໃດ?
- ພວກເຂົາຈະສາມາດສົ່ງເສີມໃນການຮວບຮວມ ແລະ ແຍກຂໍ້ເທຍື້ອຕື່ມອີກໄດ້ແນວໃດ?
- ກຸ່ມຊຸມຊົນ ຫຼື ຫົວໜ່ວຍທຸລະກິດສາມາດສ້າງຮູບແບບໃນການເກັບ ແລະ ການນຳເອົາຂໍ້ເທຍື້ອກັບມາໃຊ້ໄດ້ອີກແນວໃດ?
- ມີພື້ນທີ່ສ້າງປ່ອນເຮັດຝຸ່ນບົ່ມ ຫຼື ສູນພື້ນຟູຊັບພະຍາກອນບໍ່?
- ໂຮງງານປ່ຽນຮູບຂໍ້ເທຍື້ອທີ່ໃກ້ທີ່ສຸດຢູ່ໃສ?
- ຜູ້ປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນ, ຜູ້ນຳຊຸມຊົນ, ໂຮງງານ ແລະ ຫົວໜ່ວຍທຸລະກິດຕ່າງໆຈະສາມາດສ້າງຄວາມຮັບຜິດຊອບທີ່ຈະແກ້ໄຂບັນຫາທີ່ເກີດຈາກຂໍ້ເທຍື້ອແນວໃດ?

ຊຸມຊົນສາມາດເຮັດໃຫ້ຂໍ້ເທຍື້ອກາຍເປັນເງິນ

ເມືອງແຊນຕີທາວຂອງເຄິລິຕິບາ, ປະເທດບຣາຊິວ ມີຊຸມຂໍ້ເທຍື້ອເປັນຈຳນວນຫຼວງຫຼາຍ ຊຶ່ງພວກມັນໄດ້ເປັນປ່ອນເພາະພັນຂອງໜູທີ່ນຳເຊື້ອໂລກ. ເພື່ອຈັດການກັບບັນຫານີ້, ຄະນະສະພາຂອງເມືອງໄດ້ດຳເນີນໂຄງການທີ່ຮຽກວ່າ “ໂຄງການຢ່າຖິ້ມຂໍ້ເທຍື້ອຂອງທ່ານ-ພວກເຮົາຈະຊື້ມັນ.” ຄະນະສະພາໄດ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນເປັນສະຖິຕິວ່າຈະໃຊ້ຈ່າຍມູນຄ່າເທົ່າໃດໃນການເຮັດຄວາມສະອາດກອງຂໍ້ເທຍື້ອ. ຈາກນັ້ນ, ແທນທີ່ຈະຈ້າງງານບໍລິສັດຂ້າງນອກມາເຮັດວຽກນີ້, ພວກເຂົາໄດ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນຕົວເລກສະຖິຕິວ່າມູນຄ່າຂອງກະເປົາຂໍ້ເທຍື້ອວ່າລາຄາເທົ່າໃດ ແລະ ສະໜອງຈຳນວນເງິນຕໍ່ຄົນທີ່ອາໄສຢູ່ທີ່ນັ້ນ.

ນອກຈາກການທາເງິນຈາກຂໍ້ເທຍື້ອທີ່ພວກເຂົາເກັບມາໄດ້, ທຸກໆຄົນຈະໄດ້ຮັບບັດສົ່ງຂໍ້ເທຍື້ອສາທາລະນະສຳລັບແຕ່ລະກະເປົາທີ່ພວກເຂົາໄດ້ສົ່ງໄປຫາລົດເກັບຂໍ້ເທຍື້ອເທດສະບານ. ເພາະວ່າເພື່ອນບ້ານແມ່ນອາໄສຢູ່ທາງໄກຈາກໂຄງການເມືອງ ແລະ ບັດສົ່ງຂໍ້ເທຍື້ອສາທາລະນະນີ້ແມ່ນເປັນການໃຫ້ລາງວັນທີ່ສູງສົ່ງ. ເຈົ້າເມືອງກໍຍັງໄດ້ບໍລິຈາກເງິນສຳລັບກະເປົາຂໍ້ເທຍື້ອທີ່ເກັບມາແຕ່ລະກະເປົາເພື່ອເປັນການພັດທະນາສວນສາທາລະນະຊຸມຊົນ ແລະ ໂຄງການອື່ນໆ. ເນື້ອທີ່ທີ່ຄັງໜັງເຄີຍເປັນກອງຂໍ້ເທຍື້ອສູງແມ່ນໄດ້ຖືກປ່ຽນຮູບມາເປັນສວນອຸດທະຍານ ແລະ ສວນສາທາລະນະໃນຕົວເມືອງພ້ອມທັງຕົ້ນໄມ້ຕ່າງໆນຳ. ສຸຂະພາບຊຸມຊົນກໍໄດ້ຮັບການປັບປຸງໄປນຳ.

ການອົບພະຍົບໃນຫວ່າງບໍ່ດົນຜ່ານມານີ້, ຜູ້ຄົນຜູ້ທີ່ພິການ ຫຼື ຜູ້ອື່ນໆຜູ້ທີ່ຕ້ອງການວຽກເຮັດງານທຳແມ່ນໄດ້ຮັບອາຊີບທີ່ປອດໄພຄົງການແຍກປະເພດຂີ້ເຫຍື້ອຢູ່ທີ່ສູນພື້ນຟູຊັບພະຍາກອນ. ເສດອາຫານ ແລະ ຂີ້ເຫຍື້ອຈາກສວນອຸດທະຍານແມ່ນຖືກຮວບຮວມມາເພື່ອໃຊ້ໃນສວນສາທາລະນະໃນຕົວເມືອງ ແລະ ໃນສວນທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ສວນອຸດທະຍານຕ່າງໆ. ຢາງ ແລະ ໂລຫະແມ່ນຖືກຂາຍໃຫ້ອຸດສະຫະກຳທ້ອງຖິ່ນ. ຢາງ, ຟອງນ້ຳແມ່ນຈະຖືກຖິ້ມໄປ ແລະ ຖືກໃຊ້ໄວ້ຍັດເປັນນວມຜ້າຫົມ.

ສອງສາມປີພາຍຫຼັງທີ່ເລີ່ມຕົ້ນໂຄງການ, ເຈົ້າເມືອງໄດ້ສ້າງໂຄງການທີ່ດີຍິ່ງຂຶ້ນ (EVEN BETTER). ພວກເຂົາເລີ່ມຕົ້ນດ້ວຍການຊື້ອາຫານໂດຍກົງຈາກຊາວນາຊາວສວນທີ່ຢູ່ໃກ້ຄຽງກັບຕົວເມືອງໃຫຍ່ໃນລາຄາທີ່ຍຸຕິທຳ ແລະ ພວກເຂົາໄດ້ສະໜອງໃຫ້ຜູ້ຄົນເປັນກະເປົາອາຫານສົດແລກກັບກະເປົາຂີ້ເຫຍື້ອໜຶ່ງກະເປົາ. ນີ້ແມ່ນຈະຊ່ວຍໃຫ້ຊາວນາຊາວສວນຂາຍຜະລິດຕະພັນທີ່ພວກເຂົາຜະລິດ, ປັບປຸງການກິນຢູ່ຂອງຄອບຄົວຕ່າງໆ ໃນເມືອງແຊນຕີ ແລະ ເປັນການອະນາໄມຕົວເມືອງໄປພ້ອມ.

ໂຄງການຊຸມຊົນທຳລາຍຂີ້ເຫຍື້ອ

ຄັ້ງໜຶ່ງຊຸມຊົນໄດ້ສ້າງຄວາມເຂົ້າໃຈບັນຫາອັນເນື່ອງມາຈາກຂີ້ເຫຍື້ອຮ່ວມກັນ, ມັນສາມາດສ້າງເປັນບາດກ້າວໃນການແກ້ໄຂບັນຫາເຫຼົ່ານີ້. ການເລີ່ມຕົ້ນດ້ວຍໂຄງການທີ່ມີການຕົກລົງເຫັນດີທາງດ້ານຄວາມຕ້ອງການ ແລະ ຄວາມສາມາດຂອງຊຸມຊົນ.

ໂຄງການຊຸມຊົນທຳລາຍຂີ້ເຫຍື້ອທີ່ສົມບູນແບບໂຄງການໜຶ່ງແມ່ນມັນຈະລວມໄປເຖິງທັງໝົດຂອງບາດກ້າວຕ່າງໆ(ເບິ່ງລາຍລະອຽດຂອງແຕ່ລະບາດກ້າວຕ່າງໆໃນອີກສອງສາມໜ້າຕໍ່ໄປ):

- ຫຼຸດຜ່ອນຈຳນວນຂອງຂໍ້ເທຍ້ອທີ່ໄດ້ສ້າງຂຶ້ນ, ໂດຍສະເພາະແມ່ນຜະລິດຕະພັນທີ່ເປັນພິດ ແລະ ຜະລິດຕະພັນທີ່ບໍ່ສາມາດປ່ຽນຮູບນຳເອົາກັບມາໃຊ້ໄດ້ອີກ.
- ແຍກຂໍ້ເທຍ້ອ ຊຶ່ງເປັນບ່ອນທີ່ຂໍ້ເທຍ້ອຈະຖືກຄວບຄຸມງ່າຍຂຶ້ນ ແລະ ປອດໄພ.
- ຮວບຮວມເສດອາຫານ ແລະ ຂໍ້ເທຍ້ອທຳມະຊາດ.
- ນຳວັດຖຸຕ່າງໆກັບມາໃຊ້ໃໝ່ເມື່ອໃດທີ່ເປັນໄປໄດ້.
- ການປ່ຽນຮູບວັດຖຸໃຫ້ສາມາດນຳກັບມາໃຊ້ໄດ້ອີກ ແລະ ຈັດຕັ້ງໃຫ້ລັດຖະບານ ແລະ ອຸດສາຫະກຳເພື່ອພັດທະນາໂຄງການການປ່ຽນຮູບວັດຖຸຊຸມຊົນໃຫ້ສາມາດນຳກັບມາໃຊ້ໄດ້ອີກ.
- ການເກັບຂໍ້ເທຍ້ອ, ການຂົນສົ່ງ ແລະ ການເກັບມ້ຽນຂໍ້ເທຍ້ອໃຫ້ປອດໄພ. ຕ້ອງໄດ້ໃຫ້ຄວາມສຳຄັນຈາຍຄຳຈ້າງຢ່າງຍຸຕິທຳ ຕໍ່ກັບຄົນທີ່ເຮັດກ່ຽວກັບວຽກນີ້.
- ການທຳລາຍຂໍ້ເທຍ້ອທັງໝົດໃຫ້ປອດໄພນັ້ນແມ່ນບໍ່ສາມາດນຳເອົາກັບມາໃຊ້ໃໝ່ ຫຼື ປ່ຽນຮູບໃຫ້ສາມາດກັບມາໃຊ້ໃໝ່ໄດ້.

ບໍ່ແມ່ນທຸກຊຸມຊົນດອກທີ່ຈະສາມາດເຮັດໄດ້ທຸກບາດກ້າວ, ໂດຍສະເພາະແມ່ນບາດກ້າວການເລີ່ມຕົ້ນ.

ຈິ່ງພິຈາລະນາເຖິງຄວາມຕ້ອງການ ແລະ ຄວາມສາມາດຂອງຄົນເຮົາ ແລະ ເລີ່ມຕົ້ນໃນສິ່ງທີ່ທ່ານສາມາດເຮັດໃຫ້ປະສິດຜົນສຳເລັດຮ່ວມກັນໃນໄລຍະສັ້ນ.

ການຫຼຸດຈຳນວນຂໍ້ເທຍ້ອ

ຂໍ້ເທຍ້ອທີ່ສິ້ນສຸດຢູ່ຕາມຖະໜົນທົນທາງ, ເຮືອນຊານບ້ານຊ່ອງ ແລະ ຕາມເດີນຕ່າງໆໄດ້ເລີ່ມຕົ້ນດ້ວຍການຜະລິດອຸດສາຫະກຳຜະລິດຕະພັນທີ່ບໍ່ສາມາດນຳກັບມາໃຊ້ໄດ້ໃໝ່ ຫຼື ປ່ຽນຮູບໃໝ່ໄດ້. ເປົ້າໝາຍໜຶ່ງຂອງໂຄງການຂໍ້ເທຍ້ອຊຸມຊົນ ແມ່ນເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຂໍ້ເທຍ້ອໃນໄລຍະຍາວລົງໂດຍການຊ່ວຍເຫຼືອໃຫ້ຜູ້ຄົນໃຊ້ວັດຖຸທີ່ເປັນຂໍ້ເທຍ້ອພາຍຫຼັງໃຊ້ໄດ້ຄັ້ງດຽວໃຫ້ໜ້ອຍລົງ. ບາງວິທີທີ່ຈະຫຼຸດຜ່ອນຈຳນວນຂໍ້ເທຍ້ອແມ່ນ:

- ບໍ່ຊື້ຜະລິດຕະພັນທີ່ມີສິ່ງທຸ້ມຫໍ່ຫຼາຍຂຶ້ນ.
- ເລືອກໃຊ້ແກ້ວ ແລະ ເຈ້ຍແຂງ ແທນຢາງ ແລະ ວັດຖຸ.
- ການໃຊ້ກະເປົາໃສ່ເຄື່ອງ ຫຼື ກະຕ່າ ແລະ ການປະຕິເສດຖືງຢາງໃນຮ້ານຂາຍເຄື່ອງ.
- ການຊື້ອາຫານເປັນຈຳນວນຫຼາຍກ່ວາເກົ່າ ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຈຳນວນຂອງສິ່ງທຸ້ມຫໍ່ທີ່ພວກເຮົານຳກັບມາເຮືອນ.
- ການແປງ ຫຼື ການນຳເອົາເຄື່ອງຂອງທີ່ທ່ານໃຊ້ແລ້ວນຳມາໃຊ້ຄືນໃໝ່ ແລະ ການຊື້ເຄື່ອງມືສອງຖ້າເປັນໄປໄດ້.

ຊຸມຊົນສາມາດເຮັດວຽກຮ່ວມກັນກັບເຈົ້າຂອງຮ້ານ ແລະ ກັບອຳນາດການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນເພື່ອປ້ອງ ກັນວັດຖຸຕ່າງໆທີ່ເປັນສາເຫດໃຫ້ເກີດບັນຫາໃນ ການທຳລາຍຂໍ້ເທຍ້ອ ແລະ ບັນຫາທາງສຸຂະພາບ ຈາກການເຂົ້າສູ່ຊຸມຊົນທີ່ເປັນສະຖານທີ່ທຳອິດ. ການຈັດຕັ້ງຊຸມຊົນສາມາດກົດດັນໃຫ້ລັດຖະບານ ສ້າງກົດໝາຍທີ່ມີຜົນບັງຄັບໃຊ້ຕໍ່ຫົວໜ່ວຍທຸລະ ກິດຕ່າງໆ ໃຫ້ຫຼຸດຜ່ອນຂໍ້ເທຍ້ອຂອງພວກເຂົາ ແລະ ໃຫ້ມີຄວາມຮັບຜິດຊອບຕໍ່ກັບຂໍ້ເທຍ້ອ ທີ່ພວກເຂົາ ສ້າງຂຶ້ນ.

ການປະກາດຫ້າມການນຳໃຊ້ຖົງຢາງ

ຢູ່ນອກບ້ານເອມໂມນັກ ໃນອາລັດສະກາ, ຖົງຢາງໃສ່ເຄື່ອງໄດ້ກະແຈກກະຈາຍຈາກຊຸມຊົນຂໍ້ເທຍ້ອ ຂອງຕົວເມືອງ ແລະ ຖືກລົມພັດໄປ. ໃນຕົວເມືອງໄກ່ຄຽງຂອງເມືອງໂກເລນາ, ມັນໄດ້ຄ້າງຢູ່ຕາມ ຕົ້ນໄມ້ຫຼືໄຫຼໄປຕາມແມ່ນ້ຳຢູ່ກອນທີ່ໄກ່ຄຽງ. ໂດຍຈຸດຄອດລິກ, ເປັນບ່ອນທີ່ແມ່ນ້ຳໄຫລລົງສູ່ທະເລ, ຖົງຢາງໄດ້ຖືກຄົ້ນພົບວ່າມັນໄດ້ກ່ຽວພັນແມ່ນ້ຳ ແລະ ປາຊາຍມອນຕາຍ.

ຕັ້ງແຕ່ສາມບ້ານໄດ້ປະກາດຫ້າມການໃຊ້ຖົງຢາງໃນປີ 1998 ແລະ ເຂດນີ້ກໍ່ບໍ່ເຄີຍເກີດບັນ ຫາດັ່ງກ່າວອີກເລີຍ. ຕາມບ້ານເຫຼົ່ານີ້, 30 ຊຸມຊົນທີ່ຢູ່ອ້ອມຂ້າງລັດອາລາດສະກາ ກໍ່ໄດ້ປະກາດຫ້າມ ໃຊ້ຖົງຢາງ ແລະ ການປະກາດຫ້າມແມ່ນໄດ້ແຜ່ຂະຫຍາຍ. ໃນຕົວເມືອງ ແລະ ຢູ່ຕາມບ້ານຕ່າງໆ ຜູ້ຄົນແມ່ນໄດ້ຖືກຊຸກຍູ້ໃຫ້ໃຊ້ຖົງເຈ້ຍ ຫຼື ຖືຖົງຜ້າທີ່ສາມາດນຳໃຊ້ໄດ້ຕະຫຼອດປີ.

ດັ່ງພາກສ່ວນຂອງການລົນນາລົງຕາມຂໍ້ເທຍ້ອຢາງໃນອາລາດສະກາ, ພະແນກອານຸລັກ ສະພາບແວດລ້ອມຂອງລັດ ແລະ ສະພາລະຫວ່າງຊົນເຜົ່າລຸ່ມແມ່ນ້ຳຢູ່ກອນ ໄດ້ເລີ່ມຕົ້ນໂຄງການ ເພື່ອສອນຜູ້ຄົນ ເຖິງວິທີການນຳຖົງຢາງກັບມາໃຊ້ຄືນໃໝ່ ໂດຍການເຮັດໃຫ້ຖົງຢາງເຫຼົ່ານັ້ນໃຫ້ເປັນ ສິ່ງອື່ນໆ. ປັດຈຸບັນນີ້ ຜູ້ຄົນໄດ້ຕັດຖົງຢາງເປັນແຖບ ແລ້ວສານມັນໃຫ້ເປັນກະເປົາເປ້, ເປັນກະເປົາຫ້ວ, ເຮັດແນວເຊັດຕິນ, ເຮັດກະຕ່າ ແລະ ເຄື່ອງໃຊ້ທີ່ມີປະໂຫຍດຕ່າງໆ. ພວກເຂົາກໍ່ຍັງ ສາມາດຂາຍສິ່ງເຫຼົ່ານັ້ນ ເພື່ອເປັນການສ້າງເງິນ ຈາກສິ່ງຕ່າງໆທີ່ຄັ້ງໜຶ່ງມັນໄດ້ກົດຂວາງທໍລະ ບາຍນ້ຳເບື້ອນ ແລະ ເປັນຂໍ້ເທຍ້ອຕາມທົນທາງ.

ແຍກຂໍ້ເທຍ້ອຕາມແຫຼ່ງທີ່ມາ

ການເກັບຂໍ້ເທຍ້ອອາຫານຈາກການປະປົນກັບເຈ້ຍ ຫຼື ແກ້ວ ແລະ ອື່ນໆ, ສ້າງຄວາມສະດວກໃນການນຳກັບມາໃຊ້ຄືນໃໝ່, ການປ່ຽນຮູບ ແລະ ການທຳລາຍໂລຫະ ແລະ ຊ່ວຍປົກປ້ອງບັນຫາທາງສຸຂະພາບທີ່ເປັນສາເຫດຈາກການປະລິມະຊື່ຂອງຂໍ້ເທຍ້ອ (ເບິ່ງໜ້າ 478). ການແຍກຂໍ້ເທຍ້ອແມ່ນບາດກ້າວທຳອິດໃນການຈັດການກັບຂໍ້ເທຍ້ອທີ່ດີກວ່າ, ເຖິງແມ່ນວ່າມັນເປັນພຽງການແກ້ໄຂບັນຫາ ຖ້າວ່າມັນແມ່ນທິນທາງທີ່ດີອີກທາງໜຶ່ງທີ່ຈະຈັດການກັບຂໍ້ເທຍ້ອພາຍຫຼັງມັນໄດ້ຖືກແຍກແລ້ວກໍຕາມ. ການແຍກຂໍ້ເທຍ້ອແມ່ນເປັນພາກສ່ວນໜຶ່ງຂອງລະບົບທີ່ລວມໄປເຖິງການນຳກັບມາໃຊ້ຄືນໃໝ່, ການເກັບຮວບຮວມ, ການເກັບຕາມປົກກະຕິ, ການປ່ຽນຮູບຂໍ້ເທຍ້ອໃຫ້ສາມາດນຳກັບມາໃຊ້ຄືນໃໝ່ ແລະ ການທຳລາຍຂໍ້ເທຍ້ອຢ່າງປອດໄພ.

ວິທີໃນການແຍກຂໍ້ເທຍ້ອຕ່າງໆ

ພາກສ່ວນທີ່ໃຫຍ່ທີ່ສຸດຂອງຂໍ້ເທຍ້ອທີ່ຂໍ້ເທຍ້ອຜະລິດທັງໃນເຂດຕົວເມືອງ ແລະ ຊົນນະບົດແມ່ນຂໍ້ເທຍ້ອທຳມະຊາດ ຫຼື ຂໍ້ເທຍ້ອປຸງກ (ເສດອາຫານ ແລະ ຂໍ້ເທຍ້ອສວນເຊັ່ນ: ພືດຕາຍ ແລະ ໃບໄມ້ຕາຍ). ຂໍ້ເທຍ້ອທຳມະຊາດມັນສາມາດເປື້ອນໄດ້ໂດຍແສງຕາເວັນ ແລະ ນ້ຳ ຫຼື ຖືກກິນໂດຍສິ່ງທີ່ມີຊີວິດ (ຂີ້ກະເດືອນ, ແມງໄມ້ ແລະ ແບກທິເລຍ) ແລະ ມັນຈະກາຍເປັນຝຸ່ນທຳມະຊາດ (ເບິ່ງໜ້າ 491).

ໂດຍປົກກະຕິມັນຈະມີຂໍ້ເທຍ້ອທີ່ເປັນເຈ້ຍ, ໂລຫະ, ແກ້ວ ແລະ ຢາງ ເປັນຈຳນວນຫຼວງຫຼາຍ. ຂໍ້ເທຍ້ອພາກສ່ວນໃຫຍ່ໆເຫຼົ່ານີ້ແມ່ນຖືກໂຍນຖິ້ມເປັນຫ່ຽງ. ຂໍ້ເທຍ້ອໃນຄົວເຮືອນອາດຈະຍັງລວມໄປເຖິງວັດຖຸທີ່ເປັນພິດເຊັ່ນ ນ້ຳສື, ໝໍ້ໄຟ, ຜ້າອ້ອມຢາງຂອງເດັກນ້ອຍ, ນ້ຳມັນລົດ ແລະ ຢາຂ້າສັດຕູພືດເກົ່າ ແລະ ພາຊະນະຜະລິດຕະພັນເຮັດຄວາມສະອາດຕ່າງໆ.

ການແຍກຂໍ້ເທຍ້ອອອກເປັນສອງປະເພດ

ຂໍ້ເທຍ້ອປຸງກ
ກາຍເປັນຝຸ່ນ
ທຳມະຊາດ

ຂໍ້ເທຍ້ອແຫ້ງແມ່ນຖືກຈັດເປັນປະເພດ ແລະ ນຳກັບມາໃຊ້ຄືນອີກ, ການປ່ຽນຮູບ ຫຼື ໄດ້ສົ່ງໄປຖິ້ມຢູ່ຊຸມຂໍ້ເທຍ້ອ.

ການແຍກຂໍ້ເທຍ້ອເປັນສາມ ຫຼື ຫຼາຍກວ່າສາມປະເພດ.

ຂໍ້ເທຍ້ອປຸງໄດ້ກາຍ
ເປັນຜຸ່ນທຳມະຊາດ

ວັດຖຸທີ່ແຫ້ງ, ວັດຖຸທີ່ສາມາດນຳໃຊ້ຄືນອີກ, ວັດຖຸທີ່ສາ
ມາດປ່ຽນຮູບໄດ້ ແມ່ນຈະຖືກຈັດເປັນກຸ່ມ ແລະ ໄດ້ຖືກ
ນຳກັບມາໃຊ້ຄືນອີກ ແລະ ປ່ຽນຮູບ ຫຼື ສົ່ງໄປຖິ້ມຢູ່ຊຸມ
ຂີ້ເທຍ້ອ

ຂໍ້ເທຍ້ອທີ່ເປັນພິດແມ່ນ
ຈຳເປັນຕ້ອງມີການຈັດ
ການ ແລະ ທຳລາຍຢ່າງ
ເປັນພິເສດ

ໃຜເປັນຜູ້ຮັບພິດຊອບໃນການແຍກຂໍ້ເທຍ້ອ?

ຂໍ້ເທຍ້ອສາມາດແຍກໂດຍຄົນທີ່ຢູ່ໃນເຮືອນຊານຕ່າງໆ ແລະ ທຸລະກິດທີ່ຜະລິດຂໍ້ເທຍ້ອ
ຫຼື ໂດຍຄົນທີ່ເຮັດວຽກກ່ຽວກັບການເກັບຂໍ້ເທຍ້ອນັ້ນເອງ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍ່ຕາມລະບົບທີ່ຊຸມ
ຊົນຂອງທ່ານໄດ້ເຄີຍໃຊ້ເພື່ອແຍກ ແລະ ທ້ອນໂຮມຂໍ້ເທຍ້ອເພື່ອນຳກັບມາໃຊ້ຄືນອີກ, ປ່ຽນ
ຮູບໃໝ່ ຫຼື ທຳລາຍມັນ, ມັນສຳຄັນຫຼາຍສຳລັບຄົນເຫຼົ່ານັ້ນທີ່ເຮັດວຽກທີ່ໄດ້ຮັບຄວາມນັບ
ຖື ແລະ ຄ່າຈ້າງສຳຫຼັບຄວາມພະຍາຍາມຂອງພວກເຂົາ.

ຄົນເກັບຂໍ້ເທຍ້ອອາດຈະຫາເງິນໄດ້ໂດຍການແຍກຂໍ້ເທຍ້ອແລ້ວຂາຍມັນເປັນວັດ
ຖຸທີ່ມີຄ່າເພີ່ມຂຶ້ນຕື່ມ ແລະ ໂດຍການນຳເອົາຂໍ້ເທຍ້ອສ່ວນທີ່ເຫຼືອຈາກການແຍກໄປຂາຍ
ໃຫ້ສູນປ່ຽນຮູບຂໍ້ເທຍ້ອ. ຄົນເກັບຂໍ້ເທຍ້ອຈຳນວນໜຶ່ງແມ່ນໄດ້ຈ້າງໃຫ້ເຈົ້າຂອງເຮືອນແຍກ
ຂໍ້ເທຍ້ອໃຫ້ພວກເຂົາໃນຈຳນວນເງິນທີ່ໜ້ອຍ ຫຼື ຄິດໄລ່ຄ່າໃນຈຳນວນໜ້ອຍຕໍ່ກັບການເກັບ
ຂໍ້ເທຍ້ອທີ່ບໍ່ທັນໄດ້ແຍກ.

ຖ້າຂໍ້ເທຍ້ອບໍ່ທັນໄດ້ແຍກຢູ່ທີ່ບ້ານເຮືອນ, ວັດຖຸແຫ້ງອາດຈະຖືກເກັບໄວ້ໃນພາຊະ
ນະໃນບ້ານເຮືອນຈົນກະທັ້ງຄົນເກັບຂໍ້ເທຍ້ອມາເອົາມັນ. ພາຊະນະຕ່າງໆສຳລັບຂໍ້ເທຍ້ອ
ປຸງອາດຈະສາມາດເກັບໄວ້ນອກເຮືອນ ແລະ ເອົາໄປທຳລາຍໃນສວນຢູ່ທີ່ບ້ານເຮືອນໄດ້,
ຫຼື ຂໍ້ເທຍ້ອສາມາດຖືກເກັບມາໂດຍໂຄງການທຳລາຍຂໍ້ເທຍ້ອເພື່ອນບ້ານ. (ເບິ່ງໜ້າ 491
ຫາ 495).

ການແຍກຂໍ້ເທຍື່ອພາຍຫຼັງທີ່ມັນຈະຖືກນຳໄປກອງຂໍ້ເທຍື່ອ ແມ່ນເປັນອັນຕະລາຍ ແລະ ມີປະສິດທິຜົນໜ້ອຍກວ່າ ການແຍກພວກມັນຢູ່ທີ່ບ້ານເຮືອນ ຫຼື ຢູ່ຕາມຫົວໜ່ວຍທຸລະກິດຕ່າງໆ.

ການເຮັດຝຸ່ນບີມ: ການປ່ຽນຂໍ້ເທຍື່ອຊີວະພາບໃຫ້ເປັນຝຸ່ນ

ເພາະວ່າວັດຖຸຊີວະພາບໂດຍປົກກະຕິແລ້ວແມ່ນເປັນສ່ວນໜຶ່ງທີ່ໃຫຍ່ທີ່ສຸດຂອງຂໍ້ເທຍື່ອທັງໝົດ, ການແຍກ ແລະ ການເຮັດຝຸ່ນບີມແມ່ນຈະຊ່ວຍໃຫ້ຫຼຸດຂໍ້ເທຍື່ອລົງເປັນຈຳນວນຫຼາຍ.

ການເພີ່ມເສດຂໍ້ເທຍື່ອທີ່ຍ່ອຍສະຫຼາຍລົງສູ່ດິນ ແມ່ນເປັນວິທີທາງໜຶ່ງຂອງການເພີ່ມທາດບຳລຸງລ້ຽງຂອງພືດລົງສູ່ພື້ນດິນ.

ວິທີທີ່ດີທີ່ສຸດໃນການເຮັດຝຸ່ນບີມແມ່ນຈະຂຶ້ນກັບຈຳນວນຂອງເນື້ອທີ່ທີ່ພອມຈະເຮັດ. ຂະໜາດຂອງຝຸ່ນ

ບີມທີ່ໜ້ອຍແມ່ນຈະໃຊ້ພະຊະນະ

ພາຍໃນບ້ານເຮືອນ ຫຼື ໃນທຸລະ

ກິດ. ສະຖານທີ່ໃນການເຮັດຝຸ່ນບີມ

ທີ່ໃຫຍ່ກວ່າສາມາດຈັດຕັ້ງຂຶ້ນໃນ

ຫຼາຍໆຕົວເມືອງ ແລະ ຕົວເມືອງ

ໃຫຍ່ຕ່າງໆ ແລະ ຢູ່ໃນໄຮ່ນາຮົ່ວສວນ

ຕ່າງໆ ບ່ອນທີ່ມີບ່ອນຫວ່າງສຳລັບ

ກອງຂໍ້ເທຍື່ອຈຳນວນຫຼາຍ. (ເພື່ອໃຊ້

ປຸງທຳມະຊາດ, ເບິ່ງໜ້າ 345.)

ຝຸ່ນບີມທີ່ດີເມື່ອເຮັດສຳເລັດແລ້ວ ຈະມີກິ່ນບໍ່ເພັນ ແລະ ເມື່ອສຳຜັດມັນຈະນຸ້ມ ມີສີດຳ, ເປັນດິນທີ່ອຸດົມສົມບູນໄປດ້ວຍທາດບຳລຸງລ້ຽງຕ່າງໆ.

ວິທີເຮັດຝຸ່ນປົ່ມດ້ວຍໂຕຂີ້ກະເດືອນ

ຂີ້ກະເດືອນແມ່ນໜຶ່ງໃນສິ່ງທີ່ເຮັດຝຸ່ນປົ່ມທີ່ດີທີ່ສຸດ, ໃນກັບນ້ອຍໆທີ່ມີຂີ້ກະເດືອນທີ່ສົມບູນຈະກິນເສດອາຫານແລ້ວປ່ຽນເສດອາຫານນັ້ນເປັນດິນທີ່ອຸດົມສົມບູນໄປດ້ວຍທາດບຳລຸງລຽງສຳລັບສວນຂອງທ່ານ. ກັບຂີ້ກະເດືອນໜຶ່ງກັບ ແມ່ນສະໜອງວິທີເຮັດຝຸ່ນປົ່ມຈາກເສດອາຫານເມື່ອທ່ານບໍ່ມີເນື້ອທີ່ສຳລັບກອງຝຸ່ນປົ່ມ.

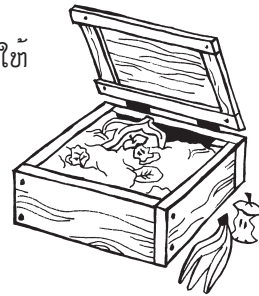
❶ ເຮັດເປັນຮູຫຼາຍຮູຢູ່ກ້ອງຂອງກັບທີ່ເຮັດດ້ວຍໄມ້ ຫຼື ຢາງເພື່ອເຮັດໃຫ້ອາກາດເຂົ້າ ແລະ ນຳກັບດິນອອກ.

❷ ວາງກັບທີ່ສອງຫຼືຖາດຮອງໄວ້ກ້ອງກັບບ່ອນທີ່ມີຮູ ຊຶ່ງສິ່ງເຫຼົ່ານີ້ຈະຮອງຮັບເອົາດິນທີ່ອຸດົມສົມບູນໄປດ້ວຍທາດບຳລຸງລຽງທີ່ຂີ້ກະເດືອນເຮັດ.

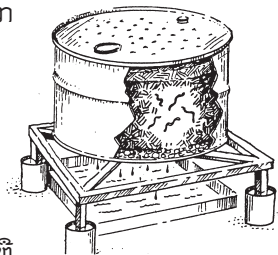
❸ ເອົາເຈ້ຍຕ່ອນນ້ອຍໆ, ເພືອງ ແລະ ເສດອາຫານໃສ່ໃນກັບຂ້າງເທິງ. ໃຊ້ຊວ້ານໄປຕັກເອົາຂີ້ກະເດືອນທີ່ສົມບູນຈັກຊວ້ານໜຶ່ງຈາກສູນສວນປູກ ຫຼື ຈາກຊາວສວນມາໃສ່ໃນກັບນີ້.

❹ ຕື່ມເສດອາຫານເລື້ອຍໆ ແລະ ເຮັດໃຫ້ກັບນັ້ນຊຸ່ມແຕ່ບໍ່ໃຫ້ປຸກໂພດ. ປົກປິດກັບເບື້ອງເທິງດ້ວຍວັດຖຸຕ່າງໆເພື່ອກັນຈາກແສງຕາເວັນ.

ຂີ້ກະເດືອນກິນສິ່ງຕ່າງໆທີ່ເຮົາເອົາລົງໄປຢູ່ໃນກັບ, ພວກມັນຈະເຮັດໃຫ້ຂີ້ດິນມີຄວາມສົມບູນໄປດ້ວຍທາດບຳລຸງລຽງຕ່າງໆ ແລະ ຈຳນວນຂອງຂີ້ກະເດືອນກໍຈະເລີນໂຕຂຶ້ນ. ຂີ້ກະເດືອນບາງໂຕອາດຈະຕົກລົງພື້ນຖາດຮອງ ຫຼື ກັບຮອງຢູ່ທາງພື້ນ ແມ່ນໃຫ້ນຳມັນກັບຂຶ້ນໄປກັບເທິງຄືເກົ່າ ຫຼື ເອົາມັນໄປປອຍໄວ້ໃນດິນສວນບ່ອນທີ່ມີດິນໃໝ່ໆ.

ກັບໃສ່ຂີ້ກະເດືອນອາດຈະເຮັດແບບງ່າຍໆກໍໄດ້

... ຫຼື ເຮັດແບບຊັບສິນກໍໄດ້

ຊຸມຊົນເຮັດຝຸ່ນປົ່ມ ແລະ ການປ່ຽນຮູບຂໍ້ເທຍື້ອກັບມາໃຊ້ຄືນໃໝ່

ນະຄອນຫຼວງບໍໂຕໂນໂວ, ເປັນນະຄອນຫຼວງຂອງເບີນິນ, ຄັ້ງໜຶ່ງໄດ້ມີກອງຂໍ້ເທຍື້ອສູງເທົ່າໆກັນກັບຕົກສີ່ຊັ້ນທີ່ເນົາເປື້ອຍຢູ່ຕາມຖະໜົນຫົນທາງຕ່າງໆ. ດັ່ງທີ່ທ່ານສາມາດຈິດຕະນາການ, ນີ້ໄດ້ເປັນສາເຫດຕໍ່ບັນຫາສຸຂະພາບຕ່າງໆ ແລະ ກິນເພັ່ນທີ່ຮຸນແຮງໄດ້ເຮັດໃຫ້ສະຖານທີ່ແຫ່ງນັ້ນບໍ່ເປັນຕາໜ້າຢູ່. ບາງຄົນໄດ້ຕັດສິນໃຈເລີ່ມຕົ້ນເຮັດສູນຝຸ່ນປົ່ມທຳມະຊາດ ເພື່ອປ່ຽນຂໍ້ເທຍື້ອໃຫ້ເປັນຝຸ່ນທີ່ມີປະໂຫຍດ.

ດ້ວຍກອງທຶນຈາກອົງການຈັດຕັ້ງບໍລິການສັງຄົມ, ພວກເຂົາໄດ້ພົບສະຖານທີ່ທີ່ກວ້າງໃຫຍ່ທີ່ຈະຈັດຕັ້ງໂຮງງານເຮັດຝຸ່ນປົ່ມ ແລະ ໂຮງງານອົງການຈັດຕັ້ງຂອງປະເທດຝະລັ່ງໄດ້ສະໜັບສະໜູນໃຫ້ລົດເທັກເຕີ ໜຶ່ງຄັນ ແລະ ລົດພວງອີກສອງຄັນໃຫ້ແກ່ກຸ່ມພອດໂຕໂນໂວ. ພວກເຂົາໄດ້ຈອດລົດ

ພວງໄວ້ໃກ້ກັບສະຖານີລົດໄຟ ແລະ ສະໜາມກິລາ ແລະ ພວກເຂົາໄດ້ຊຸກຍູ້ໃຫ້ຜູ້ຄົນເອົາຂີ້ເຫຍື້ອຂອງພວກເຂົາມາຖິ້ມໃສ່ລົດພວງນີ້. ໃນປັດຈຸບັນນີ້ ທຸກໆຕອນແລງລົດແທກເຕົາຈະມາລາກແກ່ເອົາພວງຂອງລົດທີ່ໃສ່ຂີ້ເຫຍື້ອເຕັມແລ້ວໄປຫາສູນປ່ຽນຮູບຂີ້ເຫຍື້ອໃຫ້ກັບມາໃຊ້ໄດ້ອີກຊຶ່ງເປັນບ່ອນທີ່ຄົນໜຸ່ມນ້ອຍແຍກຂີ້ເຫຍື້ອ.

ຂີ້ເຫຍື້ອທຳມະຊາດໄດ້ຖືກໂຍນຖິ້ມລົງໃນຊຸມ ແລະ ປົກໄວ້ດ້ວຍໃບປາມເພື່ອເຮັດຝຸ່ນບົ່ມ. ຝຸ່ນບົ່ມທີ່ບົ່ມໄວ້ນັ້ນແມ່ນໄດ້ກວດເບິ່ງຄວາມຊຸ່ມ, ອາກາດເຂົ້າອອກ ແລະ ເຮັດໃຫ້ຄວາມຮ້ອນປົກກະຕິ ເພື່ອໃຫ້ແນ່ໃຈວ່າຂີ້ເຫຍື້ອນັ້ນເປື່ອຍໄວ. ພາຍຫຼັງ 2 ເດືອນຝຸ່ນບົ່ມນັ້ນກໍ່ຖືວ່າສຳເລັດສົມບູນພ້ອມທີ່ຈະເອົາໄປໃຊ້ໄດ້. ຄົນໜຸ່ມນ້ອຍທີ່ຢູ່ໃນໂຄງການໄດ້ເລີ່ມຕົ້ນຂາຍຝຸ່ນບົ່ມໃຫ້ຊາວສວນ. ດ້ວຍກອງທຶນຈາກອົງການສະຫະປະຊາຊາດເພື່ອການພັດທະນາ, ທາງສູນໄດ້ຊື້ແນວພັນ ແລະ ເນື້ອທີ່ດິນເພື່ອປູກພືດ. ໃນເຂດຂອງເບນິນນີ້ແມ່ນເປັນດິນທີ່ບໍ່ມີທາດບຳລຸງລຽງ ແລະ ນັບມື້ນັບເປັນດິນບໍ່ດີເພາະວ່າໃຊ້ປູກພືດມາຫຼາຍປີແລ້ວ.

ແຕ່ພໍເມື່ອໃຊ້ຝຸ່ນບົ່ມແລ້ວ ດິນບ່ອນນັ້ນກໍ່ກັບມາດີຄືເກົ່າຊຶ່ງເຮັດໃຫ້ຊາວສວນຜູ້ໜຸ່ມນ້ອຍສາມາດປູກຜັກສົດປອດສານພິດໄວ້ເປັນອາຫານໄດ້ ແລະ ຊາວບ້ານກໍ່ມາຊື້ເອົາຝຸ່ນບົ່ມນີ້ໄປໃສ່ໄຮ່ນາຮົ່ວສວນຂອງພວກເຂົາເຊັ່ນກັນ.

ເງິນທີ່ສູນເຮັດຝຸ່ນບົ່ມທາງໄດ້ຈາກການຂາຍຜັກ ແລະ ຂາຍຝຸ່ນບົ່ມນັ້ນແມ່ນໄດ້ນຳໄປຊື້ວັດຖຸອຸປະກອນຕ່າງໆ ຈາກຄົນໜຸ່ມນ້ອຍທີ່ຫວ່າງງານມາເຮັດວຽກແບ່ງຂີ້ເຫຍື້ອ ແລະ ມາເຮັດການຕະຫຼາດຊາວສວນ. ວິທີນີ້, ໂຄງການແມ່ນກຸ້ມຕົນເອງ ແລະ ສາມາດດຳເນີນການປູກຝັງຕໍ່ໄປ.

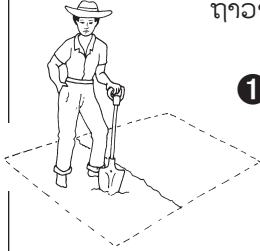
ວິທີການເຮັດຝຸ່ນບົ່ມແບບຊ້າ

ວິທີເຮັດຝຸ່ນບົ່ມວິທີນີ້ແມ່ນຈະໃຊ້ພື້ນທີ່ໜ້ອຍ, ວຽກໜ້ອຍ ແລະ ໄລຍະເວລາໃນການຜະລິດແມ່ນ 6 ເດືອນ.

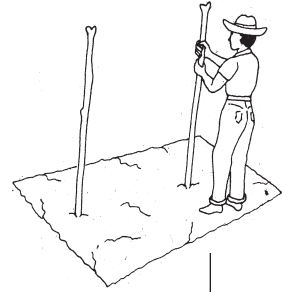
- ❶ ຊຸດຊຸມກ້ວາງ 60 ຊັງຕີແມັດ, ຍາວ 60 ຊັງຕີແມັດ, ເລິກ 1 ແມັດ
- ❷ ເອົາຂີ້ເຫຍື້ອທຳມະຊາດທັງແຫ້ງ ແລະ ປຽກປົນກັນລົງໃສ່ຊຸມ
- ❸ ເອົາດິນປົກຂີ້ເຫຍື້ອທຸກ 20 ຊັງຕີແມັດ ແລະ ຄວາມໜາຂອງດິນທີ່ປົກແມ່ນ 3 ຊັງຕີແມັດ ຫຼັງຈາກນັ້ນໃຫ້ເອົານ້ຳທົດໃຫ້ຊຸ່ມ ແຕ່ບໍ່ໃຫ້ປຽກໂພດ.
- ❹ ປົກປາກຊຸມໄວ້ເພື່ອບໍ່ໃຫ້ນ້ຳຝົນໄຫຼເຂົ້າພາຍຫຼັງ 1 ອາທິດຂະບວນການເຮັດຝຸ່ນບົ່ມກໍ່ເລີ່ມເຮັດໃຫ້ຂີ້ເຫຍື້ອເປື່ອຍ. ກອງຂີ້ເຫຍື້ອທີ່ຢູ່ທາງໃນຊຸມຈະເກີດຄວາມຮ້ອນຂຶ້ນ ແລະ ຈະເຮັດໃຫ້ມັນທົດໂຕເຂົ້າ ແລະ ແຕກສະຫຼາຍອອກ.

ວິທີປັບຝຸ່ນແບບໄວ

ນີ້ແມ່ນວິທີເຮັດຝຸ່ນແບບຈຳນວນຫຼາຍໂດຍໃຊ້ເວລາພຽງແຕ່ 1-4 ເດືອນ ຖ້າວ່າທ່ານມີເນື້ອທີ່ດິນຫວ່າງກວ້າງ.

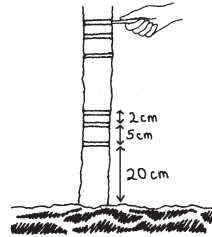

- 1 ໃຫ້ເລືອກເອົາດິນທີ່ຮາບພຽງດີ ແລະ ມີຄວາມກວ້າງ 1 ແລະ ຍາວ 4 ແມັດໃຫ້ໝາຍສະຖານທີ່ເຫຼົ່ານັ້ນດ້ວຍການປັກຫຼັກໝາຍ. ພວນດິນໃຫ້ເລິກປະມານ 30 ຊັງຕີແມັດ. ຊຶ່ງວ່າການເຮັດແບບນີ້ມັນຈະຊ່ວຍໃຫ້ຂີ້ກະເດືອນເຂົ້າໄປຫາຝຸ່ນປົ່ມ ແລະ ເຮັດໃຫ້ຂີ້ເຫຍື້ອໃນນັ້ນມຸ່ນເປື້ອຍ. ຖ້າວ່າດິນແຫ້ງຫຼາຍແມ່ນໃຫ້ເອົານ້ຳທົດມັນ.

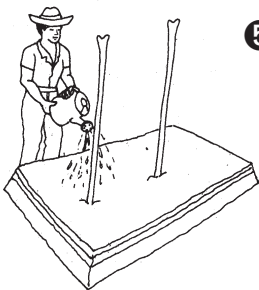

- 2 ຊອກຫາຫຼັກໄມ້ໃຫຍ່ສອງອັນທີ່ຍາວເທົ່າກັບລວງສູງຂອງຄົນ, ຫຼັງຈາກນັ້ນປັກໄມ້ໃຫຍ່ນັ້ນປັກລົງໃສ່ດິນທີ່ພວນໄວ້ແລ້ວໃຫ້ຊື່ ແຕ່ຢ່າປັກລົງເລິກຫຼາຍເກີນໄປ ເພາະວ່າເຮົາຍັງຈະຖອດຢູ່.

- 3 ໃຫ້ໝາຍເສັ້ນໃສ່ເສົາໄມ້ທັງສອງນັ້ນຢູ່ທີ່ລະດັບສູງກວ່າໜ້າດິນ 20 ຊັງຕີແມັດ ຈາກນັ້ນ ໃຫ້ໝາຍເໜືອຂຶ້ນໄປຈາກບ່ອນ ໝາຍທຳອິດອີກ 5 ຊັງຕີແມັດ ແລະ 2 ຊັງຕີແມັດ ຈາກ 5 ຊັງຕີແມັດ, ແລ້ວໃຫ້ເລີ່ມໝາຍຕາມຮອບວຽນຄືເກົ່າໃຫ້ໄດ້ 7 ຫຼື 8 ຮອບຈົນສຸດຫຼັກນັ້ນໃຫ້ເຕັມໄປດ້ວຍຂີດໝາຍວັດ.

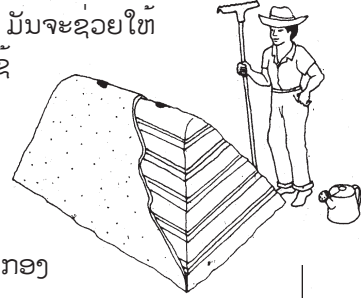

- 4 ເຮັດກອງຂີ້ເຫຍື້ອອາຫານ ແລະ ຂີ້ເຫຍື້ອພືດ (ປະສົມກັນເຂົ້າລະຫວ່າງຂີ້ເຫຍື້ອປຽກ ແລະ ຂີ້ເຫຍື້ອແຫ້ງໃຫ້ດີທີ່ສຸດ) ໃຫ້ສູງເທົ່າກັບຂີດໝາຍວັດຢູ່ຫຼັກ 20 ຊັງຕີແມັດ ກອງຂີ້ເຫຍື້ອຄວນຈະປົກໄວ້ໂດຍດິນບາງໆ ແລະ ມີຄວາມສູງພໍປະມານຖ້າວ່າມັນແຫ້ງຫຼາຍແມ່ນໃຫ້ເອົານ້ຳທົດໃຫ້ຊຸ່ມແຕ່ບໍ່ໃຫ້ປຽກໂພດ.

- 5 ເອົາຝຸ່ນສັດປົກຂຶ້ນມາຕື່ມອີກ 5 ຊັງຕີແມັດ. ຝຸ່ນສັດສົດໃໝ່ແມ່ນດີທີ່ສຸດ ເພາະວ່າມັນຈະຮ້ອນ ແລະ ຈະຊ່ວຍໃຫ້ການເຮັດຝຸ່ນປົ່ມນັ້ນເປັນໄປໂດຍໄວ. ທາງເທິງຂອງຊັ້ນຝຸ່ນສັດນັ້ນແມ່ນໃຫ້ໃຊ້ດິນປົກອີກຊັ້ນໜຶ່ງໃຫ້ເຖິງຂີດຕໍ່ໄປ (2 ຊັງຕີແມັດ). ດຳເນີນການສ້າງຊັ້ນປົກຄຸມຂຶ້ນໄປເລື້ອຍໆ ຊຶ່ງການຈັດລຽງຂອງຊັ້ນຂອງວັດຖຸທຳມະຊາດແບບນີ້ຈະສະໜອງໃຫ້ໄດ້ຕາມຄວາມຕ້ອງການ. ໃຊ້ນ້ຳທົດແຕ່ລະຊັ້ນໜ້ອຍໜຶ່ງໃຫ້ມັນຊຸ່ມ. ນອກເວລາທ່ານສາມາດກອງຂອງຊັ້ນເຫຼົ່ານັ້ນໃຫ້ສູງຮອດ 2 ແມັດ ຫຼື ຫຼາຍກວ່ານັ້ນ. ຈາກນັ້ນກໍປົກຄຸມກອງຂີ້ເຫຍື້ອທັງໝົດດ້ວຍຊັ້ນຂອງດິນ ແລະ ເຮັດໃຫ້ມັນຊຸ່ມເພີ່ມຕື່ມອີກ.

- 6 ພາຍຫຼັງ 2 ວັນ, ແມ່ນໃຫ້ນຳເສົາໄມ້ທີ່ປັກໄວ້ໃນເບື້ອງຕົ້ນອອກ. ຊຶ່ງມັນຈະເຮັດໃຫ້ເປັນຮູທີ່ໃຫຍ່ສຳລັບໃຫ້ອາກາດເຂົ້າໃນກອງຝຸ່ນບົ່ມນັ້ນ ແລະ ມັນຈະຊ່ວຍໃຫ້ຂີ້ເທຍ້ອໃນກອງນັ້ນຍ່ອຍງ່າຍນຳອີກ. ພາຍຫຼັງ 3 ອາທິດ, ໃຫ້ໃຊ້ຊວ້ານຊວ້ານປັ້ນຊັ້ນຕ່າງໆໃນກອງໃຫ້ປົນກັນດີ. ແລະ ເຮັດແນວນີ້ໄປເລື້ອຍໆທຸກໆອາທິດ ຫຼື ຫຼາຍກວ່ານັ້ນ. ຍິ່ງເຮົາຄົນມັນເຂົ້າກັນຫຼາຍສຳໃດການເກີດເປັນຝຸ່ນນັ້ນກໍ່ຍິ່ງເປັນໄປໂດຍໄວຂຶ້ນກວ່າເກົ່າ ກອງຝຸ່ນນັ້ນຈະເກີດຄວາມຮ້ອນຂຶ້ນ ແລະ ແລ້ວເສດຂີ້ເທຍ້ອຈະທົດໂຕເຂົ້າແລ້ວແຕກຫັກ. ພາຍຫຼັງ 1 ຫາ 4 ເດືອນ, ກອງຝຸ່ນບົ່ມນັ້ນຈະປ່ຽນມີກິ່ນຫອມ, ມີສີດຳ ແລະ ເປັນດິນທີ່ສົມບູນ.

ວິທີເພື່ອຢາກຮູ້ວ່າຝຸ່ນບົ່ມນັ້ນເປັນໄປຕາມກະບວນການ

ບໍ່ວ່າທ່ານຈະໃຊ້ວິທີໃດ, ມັນກໍ່ມີຫຼາຍທາງທີ່ທ່ານຈະຮູ້ວ່າຂີ້ເທຍ້ອຂອງທ່ານມັນຈະກາຍເປັນຝຸ່ນບົ່ມທີ່ດີ ແລະ ມັນຈະບໍ່ເປັນກອງເສດຂີ້ເທຍ້ອທີ່ໃຫຍ່ອີກຕໍ່ໄປ.

- ເພື່ອເຮັດໃຫ້ຂີ້ເທຍ້ອເປື້ອຍສະຫຼາຍ, ການບົ່ມຝຸ່ນນັ້ນແມ່ນຈຳເປັນທັງຂີ້ເທຍ້ອປຽກເຊັ່ນເສດອາຫານ ແລະ ຂີ້ເທຍ້ອແຫ້ງເຊັ່ນເພືອງ, ໃບໄມ້ແຫ້ງ, ຂີ້ແກບ, ຫຼື ເຈ້ຍ ຕ່ອນນ້ອຍໆ. ຖ້າກອງຝຸ່ນບົ່ມຍັງຄົງເປັນກອງອາຫານເນົ່າເປື້ອຍແທນທີ່ຈະຮ້ອນຂຶ້ນ ແລະ ກາຍເປັນດິນ, ມັນອາດຈະຈຳເປັນທີ່ຕ້ອງການໃຫ້ແຫ້ງກວ່າ, ເປັນພືດແຫ້ງ.

- ຖ້າວ່າກອງຝຸ່ນມີກິ່ນເໝັນ ຫຼື ມັນບໍ່ເປື້ອຍ, ມັນຕ້ອງການອາກາດເພີ່ມ, ໃຊ້ຊວ້ານຊວ້ານກອງຝຸ່ນ ຫຼື ໃຊ້ໄມ້ສູບລົງກອງດິນນັ້ນໃຫ້ເປັນຮູ.

- ຖ້າກອງຝຸ່ນນັ້ນບໍ່ມີຄວາມຮ້ອນເກີດຂຶ້ນ, ມັນອາດຈະມາຈາກຫົດນ້ຳຫຼາຍໂພດຫຼືໜ້ອຍໂພດ. ໃຊ້ຊວ້ານຊວ້ານປັ້ນກອງຝຸ່ນນັ້ນ. ຖ້າວ່າມັນແຫ້ງ

ຫຼາຍ, ແມ່ນໃຫ້ຫົດນ້ຳຕື່ມ. ຖ້າວ່າມັນປຽກໂພດ ແມ່ນໃຫ້ໃສ່ນ້ຳ ໜ້ອຍລົງ. ປົກກອງຝຸ່ນນັ້ນດ້ວຍຖົງຢາງດຳຊຶ່ງມັນຍັງຈະຊ່ວຍເຮັດໃຫ້ມັນຮັກສາຄວາມອຸ່ນໄວ້ໄດ້.

- ຖ້າວ່າກອງຝຸ່ນນັ້ນມີມົດ, ແມ່ນໃຫ້ຫົດນ້ຳມັນ.

- ຖ້າວ່າມັນດົງດູດແມງໄມ້ຕ່າງໆ, ມັນຈຳເປັນຕ້ອງໄດ້ໃຊ້ດິນປົກໃຫ້ດີ.

ພາຍຫຼັງໄລຍະເວລາໃດໜຶ່ງ ກອງຝຸ່ນຈະມີກິ່ນຫອມ, ເປັນດິນທີ່ສົມບູນ.

(ເພື່ອສຶກສາວິທີໃຊ້ຝຸ່ນບົ່ມກັບພືດພັນ, ເບິ່ງໜ້າ 345)

ກອງຝຸ່ນບົ່ມທີ່ສາມາດບົ່ມເປັນຝຸ່ນແມ່ນມັນຈະຮ້ອນຂຶ້ນຊຶ່ງເຮັດໃຫ້ຂີ້ເທຍ້ອຕ່າງໆເປື້ອຍ.

ສິ່ງທີ່ບໍ່ສາມາດເຮັດຝຸ່ນບົມ

ຫຼາຍຄົນໄດ້ມີຄວາມຄິດທີ່ແຕກຕ່າງກັນກ່ຽວກັບສິ່ງທີ່ເຮັດຝຸ່ນບົມທີ່ດີ ແລະ ສິ່ງໃດທີ່ບໍ່ດີ. ຕົວຢ່າງ ບາງຄົນ ແມ່ນບໍ່ເອົາເສດຊີ້ນ ຫຼື ເຈ້ຍເຮັດຝຸ່ນບົມ. ຫຼາຍໆຄົນແມ່ນເຫັນດີນຳກັນ ວ່າຝຸ່ນສັດຈາກມ້າ ແລະ ງົວຄວາຍແມ່ນດີຫຼາຍໃນການເຮັດຝຸ່ນບົມ, ແຕ່ວ່າຂີ້ໝາ ແລະ ແມວແມ່ນບໍ່ດີ.

ງ່າໄມ້ໃຫຍ່ ຫຼື ໃບໄມ້ໜາຈະເປື່ອຍໄດ້ຊ້າຫຼາຍ.

ຖ້າວ່າຕື່ມເຈ້ຍ ຫຼື ກະດາດແຂງເຂົ້າໄປມັນເປັນການ ດີຖ້າວ່າເຮັດໃຫ້ເຈ້ຍເຫຼົ່ານັ້ນເປັນຕ່ອນນ້ອຍໆ ແລະ ເຮັດໃຫ້ມັນຊຸມໄວ້ຈະເຮັດໃຫ້ພວກມັນ ເປື່ອຍງ່າຍກວ່າ. ຊີ້ນ, ກະດູກ ແລະ ຂີ້ເທຍ້ອ ຈາກໄຂມັນໄກ່ມັນດຶງດູດສັດຕູພືດ ແລະ ກໍ່ ນານເປື່ອຍນຳອີກ.

ບາງສິ່ງແມ່ນບໍ່ດີເລີຍສຳລັບການເຮັດ ຝຸ່ນບົມ. ຢາງ, ໂລຫະ, ແກ້ວ ແລະ ສິ່ງອື່ນໆທີ່ບໍ່ ໄດ້ມາຈາກທຳມະຊາດໂດຍກົງມັນຈະບໍ່ເປື່ອຍ. ເຄື່ອງປູກທີ່ເປັນພິດຕໍ່ຄົນ ຫຼື ພືດຜົນອື່ນໆເຊັ່ນ: ແກ່ນໝາກແຄດສະເຕີ, ຕົ້ນວິກແມ່ນເຮັດຝຸ່ນ ບົມບໍ່ໄດ້ດີ.

ຫ້າມໃສ່ສິ່ງເຫຼົ່ານີ້ລົງໄປໃນການເຮັດຝຸ່ນບົມ

ນຳກັບມາໃຊ້ອີກຖ້າເຮັດໄດ້

ຂີ້ເທຍ້ອຂອງຄົນໜຶ່ງແມ່ນມີປະໂຫຍດຕໍ່ຄົນອື່ນ. ຢູ່ທົ່ວທັງໝົດຂອງໂລກນີ້, ຜູ້ຄົນແມ່ນປະ ຢັດເງິນ ແລະ ຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມໂດຍການປະດິດຮູບແບບຂອງວິທີທີ່ນຳເອົາວັດຖຸທີ່ຖິ້ມ ແລ້ວມາໃຊ້ຄືນໃໝ່ຢ່າງປອດໄພ.

ຈາກຢ່າງຕົ້ນລົດເອົາມາ ເຮັດເປັນເກີບ, ເປັນກະຕ່າແລະເປັນ ກະຖັງປູກພືດ. ຈາກກະບ່ອງເອົາມາ ເຮັດເປັນໂຄມໄຟ, ກະຖັງປູກພືດ ແລະ ເຮັດບ່ອນວາງທຽນ. ຈາກພາ ຊະນະໃສ່ອາຫານເຄື່ອບເງົາເອົາມາ ເຮັດກະເປົາໃສ່ເຄື່ອງອອກຕະຫຼາດ. ຈາກກະໂປະໝາກພ້າວເອົາມາເຮັດ ຈອກ, ສ້ອມ, ແລະ ບ່ວງ.

ຜະລິດຕະພັນໃໝ່ຫຼາຍ ຊະນິດສາມາດນຳມາໃຊ້ໃໝ່ ໂດຍການນຳເອົາຂີ້ເທຍ້ອມາໃຊ້ຄືນ

ຈາກໃບໝາກກ້ວຍເອົາມາເຮັດຈານ ແລະ ຖ້ວຍ. ຈາກເສດໂລຫະເອົາມາເຮັດເຕົາອົບ, ໂຄມໄຟ, ແລະ ເຄື່ອງສິລະປະອື່ນໆ. ເຈ້ຍສາມາດເຮັດໃຫ້ເປັນຕ່ອນນ້ອຍໆ ແລະ ສາມາດບີບອັດເພື່ອເຮັດວັດຖຸກັນຄວາມຮ້ອນໃນເຮືອນ ຫຼື ເຮັດເປັນທ່ອນໄວ້ສຳລັບດັງໄຟ.

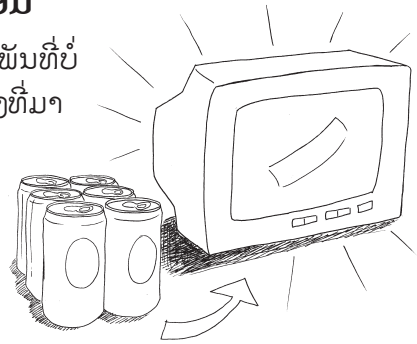
ຂີ້ເລື້ອຍສາມາດນຳເອົາມາເຮັດຝຸ່ນປົ່ມ, ເຮັດສົ້ມຖ່າຍແຫ້ງ, ຫຼື ບີບອັດເປັນກ້ອນໃສ່ກັບຝຸ່ນສັດ ແລະ ຂີ້ເທຍ້ອທຳມະຊາດຕ່າງໆ ແລະ ເອົາມາໃຊ້ເປັນເຊື້ອໄຟ.

ການປ່ຽນຮູບຂີ້ເທຍ້ອມາເປັນຊັບພະຍາກອນ

ການປ່ຽນຮູບຂີ້ເທຍ້ອແມ່ນເປັນການສ້າງຜະລິດຕະພັນທີ່ບໍ່ມີປະໂຫຍດ ແລະ ປ່ຽນສິ່ງເຫຼົ່ານັ້ນໃຫ້ກາຍເປັນແຫຼ່ງທີ່ມາຂອງວັດຖຸເພື່ອສ້າງສິ່ງໃໝ່ ແລະ ເປັນຜະລິດຕະພັນທີ່ມີປະໂຫຍດ. ການນຳວັດຖຸບາງຢ່າງ (ເຊັ່ນ: ໂລຫະ ແລະ ຢາງ ຕ້ອງຜະລິດໃຫ້ສຳເລັດຮູບໃນໂຮງງານ.) ວັດຖຸຕ່າງໆເຊັ່ນ: ເຈ້ຍ ແລະ ແກ້ວ, ແມ່ນຮຽກຮ້ອງເຖິງວັດຖຸອຸປະກອນ ແລະ ສະຖານທີ່ທີ່ໜ້ອຍ ແລະ ສາມາດປ່ຽນຮູບສິ່ງຂອງໃຫ້ນຳກັບມາໃຊ້ຄືນໃໝ່ໃນຫ້ອງເຮັດວຽກ ແລະ ຕາມເຮືອນຊານບ້ານຊ່ອງທີ່ມີຂະໜາດນ້ອຍໄດ້.

ການປ່ຽນຮູບສິ່ງຂອງໃຫ້ກັບມາໃຊ້ໃໝ່ ແມ່ນເປັນວິທີທີ່ສຳຄັນຕໍ່ການຫຼຸດຈຳນວນຂອງຂີ້ເທຍ້ອລົງ. ແຕ່ວ່າການນຳເອົາສິ່ງຂອງກັບມາໃຊ້ໃໝ່ນັ້ນແມ່ນຮຽກຮ້ອງໃຫ້ມີການສະໜັບສະໜູນຈາກລັດຖະບານ ແລະ ອຸດສະຫະກຳເຊັ່ນດຽວກັນກັບຂໍ້ຜູກມັດໂດຍຊຸມຊົນ ແລະ ຜູ້ຄົນ. ຖ້າບໍ່ມີຕະຫຼາດ ສຳລັບຊື້ຂາຍຜະລິດຕະພັນທີ່ປ່ຽນຮູບໃຫ້ນຳກັບມາໃຊ້ໃໝ່, ຫຼື ຖ້າມັນບໍ່ໄດ້ຖືກປ່ຽນຮູບຢ່າງປອດໄພ, ການປ່ຽນຮູບສິ່ງຂອງກັບມາໃຊ້ຄືນໃໝ່ນັ້ນ ກໍ່ບໍ່ມີການແກ້ໄຂຈັກໜ້ອຍເລີຍ.

ການປ່ຽນຮູບສິ່ງຂອງກັບມາໃຊ້ຄືນໃໝ່ເປັນການຫຼຸດຂີ້ເທຍ້ອໂດຍການປ່ຽນມັນເປັນຜະລິດຕະພັນໃໝ່ ແລະ ກໍ່ຍັງເປັນການປະຢັດພະລັງງານທີ່ໃຊ້ໃນການຜະລິດ. ຕົວຢ່າງເຊັ່ນ: ການນຳເອົາເຈ້ຍກັບມາໃຊ້ໃໝ່ມັນຈະເປັນການໃຊ້ພະລັງງານໜ້ອຍກ່ວາ 2/3 ຂອງການຜະລິດເຈ້ຍໃໝ່ ຫຼື ຜະລິດເຫຼັກຈາກເສດໂລຫະ ຫຼາຍກ່ວາຜະລິດຈາກວັດຖຸດິບໂດຍກົງ. ການສ້າງອາລູມິນຽມຈາກເສດອາໂລມິນຽມແມ່ນຈະໃຊ້ຈຳນວນພະລັງງານໜ້ອຍກ່ວາການຜະລິດອາລູມິນຽມດ້ວຍແຮ່ອາລູມິນຽມໂດຍກົງ.

ການປ່ຽນຮູບກະບ່ອງອາລູມິນຽມ 6 ກະ
ບ່ອງສາມາດປະຢັດພະລັງງານພຽງພໍທີ່
ຈະໃຊ້ເປີດໂທລະພາບໄດ້ເປັນເວລາ 18
ຊົ່ວໂມງ!

ການປ່ຽນຮູບສິ່ງຂອງກັບມາໃຊ້ໃໝ່:

- ຫຼຸດຈຳນວນຂໍ້ເທຍ້ອແຂງທີ່ເປັນມົນລະພິດຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ.
- ຫຼຸດຈຳນວນຂໍ້ເທຍ້ອແຂງທີ່ຈະທຳລາຍ ແລະ ກໍ່ເປັນການປະຢັດເນື້ອທີ່ ແລະ ເງິນໄດ້.
- ຫຼຸດຊັບພະຍາກອນທີ່ໃຊ້ໂດຍການໃຊ້ຊັບພະຍາກອນຫຼາຍໆຄັ້ງ.
- ຊ່ວຍໃຫ້ເສດຖະກິດທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ແຫ່ງຊາດເພາະວ່າໃຊ້ວັດຖຸດິບທີ່ຈຳເປັນນຳເຂົ້າໃຫ້ໜ້ອຍລົງ.
- ສະໜອງວຽກເຮັດງານທຳ.

ການປ່ຽນຮູບສິ່ງຂອງທີ່ໃຊ້ກັບຄືນມາໃຊ້ອີກເປັນການປົກປັກຮັກສາຊັບພະຍາກອນທີ່ພວກເຮົາຕ້ອງການເພື່ອດຳລົງຊີວິດ!

ວັດຖຸທີ່ສາມາດປ່ຽນຮູບໃຫ້ນຳເອົາກັບມາໃຊ້ໃໝ່

ວັດຖຸທີ່ຈະສາມາດປ່ຽນຮູບເອົາກັບມາໃຊ້ໃໝ່ນັ້ນແມ່ນຂຶ້ນຢູ່ກັບອຸດສາຫະກຳການປ່ຽນຮູບວັດຖຸກັບມາໃຊ້ໃໝ່ໃນແຕ່ລະທ້ອງຖິ່ນ.

ແກ້ວ ແມ່ນເຮັດມາຈາກຊາຍ, ຝຸ່ນໂສດາ ແລະ ປູນຂາວ. ດັ່ງນັ້ນເມື່ອທຳລາຍ ມັນມັນຈະເປັນເສດແກ້ວມັນບໍ່ກັບກາຍເປັນວັດຖຸທີ່ເອົາມາເຮັດມັນອີກ. ເພື່ອປ່ຽນຮູບແກ້ວໃຫ້ນຳກັບມາໃຊ້ໄດ້ອີກນັ້ນແມ່ນມັນຕ້ອງຖືກແຍກເປັນສີໄຜສີລາວ, ເຮັດໃຫ້ມັນເປື້ອຍເປັນທາດແຫຼວ ແລ້ວເຮັດໃຫ້ເປັນຮູບຮ່າງໃໝ່. ແກ້ວບາງຈຳນວນແມ່ນຍັງສາມາດປ່ຽນຮູບເປັນວັດຖຸທີ່ຖືກນຳໃຊ້ເຮັດຖະໜົນ ຫຼື ເຮັດສິ່ງປຸກສ້າງຕ່າງໆ. ແກ້ວຫຼາຍຊະນິດສາມາດຜະລິດເປັນຂວດແກ້ວທີ່ສາມາດລ້າງ ແລະ ນຳເອົາມາໃຊ້ຄືນໄດ້ໂດຍບໍ່ຕ້ອງຜ່ານຂັ້ນຕອນຜະລິດຫຍັງເລີຍ.

ອາລຸມິນຽມ ແມ່ນເຮັດມາຈາກໂລຫະທີ່ເຮົາຮຽກວ່າ ແຮ່ອາລຸມິນຽມທີ່ຢູ່ໃນດິນ. ຊຶ່ງມັນຈະບໍ່ມີການແຕກຍ່ອຍສະຫຼາຍກັບຄືນໄປເປັນແຮ່ດັງເດີມຂອງມັນໄດ້. ແຕ່ມັນຈະເປັນເສດອາລຸມິນຽມຢັງຢາຍຄືກັນກັບແກ້ວ. ອາລຸມິນຽມໄດ້ຖືກປ່ຽນຮູບດ້ວຍການລະລາຍ ແລະ ປ່ຽນຮູບມັນເປັນກະບ່ອງໃໝ່ ແລະ ສິ່ງໃໝ່ອື່ນໆ.

ທາດດິບຸກໄດ້ເຄືອບກະບ່ອງເຫຼັກທີ່ໃຊ້ໄວ້ໃສ່ອາຫານເຊັ່ນ ໃສ່ແກງ ແລະ ໝາກໄມ້ກະບ່ອງ, ແມ່ນໄດ້ຖືກປ່ຽນຮູບໂດຍການແຍກສານດິບຸກອອກຈາກເຫຼັກ. ເຫຼັກ ແລະ ດິບຸກໄດ້ຖືກລ້າງ ແລະ ໄດ້ຖືກຂາຍເພື່ອເອົາໄປຜະລິດກະບ່ອງຕື່ມ ແລະ ຜະລິດຜະລິດຕະພັນອື່ນອີກ.

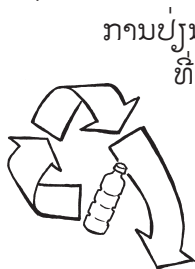
ຢາງໜຽວ ແມ່ນເຮັດມາຈາກຢາງຂອງຕົ້ນໄມ້ທຳມະຊາດ ແລະ ນ້ຳມັນ. ຢາງໜຽວບາງຄັ້ງກໍ່ຖືກປ່ຽນຮູບໂດຍການເຮັດໃຫ້ລະລາຍ ຫຼື ເຮັດໃຫ້ເປັນກ້ອນຫີນນ້ອຍໆ ແລະ ປ່ຽນຮູບ ເປັນສິ່ງໃໝ່ໆ.

ເຈ້ຍແມ່ນເຮັດມາຈາກໄມ້, ຝ້າຍ, ແລະ ເຮັດມາຈາກພືດຕ່າງໆທີ່ມີໄຍສັງເຄາະທີ່ແຂງແຮງ. ເຈ້ຍແມ່ນໜຶ່ງໃນວັດຖຸທີ່ສາມາດນຳເອົາໄປປ່ຽນຮູບເປັນອັນໃໝ່ໄດ້ອີກ. ເຈ້ຍການຄ້ານີ້ແມ່ນໄດ້ຖືກປ່ຽນຮູບຢູ່ໃນໂຮງງານອຸດສາຫະກຳ. ເຈ້ຍກໍ່ຍັງສາມາດປ່ຽນຮູບໃຫ້ສາມາດ

ນຳກັບມາໃຊ້ໄດ້ໃໝ່ດ້ວຍແຮງງານຄົນຜະລິດເປັນຜະລິດຕະພັນທີ່ງາມສຳລັບໃຊ້ໃນບ້ານເຮືອນ ຫຼື ຂາຍໃນທ້ອງຕະຫຼາດ.

ຜະລິດຕະພັນທີ່ປະກອບມີວັດຖຸມີພິດ, ເຊັ່ນ ເຄື່ອງຄອມພິວເຕີ, ໝໍ້ໄຟ, ເຄື່ອງໃຊ້ໄຟຟ້າຕ່າງໆ, ສີ, ນ້ຳຢາລະລາຍ, ຢາຂາສັດຕູພິດ ແລະ ລວມໄປເຖິງພາຊະນະທີ່ໃສ່ມັນນຳ. ນີ້ແມ່ນຈຳເປັນທີ່ຕ້ອງການໃຫ້ມີການປະຕິບັດຕໍ່ສິ່ງດັ່ງກ່າວມາຂ້າງເທິງນັ້ນດ້ວຍຄວາມລະມັດລະວັງ ຄົນງານທີ່ເຮັດວຽກກ່ຽວກັບການປ່ຽນຮູບວັດຖຸເຫຼົ່ານີ້ ຈິ່ງຈະບໍ່ເກີດໄພອັນຕະລາຍຈາກສານພິດເຄມີເຫຼົ່ານີ້ (ເບິ່ງໜ້າ 504 ຫາ ໜ້າ 505 ແລະ ໜ້າ 564 ຫາ ໜ້າ 567). ບາງຜະລິດຕະພັນຈາກສິ່ງທີ່ກ່າວມາຂ້າງເທິງນັ້ນ ແມ່ນບໍ່ສາມາດນຳມາປ່ຽນຮູບເປັນຫຍັງໄດ້ເລີຍ, ຊຶ່ງມັນຈະເປັນສາເຫດວ່າ ເປັນຫຍັງມັນຈິ່ງມີຜົນຕົກວ່າທີ່ຈະຜະລິດວັດຖຸເຫຼົ່ານີ້ໃຫ້ໜ້ອຍລົງໃນການຜະລິດວັດຖຸເຫຼົ່ານີ້ເທື່ອທຳອິດ.

ບັນຫາໃນການປ່ຽນຮູບຢ່າງ ເມື່ອຢາງຖືກປ່ຽນຮູບເປັນວັດຖຸໃໝ່ນັ້ນ, ຄຸນນະພາບຂອງມັນຈະມີການຫຼຸດລົງ, ກະຕຸກຢ່າງ ແມ່ນບໍ່ສາມາດເຮັດໃຫ້ກາຍເປັນກະຕຸກຢ່າງໃໝ່ໄດ້, ແຕ່ມັນສາມາດເຮັດເປັນບາງສິ່ງທີ່ມີຄຸນນະພາບໜ້ອຍກວ່າເກົ່າ. ດ້ວຍສາເຫດນີ້ເອງ, ຢ່າງແມ່ນພຽງແຕ່ແປຮູບເປັນວັດຖຸໃໝ່ໄດ້ພາຍໃນເວລາໜ້ອຍດຽວກ່ອນທີ່ມັນຈະບໍ່ສາມາດນຳໃຊ້ໄດ້ອີກເລີຍ.

ການປ່ຽນຮູບຢ່າງບາງປະເພດມັນໄດ້ປ່ອຍແກັດພິດທີ່ເປັນອັນຕະລາຍຕໍ່ຄົນງານທີ່ເຮັດວຽກກ່ຽວກັບວຽກນີ້ ແລະ ຕໍ່ກັບຊຸມຊົນຕ່າງໆນຳອີກ. ແລະ ກໍ່ມີຫຼາຍໆຢ່າງ ທີ່ໄດ້ເຂົ້າສູ່ຂະບວນການ ການປ່ຽນຮູບໄດ້ສິ້ນສຸດລົງດ້ວຍການຖືກຖິ້ມໃນກອງຂີ້ເຫຍື້ອຕ່າງໆ. ນີ້ແມ່ນເປັນສາເຫດວ່າເປັນຫຍັງມັນຈິ່ງເປັນສິ່ງທີ່ດີທີ່ສຸດທີ່ຈະໃຊ້ຢ່າງ ໃຫ້ໜ້ອຍທີ່ສຸດເທົ່າທີ່ຈະເຮັດໄດ້.

ການເກັບຂີ້ເຫຍື້ອ, ການນຳສິ່ງຂີ້ເຫຍື້ອ ແລະ ການຈັດເກັບຂີ້ເຫຍື້ອ

ຖ້າວ່າຊຸມຊົນຂອງທ່ານບໍ່ມີໜ່ວຍງານໃຫ້ບໍລິການໃນການເກັບຂີ້ເຫຍື້ອທີ່ໄວ້ວາງໃຈໄດ້, ທ່ານສາມາດຈັດຕັ້ງໜ່ວຍງານນັ້ນໆໄດ້ ໂດຍການຊ່ວຍເຫຼືອຈາກອຳນາດການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ຫົວໜ່ວຍທຸລະກິດຕ່າງໆໄດ້. ພຽງແຕ່ທ່ານເຮັດແຜນການ, ເກັບໄວ້ໃນໃຈວ່າສິ່ງໃດທີ່ຈະເກັບຂີ້ເຫຍື້ອ ແລະ ຈະຂາຍມັນໃຫ້ທຸລະກິດທີ່ກະທຳການປ່ຽນຮູບວັດຖຸໃຫ້ກັບມາໃຊ້ໄດ້ໃໝ່ ຫຼື ຂາຍໃຫ້ໂຄງການປ່ຽນຮູບວັດຖຸໃຫ້ກັບມາໃຊ້ໃໝ່ຂອງຊຸມຊົນ.

ໄລຍະທາງສິ້ນຂີ້ເຫຍື້ອຂອງທ່ານກໍ່ຍິ່ງດີກວ່າ. ແຕ່ຫຼາຍຊຸມຊົນແມ່ນບໍ່ສາມາດປ່ຽນຮູບວັດຖຸໃຫ້ກັບມາໃຊ້ໃໝ່ໄດ້ດ້ວຍຕົນເອງໃນທ້ອງຖິ່ນ. ດັ່ງນັ້ນຄວນຈະຊອກຫາທາງອອກອື່ນໆອີກ.

ວິທີທາງໃນການກະກຽມຂໍ້ເທຍ້ອ

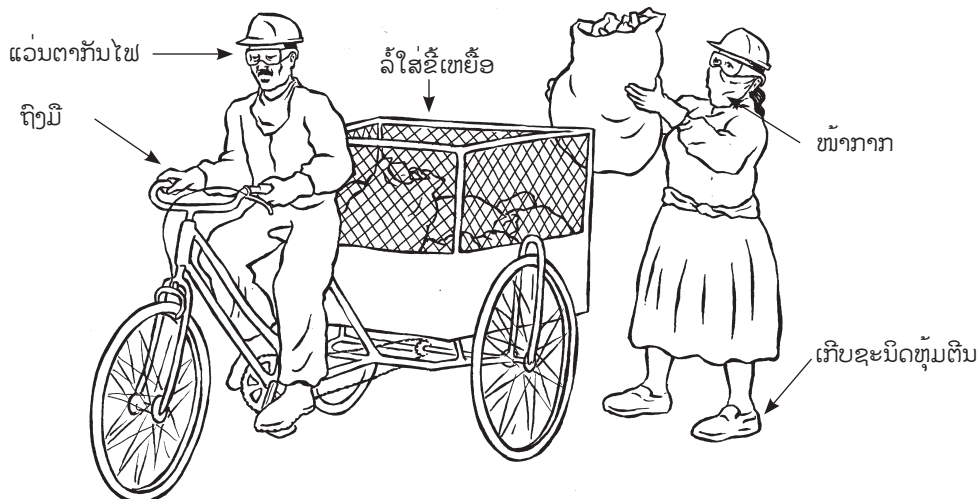
ວິທີທີ່ຂໍ້ເທຍ້ອຖືກກະກຽມໄວ້ເພື່ອໃຫ້ຄົນມາເອົາ, ຂົນສົ່ງ ແລະ ຈັດເກັບຂໍ້ເທຍ້ອນັ້ນແມ່ນຂຶ້ນກັບສະຖານທີ່ຫວ່າງວ່າທ່ານມີເທົ່າໃດ, ໃຜຈະເປັນຄົນເຮັດວຽກນີ້, ຜູ້ໃດຈະຊື້ຂໍ້ເທຍ້ອທີ່ຖິ້ມນີ້ ແລະ ພວກເຂົາຈະໃຊ້ມັນເຮັດຫຍັງ. ເພື່ອປ້ອງກັນກິ່ນເໝັນ ແລະ ການແຜ່ຂະຫຍາຍຂອງເຊື້ອໂລກຕ່າງໆ, ວັດຖຸເຫຼົ່ານັ້ນຄວນຈະເຮັດໃຫ້ສະອາດ, ແຫ້ງ ແລະ ເຮັດໃຫ້ມັນແປລົງເພື່ອທີ່ຈະກອງມັນຂຶ້ນໂດຍໃຊ້ເນື້ອທີ່ໃຫ້ໜ້ອຍເທົ່າທີ່ຈະໜ້ອຍໄດ້. ແລະ ກໍ່ເພື່ອຫຼຸດອຸບັດຕິເຫດທີ່ອາດຈະເກີດຂຶ້ນໄດ້.

ເຄື່ອງຄອມພິວເຕີ, ວິທະຍຸ ແລະ ໂທລະພາບແມ່ນປະກອບດ້ວຍຫຼາຍສ່ວນທີ່ສາມາດຂາຍໄດ້ ແລະ ສາມາດນຳໄປປ່ຽນຮູບໃໝ່ໄດ້, ແຕ່ວ່າສ່ວນໃຫຍ່ແລ້ວສິນສ່ວນເຫຼົ່ານັ້ນແມ່ນຈະມີສານພິດ. ໃນການມ້າງວັດຖຸເຫຼົ່ານີ້, ຈະເປັນການດີທີ່ສຸດແມ່ນພາຍຫຼັງການໄດ້ຮັບການຝຶກອົບຮົມກ່ຽວກັບຜະລິດຕະພັນເຫຼົ່ານີ້ ແລະ ການໃຊ້ເຄື່ອງມືທີ່ປອດໄພ ແລະ ເປັນການປ້ອງກັນ (ເບິ່ງໜ້າສ່ວນເພີ່ມເຕີມ ກ) ແລະ ການລະບາຍອາກາດທີ່ດີ. ທຸກພາຊະນະທີ່ໃສ່ວັດຖຸທີ່ມີສານພິດ ແມ່ນຕ້ອງການການຈັດການແບບພິເສດ (ເບິ່ງ ໜ້າ 504 ຫາ 505).

ສຸຂະພາບ ແລະ ຄວາມປອດໄພ ສຳລັບຄົນເກັບຂໍ້ເທຍ້ອ.

ຄົນເກັບຂໍ້ເທຍ້ອແມ່ນມີຄວາມສ່ຽງຕໍ່ບັນຫາສຸຂະພາບທີ່ມາກັບຂໍ້ເທຍ້ອ. ເພື່ອປ້ອງກັນໄພອັນຕະລາຍນັ້ນ, ຄົນເກັບຂໍ້ເທຍ້ອ ຕ້ອງໄດ້ຮັບການຝຶກອົບຮົມເຖິງວິທີປ້ອງກັນບັນຫາທີ່ມີຕໍ່ສຸຂະພາບ ແລະ ສະຖານທີ່ສຳລັບການປິ່ນປົວເມື່ອມີບັນຫາຕ່າງໆເກີດຂຶ້ນ.

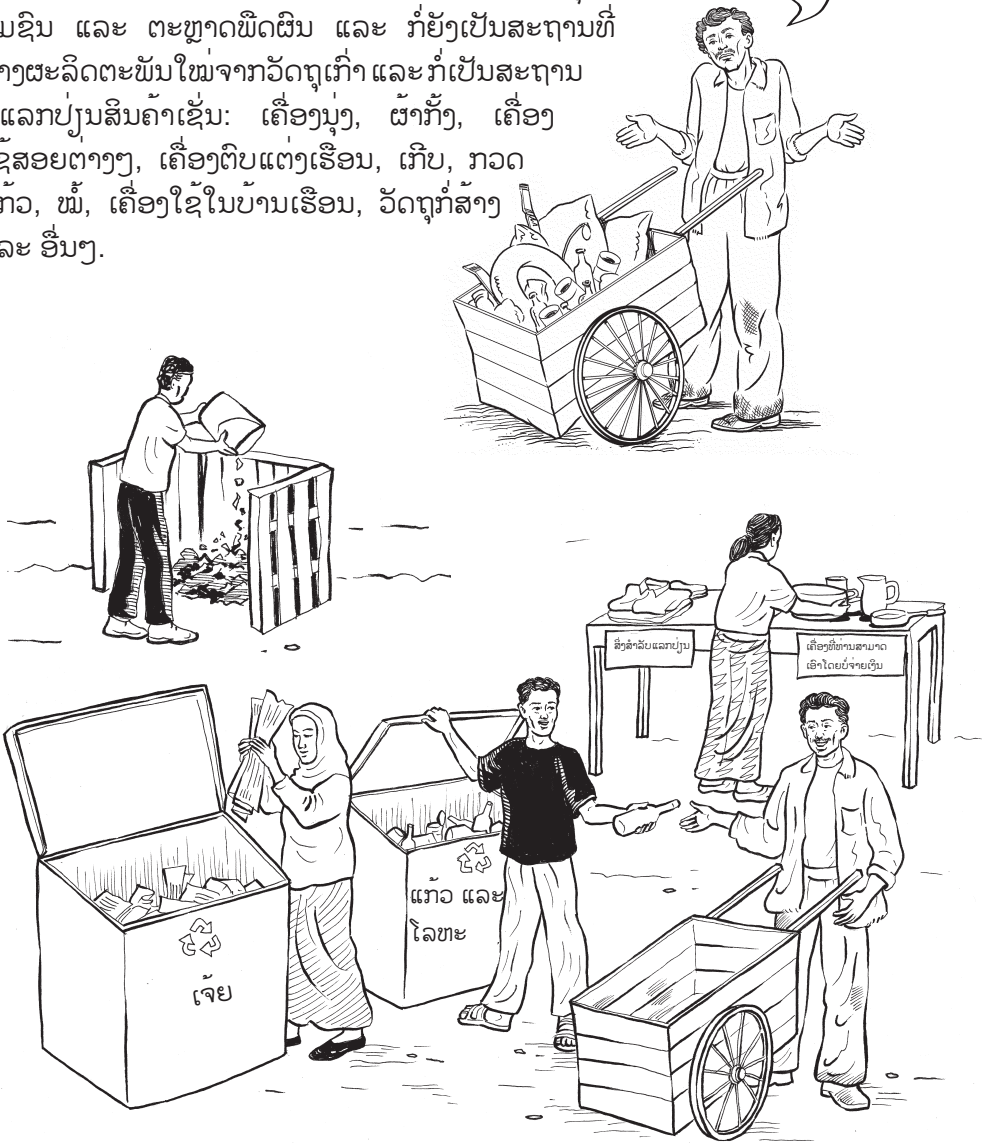
ຖ້າວ່າຄົນເກັບຂໍ້ເທຍ້ອຈັດຕັ້ງເປັນສະມາຄົມສະຫະກອນ ຫຼື ທຸລະກິດຂະໜາດນ້ອຍ, ມັນອາດຈະເປັນການງ່າຍ ກວ່າທີ່ຈະຮວບຮວມຊັບພະຍາກອນຕ່າງໆ, ສະໜອງການຝຶກອົບຮົມ ແລະ ຈະໄດ້ຮັບການສະໜັບສະໜູນຈາກລັດຖະບານ ຫຼື ຊຸມຊົນອື່ນໃນການສົ່ງຊື້ອຸປະກອນທີ່ປອດໄພ ແລະ ເວລາເຮັດວຽກກໍຈະເຮັດໃຫ້ປອດໄພເທົ່າທີ່ເປັນໄປໄດ້.

ການເລີ່ມຕົ້ນສູນພື້ນຟູຊັບພະຍາກອນຊຸມຊົນ

ສູນພື້ນຟູຊັບພະຍາກອນ ແມ່ນສະຖານທີ່ທີ່ສາມາດນຳວັດຖຸກັບມາໃຊ້ໃໝ່ ຫຼື ປ່ຽນຮູບວັດຖຸ ແມ່ນຖືກທ້ອນໂຮມໄວ້ຂາຍ ຫຼື ໃຊ້ຄືນໃໝ່. ມັນກໍ່ຍັງແມ່ນສະຖານທີ່ເລີ່ມຕົ້ນໂຄງການການເຮັດຝຸ່ນປົ່ມ ຊຸມຊົນ ແລະ ຕະຫຼາດພືດຜົນ ແລະ ກໍ່ຍັງເປັນສະຖານທີ່ສາງຜະລິດຕະພັນໃໝ່ຈາກວັດຖຸເກົ່າ ແລະ ກໍ່ເປັນສະຖານທີ່ແລກປ່ຽນສິນຄ້າເຊັ່ນ: ເຄື່ອງນຸ່ງ, ຜ້າກັງ, ເຄື່ອງໃຊ້ສອຍຕ່າງໆ, ເຄື່ອງຕົບແຕ່ງເຮືອນ, ເກີບ, ກວດແກ້ວ, ໝໍ້, ເຄື່ອງໃຊ້ໃນບ້ານເຮືອນ, ວັດຖຸກໍ່ສ້າງ ແລະ ອື່ນໆ.

ຂໍ້ເທຍ້ອພວກນີ້ບາງອັນແມ່ນມີປະໂຫຍດ.... ແຕ່ວ່າຂ້ອຍບໍ່ຮູ້ວ່າໃຜຈະສາມາດໃຊ້ມັນໄດ້!

ຜູ້ຄົນສາມັກຄີກັນເຮັດວຽກເພື່ອສ້າງສະຖານທີ່ຊຸມຊົນທີ່ຢູ່ອາໄສທີ່ສວຍງາມ.

ສູນພື້ນຟູຊັບພະຍາກອນ

ຫຼາຍໆຊຸມຊົນໃນປະເທດຟິລິບປິນໄດ້ມີສູນພື້ນຟູຊັບພະຍາກອນທີ່ໄດ້ຖືກສ້າງຕັ້ງຂຶ້ນໂດຍອຳນາດການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງທີ່ຮຽກວ່າກອງທຶນມາເຕີເອີດ (Mother Earth).

ສູນພື້ນຟູຊັບພະຍາກອນເຫຼົ່ານີ້ແມ່ນໄດ້ກໍ່ໃຫ້ເກີດໂຄງການຊຸມຊົນກ່ຽວກັບຂໍ້ເທຍ້ອແຂງຢູ່ທົ່ວທັງປະເທດ, ແລະ ໄດ້ຊ່ວຍປ່ຽນແປງລະບົບຂອງການຈັດການຂໍ້ເທຍ້ອທັງໝົດ.

ຄົນທີ່ຢູ່ໃນເຮືອນໄດ້ຖືກກະຕຸ້ນໃຫ້ແຍກຂໍ້ເທຍ້ອຂອງພວກເຂົາ ແລະ ເພື່ອເຮັດຄວາມສະອາດວັດຖຸທີ່ສາມາດນຳກັບມາໃຊ້ໄດ້ອີກ ແລະ ປ່ຽນຮູບວັດຖຸນັ້ນ. ບາງຊຸມຊົນແມ່ນໄດ້ຜ່ານກິດໝາຍເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນກິນເພັ່ນຂອງຂໍ້ເທຍ້ອໂດຍການປ້ອງກັນຄົນຈາກການກອງຂໍ້ເທຍ້ອໄວ້ພາຍນອກ.

ຜູ້ຄົນເກັບຮັກສາຂໍ້ເທຍ້ອທຳມະຊາດໄວ້ໃນພາຊະນະທີ່ປິດແຈບໄວ້ພາຍໃນບ້ານເຮືອນຂອງພວກເຂົາ ຫຼື ວ່າເອົາຂໍ້ເທຍ້ອເຫຼົ່ານັ້ນໄປເຮັດຝຸ່ນປົ່ມໄວ້ໃນກະຕຶງທີ່ສ້າງຂຶ້ນຢູ່ທົ່ວທັງຊຸມຊົນ. ທຸກໆວັນ, ກຳມະກອນຈາກສູນພື້ນຟູຊັບພະຍາກອນມະນຸດໄດ້ເດີນທາງໄປຕາມຊຸມຊົນຕ່າງໆດ້ວຍລົດ 3 ລໍ້ ເພື່ອເກັບເອົາຂໍ້ເທຍ້ອທຳມະຊາດ, ຂໍ້ເທຍ້ອທີ່ສາມາດປ່ຽນຮູບໄດ້ ແລະ ຂໍ້ເທຍ້ອທີ່ຈະຖິ້ມ. ບາງຄັ້ງຜູ້ຄົນແມ່ນຈະໄດ້ຮັບຄ່າຕອບແທນຈາກຂໍ້ເທຍ້ອທີ່ສາມາດປ່ຽນຮູບໄດ້ຂອງພວກເຂົາ. ທຸກສິ່ງແມ່ນຖືກຊື້ໄປສູ່ສູນພື້ນຟູຊັບພະຍາກອນ, ຊຶ່ງຈະມີ 2 ພາກສ່ວນເຊັ່ນ:

- ສ່ວນນິເວດວິທະຍາ, ເປັນບ່ອນທີ່ວັດຖຸທຳມະຊາດໄດ້ຖືກເຮັດເປັນຝຸ່ນປົ່ມ ແລະ ໄດ້ຖືກໃຊ້ເພື່ອປູກຝັກເພື່ອຂາຍໃຫ້ກັບຊຸມຊົນ.
- ຄອກສັດ ແລະ ສາງເກັບເຄື່ອງ ເປັນບ່ອນສະອາດໃຊ້ໄວ້ເກັບວັດຖຸທີ່ສາມາດແປຮູບໄດ້ກ່ອນທີ່ຈະຂາຍໃຫ້ຮ້ານຮັບຊື້ຂອງເກົ່າ, ບໍລິສັດແປຮູບ ຫຼື ໂຮງງານຕ່າງໆ.

ບາງສູນໄດ້ສະໜອງເນື້ອທີ່ເຮັດວຽກຊຶ່ງເປັນບ່ອນທີ່ຜູ້ຄົນສ້າງຜະລິດຕະພັນໃໝ່ໆຈາກວັດຖຸເກົ່າ. ກັບນ້ຳມາກໄມ້ ແມ່ນໄດ້ຖືກເຮັດໃຫ້ແປ ແລະ ຫຍິບເຂົ້າດ້ວຍກັນເພື່ອເຮັດເປັນກະເປົາຫ້ວ. ກວດແກ້ວ ແມ່ນຖືກອອກແບບເປັນແກ້ວນ້ຳດື່ມ. ຫັງສີພິມເກົ່າແມ່ນໄດ້ຖືກເຮັດໃຫ້ເປັນເສັ້ນນ້ອຍໆ ແລະ ສານເຂົ້າດ້ວຍກັນເພື່ອເຮັດເປັນກະຕ່າ ແລະ ກະເປົາທີ່ເອີ້ນດ້ວຍກາວໃສ ແລະ ຢາງໄມ້ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ພວກມັນແຂງ ແລະ ທົນທານ. ສິ່ງເຫຼົ່ານີ້ແມ່ນຖືກຂາຍເພື່ອເປັນລາຍໄດ້ແກ່ຜູ້ຜະລິດ ແລະ ເພື່ອຈ່າຍຄ່າຕ່າງໆໃນການດຳເນີນວຽກງານຂອງສູນພື້ນຟູຊັບພະຍາກອນ.

ສູນຕ່າງໆເຫຼົ່ານັ້ນສາມາດຊ່ວຍຫຼຸດຈຳນວນຂອງຂໍ້ເທຍ້ອໃນຊຸມຊົນຂອງພວກເຂົາໄດ້ຢ່າງໄວວາ. ຫຼາຍກວ່າທີ່ຈະອາໄສຢູ່ກັບກອງຂໍ້ເທຍ້ອທີ່ເນົາເພັ່ນ, ຜູ້ຄົນໃນປັດຈຸບັນນີ້ແມ່ນໄດ້ສ້າງລາຍໄດ້ພິເສດຈາກການນຳເອົາວັດຖຸເກົ່າ ຫຼື ປ່ຽນວັດຖຸເກົ່າໃຫ້ກັບມາໃຊ້ຄືນໃໝ່ໄດ້ ແລະ ຜະລິດຜົດຜົນໄດ້ຫຼາຍຂຶ້ນຈາກການໃຊ້ຝຸ່ນປົ່ມຈາກເສດອາຫານ.

ການກຳຈັດຂີ້ເຫຍື້ອຢ່າງປອດໄພ

ສິ່ງໃດທີ່ບໍ່ສາມາດນຳກັບມາໃຊ້ໄດ້ ຫຼື ປ່ຽນຮູບໄດ້ ຫຼື ເຫຼືອຈາກການເຮັດຝຸ່ນປົ່ມແລ້ວຄວນຈະທຳລາຍໃຫ້ປອດໄພ. ບາງຄົນເວົ້າວ່າການຈູດຂີ້ເຫຍື້ອ ແມ່ນເປັນວິທີທີ່ດີທີ່ສຸດ. ບາງຄົນຜັດມັກຝັງຫຼາຍກວ່າ, ເພື່ອຫຼີກເວັ້ນຄວາມຈາກການຈູດຂີ້ເຫຍື້ອ. ຄວາມຈິງແລ້ວແມ່ນທັງສອງວິທີແມ່ນມີບັນຫາທັງນັ້ນ.

ໃນສະຖານທີ່ທີ່ເຈ້ຍ ແລະ ເຈ້ຍແຂງບໍ່ສາມາດເອົານຳກັບມາໃຊ້ໄດ້, ບໍ່ສາມາດປ່ຽນຮູບໄດ້ ຫຼື ບໍ່ສາມາດເຮັດເປັນຝຸ່ນປົ່ມໄດ້, ພວກມັນຈະຖືກເຮັດເປັນຕ່ອນນ້ອຍໆ ແລະ ໄດ້ຈູດເປັນເຊື້ອໄຟເພື່ອນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນການປຸງແຕ່ງ ແລະ ສ້າງຄວາມຮ້ອນ. ແຕ່ວ່າການຈູດຂີ້ເຫຍື້ອໃນປະລິມານໜ້ອຍຂອງຢາງປາສຕິກ ແລະ ຢາງໜຽວມັນຈະປົດປ່ອຍທາດເຄມີທີ່ເປັນພິດເຊັ່ນສານໄດອິກຊາຍ (dioxins), ສານ ຟູແຣນ (furans), ແລະ ສານ ພິຊີບີເອດ (PCBs) ທີ່ເປັນສາເຫດກໍ່ໃຫ້ເກີດບັນຫາທາງສຸຂະພາບຕ່າງໆ (ເບິ່ງພາກທີ 16 ແລະ ໜ້າ 289).

ຂີ້ເຫຍື້ອທີ່ບໍ່ສາມາດຈັດການບໍ່ວ່າວິທີໃດກໍ່ຕາມແມ່ນສາມາດຝັງໄດ້ໃນຊຸມນ້ອຍ ຫຼື ໄວ້ໃນກອງຂີ້ເຫຍື້ອທີ່ (ເບິ່ງໜ້າຖືກສຸຂະອະນາໄມ (ເບິ່ງໜ້າ 506.) ສຳລັບຊຸມຝັງຂີ້ເຫຍື້ອທີ່ນ້ອຍ, ຊຸດງ່າຍໆຢູ່ບ່ອນທີ່ທາງໄກຈາກແຫຼ່ງຊັບພະຍາກອນນຳ, ເອົາຂີ້ເຫຍື້ອຖິ້ມລົງໃສ່ຊຸມ ແລະ ເອົາດິນຖິ້ມ.

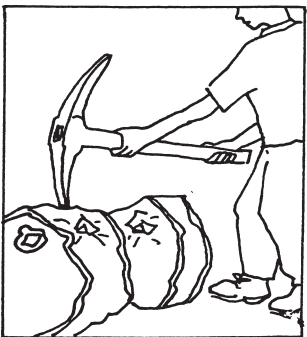
ເມື່ອຂີ້ເຫຍື້ອທີ່ບັນຈຸດ້ວຍສານເຄມີທີ່ເປັນອັນຕະລາຍແມ່ນໃຫ້ຝັງ, ສານເຄມີເຫຼົ່ານີ້ສາມາດຮົ່ວຊຶມລົງໄປໃນດິນເຮັດໃຫ້ນຳຕົ້ມທີ່ຢູ່ໃນດິນເປື້ອນເປີ. ຖ້າບໍ່ມີວິທີທາງໃດທີ່ຈະທຳລາຍຂີ້ເຫຍື້ອສານເຄມີ (ຕົວຢ່າງເຊັ່ນ ໂດຍການນຳມັນກັບໄປຫາຜູ້ຜະລິດ ຫຼື ຮັກສາມັນດັ່ງນັ້ນມັນຈຶ່ງບໍ່ມີທາດພິດອີກຕໍ່ໄປ), ມັນຈະເປັນການດີທີ່ສຸດທີ່ຈະເອົາຂີ້ເຫຍື້ອເຫຼົ່ານີ້ໄປໄວ້ໃນກອງຂີ້ເຫຍື້ອທີ່ສະອາດທີ່ຖືກສຸຂະອະນາໄມ.

ຂໍ້ເໜືອທີ່ເປັນພິດ

ຂໍ້ເໜືອທີ່ເປັນພິດແມ່ນຂໍ້ເໜືອທີ່ມີສານເຄມີທີ່ເປັນອັນຕະລາຍຕໍ່ສຸຂະພາບຂອງຄົນເຮົາ ແລະ ສະພາບແວດລ້ອມ. (ເບິ່ງພາກທີ 16 ສຳລັບໄພອັນຕະລາຍທີ່ມີຕໍ່ຄົນເຮົາ.)

ວິທີທີ່ດີທີ່ສຸດໃນການປ້ອງກັນໄພອັນຕະລາຍຈາກຂໍ້ເໜືອທີ່ເປັນພິດນີ້ແມ່ນ ຕ້ອງຢຸດຜະລິດມັນ. ລັດຖະບານຄວນປະກາດຫ້າມຜະລິດຕະພັນທີ່ເປັນພິດ ແລະ ຫ້າມ ຂະບວນການຜະລິດນຳອີກ. ຊຸມຊົນຕ່າງໆຄວນສົ່ງເສີມການໃຊ້ຜະລິດຕະພັນໃນຄົວເຮືອນ ອື່ນທີ່ບໍ່ເປັນພິດ ສະຫະພັນແຮງງານ ຍັງສາມາດສົ່ງເສີມອຸດສະຫະກຳທາງເລືອກໃໝ່. ການ ເກັບກຳ ຫຼື ຈັດສັນສຳລັບຄວບຄຸມສານພິດທີ່ເໝາະສົມແມ່ນຈະສາມາດປ້ອງກັນສານພິດ ເຫຼົ່ານັ້ນບໍ່ໃຫ້ເປັນມົນລະພິດຕໍ່ດິນ ແລະ ລະບົບນ້ຳໃນຊຸມຊົນອີກດ້ວຍ.

(ສຳລັບສິ່ງທີ່ທົດແທນທີ່ປອດໄພຕໍ່ການນຳໃຊ້ເຄື່ອງໃຊ້ໃນຄົວເຮືອນທີ່ເປັນພິດ ທົ່ວໆໄປ, ເບິ່ງໜ້າ 457. ເພື່ອສຶກສາເພີ່ມຕື່ມເບິ່ງພາກທີ 14, 16 ແລະ 20.)

ທຳລາຍພາຊະນະທີ່ໃສ່ວັດຖຸມີພິດ ເພື່ອວ່າພວກມັນຈະບໍ່ໄດ້ຖືກນຳໃຊ້ ໃສ່ສິ່ງອື່ນອີກ ໂດຍສະເພາະແມ່ນ ໃສ່ນ້ຳ ແລະ ອາຫານ.

ການຈັດການ ແລະ ການທຳລາຍຂໍ້ເໜືອທີ່ເປັນພິດຢ່າງ ປອດໄພ

ເພາະວ່າການທຳລາຍຂໍ້ເໜືອທີ່ເປັນພິດທີ່ປອດໄພນັ້ນ ແມ່ນ ເປັນສິ່ງທີ່ສັບສົນ ແລະ ຕ້ອງໃຊ້ເງິນຈຳນວນຫຼາຍ, ມັນຈະເປັນ ການດີຖ້າວ່າລັດຖະບານອອກຂໍ້ບັງຄັບໃຊ້ທີ່ເປັນທິດຊື່ທາງສຳ ລັບການນຳໃຊ້, ເກັບຮັກສາ ແລະ ການທຳລາຍ ຂໍ້ເໜືອທີ່ເປັນ ພິດ. ຊຶ່ງວຽກງານນີ້ແມ່ນຈະກ່ຽວຂ້ອງກັບການສຶກສາ ແລະ ການ ຝຶກອົບຮົມໃຫ້ແກ່ສະມາຊິກໃນຊຸມຊົນໃຫ້ຈັດການ ແລະ ການທຳ ລາຍຂໍ້ເໜືອທີ່ເປັນພິດໄດ້ຢ່າງປອດໄພ. ຄຳເວົ້າຂ້າງລຸ່ມນີ້ແມ່ນ ບາງແນວຄິດຊື່ທາງໃນການຈັດການກັບຂໍ້ເໜືອທີ່ເປັນພິດ:

- ຈັດເກັບຜະລິດຕະພັນທີ່ເປັນພິດແຍກອອກຈາກອາຫານ ແລະ ນ້ຳ ແລະ ໃຫ້ຫ່າງຈາກມືເດັກນ້ອຍ.
- ເກັບຮັກສາຜະລິດຕະພັນທີ່ເປັນພິດໄວ້ໃນພາຊະນະສະ ເພາະຂອງມັນ ແລະ ຫ້າມຈິກແຜ່ນສະຫຼາກທີ່ຕິດໄວ້ໃນພາ ຊະນະອອກ. ເພາະນີ້ຈະຊ່ວຍປ້ອງກັນພະຊະນະຈາກການ ຈະນຳເອົາພາຊະນະນັ້ນມາໃຊ້ເພື່ອໃສ່ນ້ຳ ຫຼື ເກັບອາ ຫານອີກ.
- ເກັບຂໍ້ເໜືອທີ່ເປັນພິດແຍກຈາກຂໍ້ເໜືອອື່ນໆ
- ຢ່າຈູດຂໍ້ເໜືອທີ່ເປັນພິດເດັດຂາດ! ເພາະວ່າມັນຈະເປັນ ການກະຈາຍສານເຄມີຜ່ານທາງຂີ້ເຖົ້າ ແລະ ຄວັນ ແລະ ບາງຄັ້ງມັນຈະສ້າງສານເຄມີທີ່ອັນຕະລາຍຍິ່ງກວ່າເກົ່າອີກ ກໍ່ເປັນໄດ້.

- ຢ່າເອົາຂີ້ເຫຍື້ອທີ່ເປັນພິດຖິ້ມລົງໃນສັວມຖ່າຍ, ຮ່ອງລະບາຍນ້ຳ, ຄອງນ້ຳຕ່າງໆ, ທາງນ້ຳ ຫຼື ຖິ້ມລົງດິນ ເດັດຂາດ.

ກວດກາກັບເຈົ້າໜ້າສຸຂະພາບທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ສູນພື້ນຟູຊັບພະຍາກອນ ເພື່ອສຶກສາເຖິງວິທີທີ່ດີທີ່ສຸດໃນການທຳລາຍຂີ້ເຫຍື້ອທີ່ເປັນພິດຢູ່ໃນສະຖານທີ່ຕ່າງໆຂອງພວກເຮົາ.

ການທຳລາຍສານພິດເຄມີທີ່ພົບເຫັນທົ່ວໆໄປ

ຜະລິດຕະພັນທີ່ໃຊ້ຕາມບ້ານເຮືອນທີ່ວາງໄປສາມາດເປັນຂີ້ເຫຍື້ອທີ່ເປັນອັນຕະລາຍໄດ້ ຖ້າວ່າສິ່ງເຫຼົ່ານັ້ນບໍ່ໄດ້ຖືກຈັດການ ແລະ ທຳລາຍຢ່າງຖືກວິທີ.

ນ້ຳສີ ແລະ ພາຊະນະໃສ່ນ້ຳສີ. ເກັບກະບ່ອງສີປົດແຈບດີໄວ້ໃນສະຖານທີ່ທີ່ມີອາກາດເຢັນ. ສີທີ່ໃຊ້ແລ້ວ, ເຮັດພາຊະນະໃສ່ສິນ້ນໃຫ້ແປ, ເອົາເຈ້ຍໜັງສີພິມທີ່ ແລ້ວນຳໄປໃສ່ຖົງຢາງຈາກນັ້ນນຳເອົາໄປຝັງໄວ້ບ່ອນໄວ້ຂີ້ເຫຍື້ອທີ່ຖືກສຸກຂະອະນາໄມ. ສິລາເຕັກມີສານພິດໜ້ອຍກວ່າສີປະເພດອື່ນໆ ແຕ່ວ່າມັນກໍ່ຕ້ອງການທຳລາຍໂດຍວິທີດຽວກັນກັບສີປະເພດອື່ນໆ.

ສານລະລາຍ ດີກຼີເສິນ (degreasers) , ນໍ້າມັນສິນ, ນໍ້າຢາລຶບສີ. ເກັບມ້ຽນສານລະລາຍໄວ້ໃນພາຊະນະທີ່ປິດແໜ້ນໄວ້ໃນສະຖານທີ່ທີ່ມີອາກາດເຢັນເພື່ອວ່າມັນຈະບໍ່ເປັນສາເຫດໃຫ້ເກີດໄຟໄໝ້. ເມື່ອໄດ້ໃຊ້ສານລະລາຍແລ້ວໃຫ້ເຈາະຮູເພື່ອວ່າຈະບໍ່ໄດ້ເອົາໄປນຳໃຊ້ອີກ. ເຮັດໃຫ້ພາຊະນະໃສ່ສານລະລາຍແປ ແລ້ວຫໍ່ມັນດ້ວຍເຈ້ຍທັງສີພິມຈາກນັ້ນນຳມັນໄປໃສ່ຖົງຢາງ ແລ້ວເອົາໄປຖິ້ມໃສ່ບ່ອນໄວ້ຂີ້ເຫຍື້ອທີ່ສະອາດ ຫຼື ປິດພາສະນະນັ້ນໄວ້.

ນ້ຳມັນເຄື່ອງລົດທີ່ໃຊ້ແລ້ວ. ຢ່າຖອກນ້ຳມັນເຄື່ອງລົງໃສ່ດິນຫຼືລົງໃສ່ສາຍນ້ຳ. ເກັບມ້ຽນໄວ້ໃນພາຊະນະທີ່ອັດແຈບ. ນ້ຳມັນເຄື່ອງທີ່ໃຊ້ແລ້ວ ສາມາດປ່ຽນຮູບໂດຍສະຖານີໃຫ້ບໍລິການລົດຍົນ. ນ້ຳມັນເຄື່ອງລົດທີ່ໃຊ້ແລ້ວ ສາມາດເອົາໄປນຳໃຊ້ເພື່ອທາເຄືອບຫຼັກເລົາໄມ້ໃນການກໍ່ສ້າງເພື່ອປ້ອງກັນໄມ້ສ່ວນທີ່ຢູ່ໃນດິນບໍ່ໃຫ້ມີການເນົ່າເປື້ອນ ແລະ ສາມາດນຳເອົາໄປເປັນເຊື້ອໄຟໃຫ້ເຄື່ອງເຮັດຄວາມຮ້ອນດ້ວຍນ້ຳມັນບາງປະເພດໄດ້.

ໝໍໄຟເກົ່າ. ບາງບ່ອນ ໝໍໄຟເກົ່າສາມາດ
ປ່ຽນຮູບໃໝ່ໄດ້. ແຕ່ວ່າການປ່ຽນຮູບໝໍໄຟດ້ວຍ
ມື ແມ່ນອັນຕະລາຍ ແລະ ບໍ່ຄວນເຮັດ ຖ້າວ່າບໍ່ໄດ້
ຮັບການຝຶກອົບຮົມ ແລະ ມີອຸປະກອນປ້ອງກັນ
ເສຍກ່ອນ.

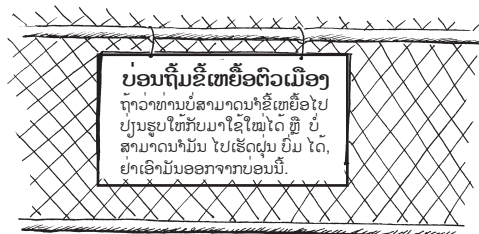
ຜະລິດຕະພັນທີ່ໃຊ້ທົ່ວໄປເຫຼົ່ານີ້ແມ່ນເປັນອັນຕະ
ລາຍ, ແລະ ກໍ່ໃຫ້ເກີດຂໍ້ເທຍ້ອຍທີ່ເປັນອັນຕະລາຍ
ໄດ້ຖ້າບໍ່ມີການຈັດການທີ່ດີ.

ຢາຂ້າສັດຕູພືດ. ເຮັດໃຫ້ເປັນຮູຫຼືທຳລາຍພາຊະນະທີ່ໃສ່ເກັບຢາຂ້າສັດຕູພືດ ເພື່ອວ່າຈະບໍ່ໄດ້ເອົາມານຳໃຊ້ອີກ. ຖິມພາຊະນະເຫຼົ່ານັ້ນໄວ້ບ່ອນເກັບຂໍ້ເທຍ້ອທີ່ປອດໄພ. ເພື່ອສຶກສາວິທີການນຳໃຊ້ຢາຂ້າສັດຕູພືດໃນບ່ອນປູກຝັງ ຫຼື ໃນເຮືອນໃຫ້ຫຼຸດໜ້ອຍລົງ, ເບິ່ງພາກທີ 15 ແລະ ໜ້າ 449.

ຂໍ້ເທຍ້ອຈາກກົດຈະກຳປິ່ນປົວສຸຂະພາບ. ເຊັ່ນຜ້າພັນບາດທີ່ຕິດເລືອດ, ເຂັມຂັກຢາທີ່ເປື້ອນ ແລະ ເຄື່ອງມືທີ່ມີຄົມອື່ນໆ, ຢາທີ່ຖິ້ມ ແລະ ອື່ນໆ. ເພື່ອສຶກສາເຖິງວິທີຫຼຸດຜ່ອນ, ວິທີເກັບຮັກສາ ແລະ ການຈັດການກັບຂໍ້ເທຍ້ອຈາກການຮັກສາສຸຂະພາບທີ່ດີສຸດ ເບິ່ງພາກ 19.

ບ່ອນຖິ້ມຂໍ້ເທຍ້ອທີ່ສະອາດ

ບ່ອນຖິ້ມຂໍ້ເທຍ້ອທີ່ສະອາດຖືກສຸຂະອະນາໄມແມ່ນຈະກອງໄວ້ເທິງພື້ນທີ່ມີການປ້ອງກັນຊຶ່ງເປັນບ່ອນທີ່ຜູ້ຖິ້ມຂໍ້ເທຍ້ອເປັນຊັ້ນໆ, ມີການບິບອັດຂໍ້ເທຍ້ອໃຫ້ມັນແຂງຂຶ້ນ ແລະ ກໍ່ຖິ້ມມັນ. ບ່ອນຖິ້ມຂໍ້ເທຍ້ອທີ່ສະອາດຖືກສຸຂະອະນາໄມນີ້ແມ່ນສາມາດ

ຫຼຸດຜ່ອນໄພອັນຕະລາຍຈາກຂໍ້ເທຍ້ອທີ່ໄດ້ຮວບຮວມມານັ້ນ ແລະ ມັນກໍ່ປອດໄພກວ່າສະຖານທີ່ຖິ້ມຂໍ້ເທຍ້ອແບບເປີດທົ່ວໆໄປ. ແຕ່ເຖິງແມ່ນວ່າມັນຈະເປັນບ່ອນເກັບຂໍ້ເທຍ້ອທີ່ສະອາດກໍ່ຕາມ ແຕ່ວ່າເມື່ອມັນຫຼາຍຂຶ້ນ ແລະ ພາຍຫຼັງເວລາດົນນານ ຂໍ້ເທຍ້ອເຫຼົ່ານັ້ນອາດຈະມີການຮົ່ວຊຶມອອກມາກໍ່ເປັນໄດ້.

ເພື່ອແກ້ໄຂບັນຫາທີ່ຈະເກີດຂຶ້ນນັ້ນ ພວກເຮົາກໍ່ຍັງຕ້ອງການທີ່ຈະປ້ອງກັນຂໍ້ເທຍ້ອໃນການຜະລິດໃນເບື້ອງຕົ້ນນັ້ນຢູ່. ມັນເປັນການຍາກທີ່ຈະເຮັດໃຫ້ກອງຂໍ້ເທຍ້ອເປີດການເປັນບ່ອນຖິ້ມຂໍ້ເທຍ້ອທີ່ສະອາດຖືກສຸຂະອະນາໄມໄດ້. ແທນທີ່ຊຸມຊົນສາມາດສ້າງບ່ອນຖິ້ມຂໍ້ເທຍ້ອທີ່ສະອາດໃໝ່ ແລະ ເຮັດໃຫ້ສະຖານທີ່ຖິ້ມຂໍ້ເທຍ້ອເກົ່ານັ້ນສະອາດໂດຍການຍ້າຍຂໍ້ເທຍ້ອໄປບ່ອນຖິ້ມຂໍ້ເທຍ້ອໃໝ່. ບ່ອນຖິ້ມຂໍ້ເທຍ້ອທີ່ປອດໄພນີ້ຈະປ້ອງກັນສຸຂະພາບຂອງຊຸມຊົນເມື່ອ:

- ມັນຖືກສ້າງໃຫ້ຫ່າງຈາກບ່ອນທີ່ຄົນອາໄສ.
- ມັນຖືກຖິ້ມເພື່ອປ້ອງກັນແມງໄມ້ ແລະ ສັດທີ່ເປັນພາຫະນຳເຊື້ອໂລກການແຜ່ພັນຂອງມັນ.
- ມັນມີເສັ້ນທ່ອນດິນດາກທີ່ແຂງ ຫຼື ທ່ອນຢາງເພື່ອປ້ອງກັນສານເຄມີທີ່ເປັນພິດ ແລະ ເຊື້ອໂລກຈາກການປົນເປື້ອນລົງໃສ່ນ້ຳພື້ນດິນ.

ເພາະວ່າການສ້າງສາ ແລະ ບູລະນາບ່ອນຖິ້ມຂໍ້ເທຍ້ອທີ່ສະອາດນີ້ແມ່ນມີວຽກຫຼາຍຢ່າງ, ໂດຍປົກກະຕິແມ່ນຈຳເປັນຕ້ອງມີຄູ່ຮ່ວມວຽກນຳກັນລະຫວ່າງຊຸມຊົນ, ອຳນາດການປົກ

ຄອງທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງອື່ນໆເຊັ່ນ: ອົງການຈັດຕັ້ງໂບດ ຫຼື ອົງການຈັດຕັ້ງທຸລະກິດຕ່າງໆ.

ບ່ອນຖິ້ມຂີ້ເຫຍື້ອທີ່ສະອາດຈະປ້ອງກັນສຸຂະພາບຂອງຊຸມຊົນໄດ້ນັ້ນກໍຕໍ່ເມື່ອມັນມີການຈັດການທີ່ດີ. ການຈັດການທີ່ດີນັ້ນຈະລວມໄປເຖິງການຝຶກອົບຮົມ ແລະ ສະໜັບສະໜູນຄົນງານທີ່ເຮັດວຽກໃນສະຖານທີ່ຖິ້ມຂີ້ເຫຍື້ອທີ່ສະອາດແຫ່ງນັ້ນ ແລະ ການເຮັດວຽກຮ່ວມກັນກັບສູນພື້ນຟູຊັບພາຍາກອນ, ກັບຄົນເກັບຂີ້ເຫຍື້ອທີ່ເປັນພິດ ຕະຫຼອດຮອດອຳນາການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນນຳອີກ.

ການເລືອກສະຖານທີ່

ຂັ້ນຕອນທຳອິດແມ່ນການວາງແຜນການຄືການເລືອກສະຖານທີ່ເຮັດບ່ອນຖິ້ມຂີ້ເຫຍື້ອທີ່ສະອາດ. ສະຖານທີ່ສ່ວນໃຫຍ່ທີ່ລັດຖະບານຕ້ອງການໃຫ້ມີການປະເມີນສະຖານທີ່ (ການລົງຕິດແທດກັບສະຖານທີ່ນັ້ນ) ກ່ອນຈະມີການສ້າງ. ນີ້ແມ່ນໝາຍຄວາມວ່າໃຫ້ສຶກສາເບິ່ງປະເພດຂອງດິນ ແລະ ກ້ອນຫີນ, ຊະນິດຂອງພືດທີ່ເກີດຢູ່ແຖວນັ້ນ ແລະ ຕ້ອງໃຫ້ຫ່າງຈາກແຫຼ່ງນ້ຳ, ບ່ອນຢູ່ອາໄສ ແລະ ຕ້ອງໃຫ້ແນ່ໃຈວ່າບໍ່ວ່າເຂດຂອງບ່ອນສະໜອງອາຫານການກິນ. ເພື່ອສຸຂະພາບ ແລະ ຄວາມປອດໄພ; ບ່ອນຖິ້ມຂີ້ເຫຍື້ອທີ່ສະອາດນັ້ນຢ່າງໜ້ອຍຄວນຈະ:

- ຫ່າງຈາກຝັ່ງແມ່ນ້ຳ 150 ແມັດ.
- ຫ່າງຈາກແຫຼ່ງນ້ຳສະອາດ 250 ແມັດ ເຊັ່ນ: ສາຍນ້ຳ, ໜອງ, ບຶງ.
- ຫ່າງຈາກປ່າສະຫງວນ 250 ແມັດ.
- ຫ່າງຈາກບ້ານເຮືອນ ແລະ ຈາກນ້ຳສ້າງ ແລະ ແຫຼ່ງນ້ຳດື່ມອື່ນໆ 500 ແມັດ.
- ຫ່າງຈາກເສັ້ນຮອຍແຕກຂອງແຜນດິນໄຫວ 500 ແມັດ.

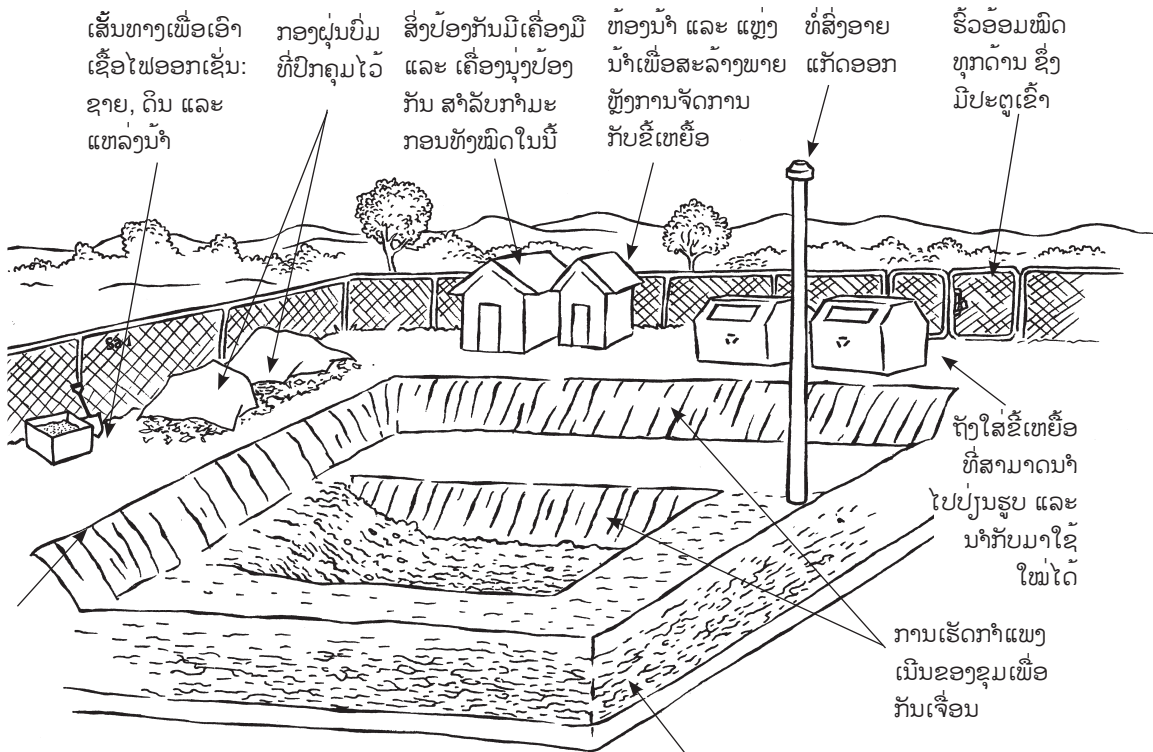
ພື້ນຂອງກອງຂີ້ເຫຍື້ອນັ້ນຕ້ອງໃຫ້ສູງກ່ວາລະດັບທາງນ້ຳໄຫຼພື້ນດິນ 2 ແມັດ.

ການເຮັດບ່ອນຖິ້ມຂີ້ເຫຍື້ອ

ຂະໜາດຂອງບ່ອນຖິ້ມຂີ້ເຫຍື້ອມັນຈະຂຶ້ນກັບຈຳນວນຂອງຂີ້ເຫຍື້ອທີ່ຈະໃສ່. ກອງຂີ້ເຫຍື້ອທັງໝົດຄວນຈະເຮັດໃຫ້ພື້ນຂອງຊຸມກວ້າງກວ່າສ່ວນເທິງ ເພາະວ່າຈະປ້ອງກັນການເຈື່ອນຂອງດິນ. ຮູບຮ່າງຂອງຊຸມແບບນີ້ຍັງຊ່ວຍເຮັດໃຫ້ຂີ້ເຫຍື້ອແໜ້ນ ເພາະວ່າມັນຈະມີນ້ຳໜັກທາງເທິງຫຼາຍກ່ວາທາງລຸ່ມ.

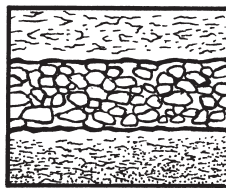
ເຄື່ອງໝາຍທີ່ຕິດໄວ້ຢູ່ທາງເຂົ້າຂອງກອງຂີ້ເຫຍື້ອພ້ອມກັບມີຊິວໂມງທີ່ບອກເວລາເປີດຈະຊ່ວຍໃຫ້ຄົນງານຢູ່ບ່ອນຖິ້ມຂີ້ເຫຍື້ອຄວບຄຸມໄດ້ດີກວ່າວ່າມີຫຍັງຖິ້ມລົງໄປແດ່, ຖິ້ມແນວໃດ ແລະ ຖິ້ມເມື່ອໃດ.

ສ້າງຂຸມຖິ້ມຂໍ້ເທຍ້ອໄດ້ດີ ແລະ ມີອຸປະກອນດີ

ແຖວຂອງຂຸມຂໍ້ເທຍ້ອ

ເພື່ອປ້ອງກັນທາງນ້ຳໃນພື້ນດິນ, ຂຸມ
ຂໍ້ເທຍ້ອຕ້ອງການແຖວຊັ້ນປ້ອງກັນຢູ່
ພື້ນ. ການເຮັດແຖວທີ່ດີ ສາມາດເຮັດ
ໄດ້ໂດຍການເຮັດຊັ້ນດິນດາກ, ຊັ້ນ
ຫີນແຮ່ ແລະ ຊັ້ນດິນໃຫມ່ແທ້. ການ
ເຮັດຂຸມຂໍ້ເທຍ້ອຢູ່ສະຖານທີ່ທີ່ມີ
ດິນດາກທີ່ໜຽວ ຈະເຮັດໃຫ້ການເຮັດ
ຂຸມຂໍ້ເທຍ້ອງ່າຍຂຶ້ນກວ່າເກົ່າ.

ແຖວຊັ້ນຂອງຂຸມຂໍ້ເທຍ້ອມີ 3 ຊັ້ນ:

- ຊັ້ນເທິງສຸດ 1 ແມັດ
ເປັນຊັ້ນດິນແທ້
- ຊັ້ນກາງ 1/2 ແມັດເປັນຊັ້ນຫີນແຮ່
- ຊັ້ນລຸ່ມສຸດ ຢ່າງໜ້ອຍ 1 ແມັດ
ເປັນຊັ້ນດິນດາກ

ຖ້າມີແຫຼ່ງຊັບພະຍາກອນສະໜອງການປ້ອງກັນເສັ້ນດິນ, ຊັ້ນຂອງຢາງໜາ ແລະ
ແຜ່ນຜ້າຈະປ້ອງກັນໄດ້ດີກວ່າ ແລະ ລະບົບຂອງທີ່ລະບາຍອາຍແກັດ ແລະ ຈັກດູດນ້ຳເພື່ອ
ມາດູດນ້ຳເປັນອອກ.

ການເຮັດ ຊຸມຖິ້ມຂີ້ເຫຍື້ອຕື່ມ

ວິທີທີ່ທ່ານຈະເຮັດຊຸມຂີ້ເຫຍື້ອເພີ່ມຕື່ມແມ່ນຈະຂຶ້ນກັບປະລິມານຂອງຂີ້ເຫຍື້ອ, ເວລາໃນການປະຕິບັດວຽກ ແລະ ກໍ່ຂຶ້ນກັບສະພາບອາກາດຂອງທ້ອງຖິ່ນນຳ.

ໃນສະຖານທີ່ທີ່ມີຝົນຕົກຫຼາຍ ແລະ ມີຂີ້ເຫຍື້ອໜ້ອຍເຊັ່ນ ຕົວເມືອງທີ່ມີການປະຕິບັດກັບຂີ້ເຫຍື້ອທີ່ເປັນສູນ (ເບິ່ງໜ້າ 512), ທຸກໆອາທິດ ຫຼື ທຸກໆເດືອນທ່ານສາມາດຊຸດແຖວຊັ້ນຊຸມທີ່ເປັນດິນດາກ ແລະ ຫິນແຮ່ (ເຮັດເປັນຊັ້ນບາງໆກວ່າຊຸມຂີ້ເຫຍື້ອໃຫຍ່ທີ່ຕ້ອງການ). ບາງຄົນ ແມ່ນຮັບຜິດຊອບໃນການນຳຂີ້ເຫຍື້ອມາໃສ່, ເພີ່ມຊຸມຂີ້ເຫຍື້ອ, ບາງຄົນເຮັດໃຫ້ຂີ້ເຫຍື້ອແຫ້ມ ແລະ ປົກຊຸມຂີ້ເຫຍື້ອດ້ວຍດິນ. ການຝັງຂີ້ເຫຍື້ອເທື່ອລະໜ້ອຍແມ່ນຈະເປັນການປ້ອງກັນນຳຈາກການເກັບນ້ຳໃນຊຸມໄດ້.

ສຳລັບຊຸມຊົນທີ່ມີຈຳນວນຂີ້ເຫຍື້ອຫຼາຍທີ່ຈະຖິ້ມ, ມັນຈະເປັນການງ່າຍທີ່ສຸດໃນການຊຸດຊຸມທີ່ມີຂະໜາດໃຫຍ່. ກຳມະກອນເອົາຂີ້ເຫຍື້ອລົງໃສ່ຊຸມຕາມຂະໜາດທີ່ໄດ້ນຳມາ. ທຸກໆເທື່ອຂີ້ເຫຍື້ອທີ່ໄດ້ຖິ້ມລົງໄປໃນຊຸມແມ່ນຖືກບີບອັດບໍ່ວ່າໃນຊັ້ນໃດໆ ຈາກນັ້ນເອົາໃບໄມ້ຈຳນວນຫຼວງຫຼາຍມາປົກ (ເຊັ່ນໃບປາມ, ໃບຕອງກ້ວຍ ຫຼື ໃບ ປາມເມໂຕ) ແລະ ເອົາດິນປົກ ຫຼື ເອົາ ດິນ, ຫິນແຮ່ ແລະ ຊາຍປົກ. ຊຶ່ງການເຮັດແບບນີ້ ຈະເປັນການປ້ອງກັນກິນເພັ່ນ ແລະ ແມງໄມ້ຕ່າງໆມາໄຂ່ເພາະພັນໃສ. ການສ້າງຫຼັງຄາທີ່ໃຫຍ່ເທິງປາກຊຸມແມ່ນຈະຊ່ວຍປ້ອງກັນນ້ຳຝົນໄດ້.

ການປິດຊຸມຂີ້ເຫຍື້ອ

ເມື່ອຊຸມຂີ້ເຫຍື້ອຕື່ມແລ້ວ ຄວນຈະປິດຊຸມຂີ້ເຫຍື້ອນັ້ນດ້ວຍຊັ້ນດິນຢ່າງໜ້ອຍໃຫ້ເລິກ 90 ຊັງຕີແມັດ. ດອກໄມ້ທຳມະຊາດ ຫຼື ຫຍ້າສາມາດປູກເທິງຊຸມນັ້ນໄດ້ເພື່ອເຮັດໃຫ້ເປັນໜ້າດິນປົກກະຕິ. ແຕ່ວ່າຫ້າມປູກພືດປະເພດທີ່ກິນໄດ້ເຊັ່ນວ່າ ຜັກ ຫຼື ໝາກໄມ້. ໃນໄລຍະພືດທີ່ປູກກຳລັງຟື້ນໂຕນັ້ນມັນຈະເປັນການດີທີ່ຈະປ້ອງກັນບໍ່ໃຫ້ສັດມາກິນຫຍ້ານັ້ນ.

ພາຍຫຼັງທີ່ປິດຊຸມຂີ້ເຫຍື້ອສຳເລັດສົມບູນແລ້ວ, ຊຸມຂີ້ເຫຍື້ອທີ່ຈັດການມາດິນນັ້ນ ອາດຈະກາຍເປັນພື້ນທີ່ທີ່ຊຽງງາມ ແລະ ອາກາດສົດໃສ.

ບັນຫາກັບບ່ອນຖິ້ມຂີ້ເຫຍື້ອທີ່ສະອາດຖືກສຸຂະອະນາໄມ

ຊຸມທີ່ເປັນບ່ອນຖິ້ມຂີ້ເຫຍື້ອ ແລະ ປົດມັນດ້ວຍດິນອາດຈະບຳລຸງຮັກສາໃຫ້ປອດໄພຈາກບັນຫາຈຳນວນໜຶ່ງ. ແຕ່ວ່າມັນສາມາດເຮັດໃຫ້ບັນຫາເພີ່ມຂຶ້ນຖ້າວ່າຂີ້ເຫຍື້ອທີ່ເປັນທາດແຫຼວ ແລະ ແກ້ດມີເທນ (Methane) ຍັງຢູ່ໃນຊຸມ.

ຂອງເບື້ອນທີ່ເປັນທາດແຫຼວ (Leachate)

ຖ້າວ່ານ້ຳຝົນແຊ່ໃນຊຸມຂີ້ເຫຍື້ອ ມັນຈະເພີ່ມກິ່ນເໝັນໃຫ້ຂີ້ເຫຍື້ອທີ່ເປັນທາດແຫຼວຊຶ່ງມັນຈະນຳເອົາສານພິດຈາກຂີ້ເຫຍື້ອນັ້ນໄປກັບແຫຼ່ງນ້ຳໃນພື້ນດິນ. ນີ້ແມ່ນເປັນສາເຫດວ່າເປັນຫຍັງມັນຈຶ່ງສຳຄັນຕໍ່ສາຍແຖວຊັ້ນໃນຊຸມທີ່ດີ ແລະ ບໍ່ເຮັດຊຸມຖິ້ມຂີ້ເຫຍື້ອໃຫ້ຢູ່ໃກ້ກັບແມ່ນ້ຳ, ສາຍນ້ຳ, ຫຼື ໜອງ.

ທາງທີ່ດີທີ່ສຸດເພື່ອປ້ອງກັນຂີ້ເຫຍື້ອທີ່ເປັນທາດແຫຼວນີ້ແມ່ນຄວນເຮັດຫຼັກຄາບົກຊຸມຂີ້ເຫຍື້ອນີ້, ຫຼື ເອົາຜ້າໃບ, ຫຼື ແຜ່ນຢາງປົກຄຸມໄວ້, ຈົນກ່ວາມັນຈະປົດຊຸມນັ້ນ.

ອາຍແກັດອັນຕະລາຍ

ໃນບ່ອນຖິ້ມຂີ້ເຫຍື້ອທີ່ມີຂີ້ເຫຍື້ອທີ່ປົນກັນ, ເຊື້ອແບັກທີເລຍສາມາດຈະເລີນເຕີບໂຕ ແລະ ສາມາດສ້າງອາຍແກັດມີເທນ. ແກັດມີເທນນີ້ສາມາດລະເບີດອອກ ຫຼື ຕິດໄຟໄດ້ຖ້າວ່າບໍ່ມີການຈັດການທີ່ດີທີ່ປອດໄພ ແລະ ມັນຈະເຮັດໃຫ້ພາວະໂລກຮ້ອນເພີ່ມຂຶ້ນອີກ (ເບິ່ງໜ້າ 39). ໃນຫຼາຍໆບ່ອນ, ແກັດມີເທນຈາກບ່ອນຖິ້ມຂີ້ເຫຍື້ອແມ່ນຖືກກັກເກັບໄວ້ ແລະ ນຳມາໃຊ້ຜະລິດພະລັງງານໄຟຟ້າ. ຖ້າວ່າທ່ານບໍ່ມີຊັບພະຍາກອນທີ່ຈະເຮັດວິທີນີ້ສິ່ງທີ່ດີທີ່ສຸດທີ່ຈະຈັດການກັບແກັດມີເທນແມ່ນເຮັດທີ່ລະບາຍໃຫ້ອາຍແກັດມີເທນອອກ.

ປ່ອງລະບາຍແກັດມີເທນປະກອບດ້ວຍປ່ອງລະບາຍທີ່ເຮັດດ້ວຍຫີນນ້ອຍເຮັດເປັນຮູບຊົງກົມ ແລະ ສີ່ລ່ຽມໂດຍເຮັດເປັນຕາໜາງ, ຫຼື ທ່ານສາມາດໃຊ້ກະຖັງຂະໜາດ 200 ລິດ ໂດຍເຈາະກິ່ນກະຖັງເປັນຮູເປັນທີ່ລະບາຍກໍໄດ້.

ຄວາມສູງຂອງທີ່ລະບາຍແມ່ນເຮັດໃຫ້ສູງເທົ່າໆກັບ

ຄວາມສູງຂອງກອງຂີ້ເຫຍື້ອທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນ. ຈຳນວນ

ຂອງທີ່ລະບາຍທີ່ຈຳເປັນແມ່ນຈະ

ຂຶ້ນກັບຂະໜາດຂອງຊຸມ ແລະ

ປະເພດຂອງຂີ້ເຫຍື້ອໃນບ່ອນ

ຖິ້ມຂີ້ເຫຍື້ອນັ້ນ.

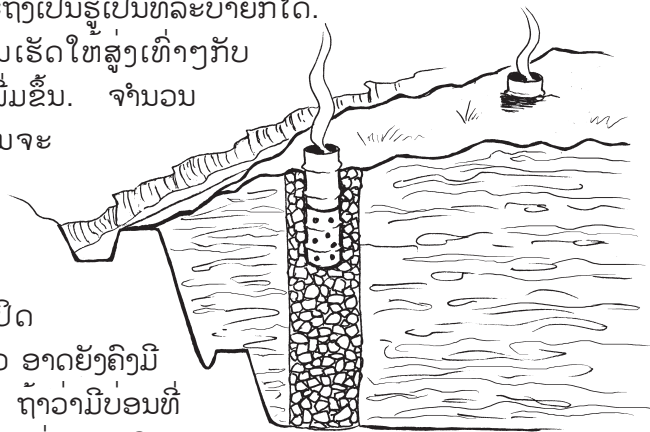
ບ່ອນຖິ້ມຂີ້ເຫຍື້ອທີ່ປົດ

ແລ້ວ ແລະ ມີຫຍ້າເກີດຂຶ້ນແລ້ວ ອາດຍັງຄົງມີ

ແກັດມີເທນປ່ອຍອອກມາຢູ່. ຖ້າວ່າມີບ່ອນທີ່

ຫຍ້າຕາຍ, ນີ້ແມ່ນເປັນເຄື່ອງໝາຍວ່າ ແກັດມີເທນ

ແມ່ນກຳລັງຮົ່ວໄຫຼອອກມາຈາກບ່ອນຝັງຂີ້ເຫຍື້ອ

ທີ່ສິ່ງແກັດໃນບ່ອນຖິ້ມຂີ້ເຫຍື້ອ.

ນັ້ນ. ເຮັດປ້າຍ ແລະ ເຕືອນໃຫ້ຜູ້ຄົນຢູ່ຫ່າງໆຈາກສະຖານທີ່ນັ້ນຢ່າງໜ້ອຍ 10 ແມັດ ເພາະວ່າ ການລະເບີດ ຂອງແກັດມີເທນອາດຈະເກີດຂຶ້ນໄດ້. ນັກວິຊາການມີອາຊີບທີ່ມີປະສິບການ ຄວນຈະກວດສອບເບິ່ງບ່ອນຖິ້ມຂີ້ເທຍື່ອເພື່ອຕັດສິນໃຈຫາວິທີທີ່ດີທີ່ສຸດເພື່ອປ້ອງກັນການ ລະເບີດທີ່ອາດຈະເກີດຂຶ້ນ.

ການເຮັດໃຫ້ຂີ້ເທຍື່ອໝົດໄປ

ຊຸມຊົນຕ່າງໆທີ່ຢູ່ໃນທົ່ວໂລກແມ່ນກຳລັງຊອກຫາວິທີໃນການຫຼຸດຂີ້ເທຍື່ອເພື່ອໃຫ້ໝົດໄປ, ຕໍ່ກັບເປົ້າໝາຍຂອງການຜະລິດຂີ້ເທຍື່ອໃຫ້ໝົດໄປ. ການເຮັດໃຫ້ຂີ້ເທຍື່ອໝົດໄປໝາຍ ເຖິງການຫຼຸດຈຳນວນຂີ້ເທຍື່ອ ຫຼື ການນຳເອົາຂີ້ເທຍື່ອທີ່ເຫຼືອໄປປ່ຽນຮູບໃໝ່ ເພື່ອໃຫ້ກັບຄືນ ສູ່ທຳມະຊາດ ຫຼື ກັບສູ່ຕະຫຼາດ ໃນທາງທີ່ປົກປັກຮັກສາສຸຂະພາບ ແລະ ສະພາບແວດລ້ອມ.

ເພື່ອໃຫ້ສຳເລັດຕາມເປົ້າໝາຍທີ່ຈະເຮັດໃຫ້ຂີ້ເທຍື່ອໝົດໄປ, ບັນດາອຸດສະຫະ ກຳຕ່າງໆຕ້ອງສ້າງຄວາມຮັບຜິດຊອບເພື່ອຜະລິດຜະລິດຕະພັນທີ່ໃຊ້ໄດ້ພຽງຄັ້ງດຽວໃຫ້ ໜ້ອຍລົງ ຫຼື ໝົດໄປເຊັ່ນຢ່າງ. ຕົວເມືອງທັງນ້ອຍ ແລະ ໃຫຍ່ຕ່າງໆສາມາດພັດທະນາໂຄງ ການຂີ້ເທຍື່ອທີ່ເປັນທາດແຂງທີ່ເອົາມາເຮັດຝຸ່ນປົ່ມໄດ້, ທີ່ປ່ຽນຮູບໃໝ່ໄດ້ ແລະ ຫຼຸດຈຳນວນ ຂີ້ເທຍື່ອລົງໄດ້. ເພື່ອໃຫ້ປະສິບຜົນສຳເລັດນັ້ນ, ການວາງແຜນຕ້ອງປະກອບດ້ວຍບຸກຄົນ ທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກຂີ້ເທຍື່ອນັ້ນເຂົ້າຮ່ວມນຳ. (ເພື່ອສຶກສາເພີ່ມຕື່ມກ່ຽວກັບການເຮັດ ໃຫ້ຂີ້ເທຍື່ອໝົດໄປ ເບິ່ງໜ້າຊັບພະຍາກອນ.)

ຄວາມພະຍາຍາມຂອງເມືອງໃນການກຳຈັດ

ຂີ້ເທຍື່ອ ແລະ ການເອົາຊະນະມັນ

ໂກວາລຳ, ແມ່ນໜຶ່ງໃນທາດຊາຍທີ່ສວຍງາມທີ່ສຸດໃນພາກໃຕ້ຂອງປະເທດອິນເດຍ, ມັນ ເປັນສະຖານທີ່ທີ່ໄດ້ຮັບຄວາມນິຍົມສຳລັບນັກທ່ອງທ່ຽວ. ແຕ່ວ່າການທ່ອງທ່ຽວໃນທາດຊາຍໂກວາ ລຳ ໃກ້ຈະສິ້ນສຸດລົງ ເພາະວ່າມີຂີ້ເທຍື່ອຫຼາຍໂພດ.

ໃນໄລຍະ 30 ປີຂອງການທ່ອງທ່ຽວ, ທາດຊາຍໂກວາລຳແມ່ນບໍ່ເຄີຍມີວິທີທີ່ປອດໄພໃນ ການທຳລາຍຂີ້ເທຍື່ອເລີຍ. ບໍ່ມີກະຖັງຖິ້ມຂີ້ເທຍື່ອ, ບໍ່ມີໂຄງການປ່ຽນຮູບຂີ້ເທຍື່ອໃຫ້ກັບມາໃຊ້ໄດ້ ໃໝ່, ການເຮັດຝຸ່ນປົ່ມກໍ່ມີໜ້ອຍ ແລະ ຈຳນວນຂອງຜູ້ມາຢ້ຽມຢາມແຕ່ລະປີແມ່ນຫຼຸດລົງ. ຜູ້ຮັບຜິດ ຊອບທາດຊາຍໂກວາລຳໄດ້ຝັງຂີ້ເທຍື່ອຂອງພວກເຂົາ. ຖືງຢ່າງກໍ່ໄດ້ກົດຂວາງທໍລະບາຍນຳເບື້ອນ ໃນຕົວເມືອງ, ຍຸງເກີດແຜ່ພັນໃນກອງຂີ້ເທຍື່ອ ແລະ ຕົວເມືອງກໍ່ເປີເບື້ອນ ແລະ ສຸຂະພາບຂອງຜູ້ຄົນ ກໍ່ບໍ່ດີ.

ພະນັກງານລັດໃນທ້ອງຖິ່ນໄດ້ຕັດສິນໃຈເລີ່ມຕົ້ນໂຄງການເກັບຂີ້ເຫຍື້ອຂຶ້ນ ແລະ ເພື່ອຕິດຕັ້ງເຕົາຈູດຂີ້ເຫຍື້ອເພື່ອຈູດຂີ້ເຫຍື້ອ ແຕ່ວ່າມີຫຼາຍຄົນໄດ້ມີການໂຕ້ຖຽງກັນວ່າ ການຈູດຂີ້ເຫຍື້ອຈະເປັນພຽງແຕ່ປ່ຽນຂີ້ເຫຍື້ອເປັນຄວນພິດ ແລະ ຂີ້ເຖົ່າຂອງມັນຈະປົວໄປກັບອາກາດ. ພາຍຫຼັງການໂຕ້ຖຽງກັນຫຼາຍຢ່າງ, ເຕົາເຜົາຂີ້ເຫຍື້ອກໍ່ບໍ່ໄດ້ຮັບການສ້າງຕັ້ງຂຶ້ນ ແລະ ລັດຖະບານກໍ່ໄດ້ຂໍໃຫ້ບັນດາກຸ່ມທີ່ຄັດຄ້ານໃຫ້ຄຳແນະນຳຂອງຕົວເລືອກ.

ນຳໂດຍອົງການຈັດຕັ້ງທີ່ຮຽກວ່າກຸ່ມອານຸລັກແທນໂນ. ຊຸມຊົນທີ່ສະເໜີລະບົບເຮັດໃຫ້ຂີ້ເຫຍື້ອເປັນສູນ. ຜູ້ຄົນຈາກຊຸມຊົນອື່ນໄດ້ມາຢ້ຽມຢາມຊຸມຊົນແຫ່ງນີ້ເພື່ອແລກປ່ຽນແນວຄວາມຄິດກ່ຽວກັບລະບົບການເຮັດໃຫ້ຂີ້ເຫຍື້ອເປັນສູນ. ຜູ້ຍິງຄົນໜຶ່ງຊື່ ໝູລາລີ ໄດ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນໃນສິ່ງທີ່ລາວໄດ້ເຮັດ ແລະ ໄດ້ຂາຍຊາມ, ຈອກ, ບວງ, ກະເປົາ ແລະ ສິນຄ້າທີ່ເປັນປະໂຫຍດອື່ນໆຈາກກະໂປະໝາກພ້າວ, ໃບປາມ ແລະ ເສດເຈ້ຍທີ່ຖິ້ມແລ້ວ. ຈາກການສົ່ງເສີມການເຮັດຜຸ່ນປົມ ແລະ ວິທີໃໝ່ຂອງການນຳເອົາສິ່ງຂອງທີ່ຖິ້ມແລ້ວກັບມາໃຊ້ໃໝ່ ແລະ ລະບົບເຮັດໃຫ້ຂີ້ເຫຍື້ອເປັນສູນໃນທາດຊາຍໂກວາລຳ ກໍ່ໄດ້ກຳເນີດຂຶ້ນ.

ບໍ່ພໍທີ່ໄດ້ປຸງ, ທາດຊາຍໂກວາລຳກໍ່ກັບມາສະອາດ ແລະ ສວຍງາມ ແລະ ຈະເລີນຮຸ່ງເຮືອງກ່ວາທີ່ເຄີຍເປັນມາ. ໃນປັດຈຸບັນນີ້ ແມ່ນໄດ້ມີສິ່ງດຶງດູດໃຈຂອງນັກທ່ອງທ່ຽວໃໝ່ເຊັ່ນ: ສູນຂີ້ເຫຍື້ອເປັນສູນ. ຫຼາຍຮ້ານອາຫານແມ່ນໄດ້ໃຊ້ກະໂປະ ໝາກພ້າວເຮັດຈອກ ແລະ ໃຊ້ໃບໄມ້ເຮັດຈານ. ຜູ້ຍິງຈາກສູນຂີ້ເຫຍື້ອເປັນສູນໄດ້ປູກຜັກ ແລະ ໝາກກ້ວຍໃສ່ດິນທີ່ໄດ້ປັບໃຫ້ເປັນດິນທີ່ມີທາດບຳລຸງລຽງ ແລະ ຕົວເມືອງໄດ້ສ້າງໂຮງງານທີ່ໃຊ້ສິ່ງເສດເຫຼືອຂອງມະນຸດ ແລະ ສັດເພື່ອສ້າງພະລັງງານໄຟຟ້າ.

ທາດຊາຍໂກວາລຳ ແມ່ນກາຍເປັນຕົວຢ່າງໃຫ້ແກ່ຊຸມຊົນຕ່າງໆໃນປະເທດອິນເດຍ ແລະ ໃນໂລກໂດຍການສະແດງເຖິງການເຮັດໃຫ້ຂີ້ເຫຍື້ອເປັນສູນສາມາດພື້ນພູ ແລະ ປັບປຸງສຸຂະພາບຂອງຊຸມຊົນ ແລະ ທຳມະຊາດອັນສວຍງາມ ແລະ ເປັນການປ້ອງກັນສະພາບແວດລ້ອມ ໃຫ້ແກ່ຄົນຮຸ່ນຕໍ່ໄປໃນອະນາຄົດ.

ຂີ້ເຫຍື້ອ ແລະ ກິດໝາຍ

ລັດຖະບານສ່ວນໃຫຍ່ມີນະໂຍບາຍ ແລະ ມີທິດຊີ້ນຳສຳລັບການຈັດການກັບຂີ້ເຫຍື້ອ. ໜຶ່ງໃນເປົ້າໝາຍຂອງການປະຕິບັດຂອງຊຸມຊົນແມ່ນເພື່ອເຮັດໃຫ້ໝັ້ນໃຈວ່ານະໂຍບາຍຕ່າງໆເຫຼົ່ານັ້ນຈະປ້ອງກັນສຸຂະພາບຂອງຜູ້ຄົນ ແລະ ສະພາບແວດລ້ອມ. ແລະ ອັນອື່ນໆແມ່ນເພື່ອປ່ຽນແປງນະໂຍບາຍຖ້າວ່າມັນບໍ່ຄວບຄຸມສິ່ງທີ່ກ່າວມານັ້ນ.

ປະເທດຟິລິບປິນໄດ້ອອກກົດໝາຍຫ້າມຈູດຂີ້ເຫຍື້ອ ແລະ ເຮັດໃຫ້ກົດໝາຍກ່ຽວກັບຂີ້ເຫຍື້ອເຄັ່ງຄັດຂຶ້ນ

ເປັນເວລາຫຼາຍປີມາແລ້ວ, ຂີ້ເຫຍື້ອໃນປະເທດຟິລິບປິນໄດ້ກອງສູງຂຶ້ນໃນບ່ອນຖິ້ມຂີ້ເຫຍື້ອທົ່ວໄປ ຫຼື ໄດ້ຈູດຖິ້ມ. ແຕ່ວ່າມັນລະພິດໄດ້ເພີ່ມຂຶ້ນຈາກຂີ້ເຫຍື້ອທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນຫຼາຍຕໍ່ຫຼາຍ, ຫຼາຍໆຊຸມຊົນໄດ້ ເລີ່ມຕົ້ນກົດດັນໃຫ້ລັດຖະບານປະກາດຫ້າມຈູດຂີ້ເຫຍື້ອ, ເພື່ອສ້າງໂຄງການການປ່ຽນຮູບຂີ້ເຫຍື້ອ ໃຫ້ກັບມາໃຊ້ໃໝ່ໄດ້ ແລະ ເພື່ອປ້ອງກັນການຖິ້ມຂີ້ເຫຍື້ອແບບບໍ່ມີການຄວບຄຸມ.

ການລົນນະລົງແມ່ນໄດ້ເລີ່ມໃນປີ 1985 ພ້ອມທັງໂຄງການໃຫ້ການສຶກສາ. ນັກລົນນາລົງ ໄດ້ເດີນທາງຂ້າມປະເທດເພື່ອໄປໃຫ້ການສຶກສາແກ່ຊຸມຊົນຕ່າງໆ ກ່ຽວກັບວິທີທາງທີ່ດີກວ່າ ເພື່ອ ປ້ອງກັນຂີ້ເຫຍື້ອຈາກການສ້າງຂຶ້ນ. ພວກເຂົາໄດ້ສະແດງໃຫ້ຜູ້ຄົນໄດ້ເຫັນວິທີຂອງການຫຼຸດຂີ້ເຫຍື້ອ ແລະ ວິທີແຍກຂີ້ເຫຍື້ອເພື່ອເຮັດຝຸ່ນບົມ, ເພື່ອນຳກັບມາໃຊ້ໃໝ່ ຫຼື ປ່ຽນຮູບຂີ້ເຫຍື້ອໃຫ້ສາມາດນຳ ກັບມາໃຊ້ໄດ້ໃໝ່. ພວກເຂົາໄດ້ເຊື່ອເຊີນຜູ້ຄົນຈາກຄົນເດີນດິນໝົດທຸກຄົນ, ຈາກຊາວນາຮອດນັກ ການເມືອງ ຮອດພະສົງ, ເພື່ອເຮັດວຽກຮ່ວມກັນເພື່ອຫຼຸດຂີ້ເຫຍື້ອໃນຊຸມຊົນຂອງພວກເຂົາ.

ໃນເວລາດຽວກັນນັ້ນ, ພວກເຂົາໄດ້ໃຫ້ການສຶກສາແກ່ຊຸມຊົນ ແລະ ພະນັກງານລັດກ່ຽວກັບ ສິ່ງທີ່ເປັນພິດທີ່ເປັນພິດທີ່ຖືກປ່ອຍອອກມາຈາກການຈູດຂີ້ເຫຍື້ອ. ນັກລົນນະລົງໄດ້ສະແດງເຖິງວິທີ ຂອງສິ່ງທີ່ເປັນພິດຈາກການຈູດຂີ້ເຫຍື້ອໄດ້ປ່ຽນແປງສິ່ງຕ່າງໆໃນໄຂ ແລະ ໃນອາຫານອື່ນໆ.

ຄວາມກົດດັນຂອງພວກເຂົາເຈົ້າຕໍ່ຜົນຕອບແທນຂອງລັດຖະບານເມື່ອການຈູດຂີ້ເຫຍື້ອ ໄດ້ຖືກປະກາດຫ້າມໃນປີ 1999 ໂດຍກົດໝາຍໃໝ່ທີ່ຮຽກວ່າ ການປະຕິບັດການອາກາດສະອາດ. ໃນປີ 2000, ລັດຖະບານໄດ້ເລີ່ມຕົ້ນໂຄງການການປ່ຽນຮູບຂີ້ເຫຍື້ອໃຫ້ກັບມາໃຊ້ໃໝ່ ແລະ ຍັງໄດ້ ຜ່ານກົດໝາຍ ເພື່ອປ່ຽນກອງຂີ້ເຫຍື້ອເປີດຕ່າງໆ ມາເປັນບ່ອນຖິ້ມຂີ້ເຫຍື້ອທີ່ຖືກສຸຂະອະນາໄມ. ໃນປີ 2001, ລັດຖະບານໄດ້ຜ່ານໂຄງການການຈັດການລະບົບນິເວດວິທະຍາຂອງຂີ້ເຫຍື້ອຂຶ້ນ ເພື່ອ ສ້າງສູນຟື້ນຟູຊັບພະຍາກອນໃນຫຼາຍໆຕົວເມືອງ. ນັກລົນນະລົງຍັງດຳເນີນເຮັດວຽກ ເພື່ອສ້າງຄວາມ ໝັ້ນໃຈວ່າກົດໝາຍສ້າງປະໂຫຍດແກ່ຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບສ່ວນໃຫຍ່ເຊັ່ນ: ຄົນເກັບຂີ້ເຫຍື້ອ, ຄົນແຍກ ຂີ້ເຫຍື້ອ, ຄົນທີ່ປ່ຽນຮູບຂີ້ເຫຍື້ອ.

ກົດໝາຍແບບນີ້ແມ່ນສຳຄັນຫຼາຍໃນການສ້າງມາດຕະຖານສຳລັບວິທີການຈັດການກັບ ຂີ້ເຫຍື້ອ. ເມື່ອຜູ້ຄົນສ້າງຄວາມຮັບຜິດຊອບຕໍ່ຂີ້ເຫຍື້ອຂອງພວກເຂົາເອງ ແລະ ກົດດັນໃຫ້ຜູ້ສ້າງກົດ ໝາຍສ້າງ ແລະ ບັງຄັບໃຊ້ກົດໝາຍຢ່າງຍຸຕິທຳ, ທຸກຄົນໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດດ້ວຍກັນໝົດ.

